

บทที่ 4

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์มือถือในสถานการณ์สมมุติ

การรายงานผลในบทนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

4.1 ลักษณะของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์มือถือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์มือถือในสถานการณ์สมมุติ

4.1 ลักษณะของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์มือถือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์มือถือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสาขาที่จบการศึกษา รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน อายุการทำงาน ค่าจ้างงาน สถานะโทรศัพท์มือถือที่สังกัด และรูปแบบการบริหารงานขององค์กร ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนในระดับน้อยและปานกลาง ส่วนการแบ่งกลุ่มตามอายุการทำงาน ค่าจ้างงาน สถานะ และรูปแบบการบริหารงานมีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์มือถือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะส่วนบุคคล (N = 73)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. สาขาที่จบการศึกษา		
● นิเทศศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน	44	60.3
● สาขาอื่น	29	39.7
2. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน		
● น้อย (น้อยกว่า 15,000 บาท)	30	41.1
● ปานกลาง (15,000 – 30,000 บาท)	31	42.5
● สูง (มากกว่า 30,000 บาท)	12	16.4
3. อายุการทำงาน		
● น้อย (น้อยกว่า 6 ปี)	25	34.2
● ปานกลาง (6 – 10 ปี)	23	31.5
● มาก (มากกว่า 10 ปี)	25	34.2
4. ตำแหน่งงาน		
● ผู้สื่อข่าว	38	52.0
● ผู้ช่วยบรรณาธิการหรือบรรณาธิการ	35	47.9

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล (N = 73)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
5. สายงานข่าว		
● การเมือง	10	13.7
● เศรษฐกิจ	11	15.1
● สังคม	11	15.1
● อาชญากรรม	11	15.1
● ราชสำนัก	11	15.1
● กีฬา	11	15.1
●บันเทิง	8	11.0
6. สถานีโทรทัศน์		
● ช่อง 3	14	19.2
● ช่อง 5	13	17.8
● ช่อง 7	14	19.2
● ช่อง 9	12	16.4
● ช่อง 11	12	16.4
● ไอทีวี	8	11.0

สาขาที่จบการศึกษา

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน มีจำนวนทั้งสิ้น 44 คน หรือร้อยละ 60.3 มากกว่าผู้ที่จบสาขาอื่นที่มีเพียง 29 คน หรือร้อยละ 39.7

รายได้

รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางคือ 15,000 – 30,000 บาท มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา มีรายได้น้อยคือ น้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 41.1 และกลุ่มที่มีรายได้สูงหรือมากกว่า 30,000 บาท มีจำนวน 12 คน หรือร้อยละ 16.4

อายุการทำงานข่าว

กลุ่มตัวอย่างมีระดับระยะเวลาการทำงานข่าวที่ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก กลุ่มที่มีระยะเวลาการทำงานข่าวน้อย หรือน้อยกว่า 6 ปี และกลุ่มที่มีอายุการทำงานมาก หรือมากกว่า 10 ปี มีจำนวนเท่ากันคือกลุ่มละ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ส่วนผู้ที่มีอายุการทำงานข่าวในระดับปานกลางหรือ 6-10 ปี มีจำนวน 23 คน หรือร้อยละ 31.5

ตำแหน่งงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 38 คน หรือร้อยละ 52.0 เป็นผู้ปฏิบัติงานช่างในตำแหน่งผู้สื่อข่าว ส่วนอีก 35 คน หรือร้อยละ 47.9 เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหรือบรรณาธิการช่าง

สายงานช่าง

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละสายงานมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ ผู้ปฏิบัติงานช่างโทรทัศน์ในสายข่าวเศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม ราชสำนัก และกีฬา มีจำนวนสายงานละ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 และสายการเมืองอีก 10 คน หรือร้อยละ 13.7 ส่วนสายข่าวที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือสายบันเทิงจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 เพราะจำนวนผู้ปฏิบัติงานช่างโทรทัศน์ในสายข่าวบันเทิงทั้งหมดตามสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ มีจำนวนน้อยกว่าสายงานอื่น ๆ

สถานีโทรทัศน์ที่สังกัด

กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ดังนี้ ช่อง 3 และช่อง 7 ช่องละ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 ส่วนอีก 13 คน หรือร้อยละ 17.8 เป็นตัวแทนจากช่อง 5 สำหรับช่อง 9 และช่อง 11 ช่องละ 12 คน หรือร้อยละ 16.4 และจากไอทีวีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 14 กลุ่มตามสายงานและตำแหน่งงาน เพื่อใช้ในการรายงานผลการศึกษา ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการจัดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการรายงานผล

สายงานช่าง	ตำแหน่งงาน			
	ผู้สื่อข่าว		ผู้ช่วยหรือบรรณาธิการ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
การเมือง	5	6.8	5	6.8
เศรษฐกิจ	5	6.8	6	8.2
สังคม	6	8.2	5	6.8
อาชญากรรม	6	8.2	5	6.8
ราชสำนัก	6	8.2	5	6.8
กีฬา	6	8.2	5	8.2
บันเทิง	4	5.5	4	5.5
รวม	38	52.0	35	47.9

กลุ่มที่มีจำนวนกลุ่มละ 4 คนหรือร้อยละ 5.5 ประกอบด้วยกลุ่มผู้สื่อข่าวสาย
 บ้านเทิง และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบ้านเทิง กลุ่มที่มีจำนวนกลุ่มละ 5 คน หรือร้อยละ 6.8
 ได้แก่ กลุ่มกลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง กลุ่มผู้สื่อข่าวสาย
 เศรษฐกิจ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม
 กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก และกลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนกลุ่มละ
 6 คนหรือร้อยละ 8.2 คือ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม กลุ่ม
 ผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา

4.2 การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ในสถานการณ์สมมติ

การรายงานผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ใน
 สถานการณ์สมมติที่สร้างขึ้นในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 สถานการณ์หลักใน 8 ตอนย่อย ดังนี้

1. สถานการณ์คุณแสนดีกับเทศกาลปีใหม่

ตอนที่ 1 การแจกสมุดจดข่าวกับปากกาในการแถลงข่าวในช่วงเทศกาลปีใหม่

ตอนที่ 2 การมอบเงิน 400 บาทเป็นของขวัญปีใหม่

ตอนที่ 3 การมอบเงิน 400 บาทหลังการแถลงข่าวชี้แจงข้อกล่าวหา

ตอนที่ 4 การจับสลากมอบพัดลมหลังการแถลงข่าวชี้แจงข้อกล่าวหา

2. สถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมรัก

ตอนที่ 5 นักธุรกิจเสนอให้กู้เงินไปใช้จ่ายงานแต่งงาน

ตอนที่ 6 รัฐมนตรีเสนอให้ไปฮันนีมูนที่รีสอร์ทที่ตกเป็นข่าวบุกรุกป่าสงวน

ตอนที่ 7 ผู้ใหญ่ในกระทรวงมอบเงิน 5,000 บาทในงานแต่งงาน

ตอนที่ 8 ผู้ใหญ่ที่ตกเป็นข่าวทุจริตมอบเงินช่วยงานแต่งงาน 5,000 บาท

1. สถานการณ์คุณแสนดีกับเทศกาลปีใหม่

ตอนที่ 1 ในช่วงเทศกาลปีใหม่คุณแสนดีผู้สื่อข่าวประจำสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง
 ได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการให้ไปทำข่าวแถลงผลงานในรอบปีของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ภาย
 ในงานมีการแจกสมุดจดข่าวและปากกาเป็นที่ระลึกแก่นักข่าวทุกคนที่มาร่วมงาน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ทุกคนเลือกรับผลประโยชน์นี้ไว้ โดยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมทั้งรูปแบบการให้และการรับผลประโยชน์ที่เป็นเพียงของที่ระลึกซึ่งมีมูลค่าไม่สูงมากนัก อีกทั้งไม่มีการขอร้องให้เบี่ยงเบนประเด็นข่าว หรือนำปากกากับสมุดจดข่าวมาเป็นข้อต่อรองในการใช้อำนาจบีบบังคับสื่อมวลชนได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ในกลุ่มนี้ต่างก็ตัดสินใจรับผลประโยชน์ไว้โดยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ แต่มีการให้เหตุผลที่แตกต่างกันออกไปบ้างในรายละเอียด ส่วนใหญ่คิดว่าเป็นเพียงสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการทำงานได้ อีกทั้งวัตถุประสงค์ของการจัดทำก็มีความชัดเจนอยู่แล้วว่าเป็นของที่ระลึก เนื่องจากมักจะมีตราขององค์กรประทับอยู่

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนก็เน้นถึงช่วงเวลาของการเสนอผลประโยชน์ที่อยู่ในช่วงเทศกาลปีใหม่ เป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการคนหนึ่งเสนอว่าแม้ปากกาและสมุดจดข่าวจะเป็นสิ่งที่มีมูลค่าน้อย แต่ผู้สื่อข่าวก็ไม่ควรแสดงความละโมภโดยการรับมากเกินไป เช่น ปากกา 10 ด้าม เป็นต้น

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจส่วนใหญ่ตัดสินใจรับปากกากับสมุดจดข่าวไว้ โดยคิดว่าเป็นสินน้ำใจที่ไม่ใช่ของมีค่า และยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจนำไปใช้ประโยชน์กับอาชีพได้โดยตรง หรืออาจเป็นการตอบแทนน้ำใจที่ร่วมมือกันเผยแพร่ข่าวสารด้วยดีกันมาตลอด อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งกลับเห็นว่าไม่ควรรับไว้ โดยให้ความเห็นว่า แม้จะเป็นเรื่องปกติที่ขณะนี้แหล่งข่าวแต่ละแห่งมักจะมีอุปกรณ์เตรียมไว้ให้แก่นักข่าว แต่ก็ถือเป็นสิ่งที่แหล่งข่าวให้เพื่อหวังผลของการนำเสนอข่าว

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ทุกคนในกลุ่มนี้ต่างก็ตัดสินใจรับสมุดจดข่าวกับปากกาไว้ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสินน้ำใจ และมีบางส่วนไม่แน่ใจว่าแหล่งข่าวเสนอผลประโยชน์ให้เพื่อเจตนาอะไร สำหรับเหตุผลที่กล่าวถึงก็มีอย่างหลากหลาย ทั้งที่มองว่าเป็นการแสดงไมตรีจิตต่อกัน และสิ่งของที่แจกนี้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าว ตลอดจนงานที่คิดว่าเป็นเรื่องค่อนข้างปกติที่การแถลงข่าวใหญ่ ๆ มักจะแจกอุปกรณ์ไว้อำนวยความสะดวกแก่สื่อมวลชนโดยอาจใช้จดเนื้อข่าวที่แถลง หรือใช้เพื่อเขียนคำถามส่งขึ้นไปให้กับผู้แถลงข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์กลุ่มนี้ล้วนตัดสินใจไปในแนวทางเดียวกันคือ เลือกรับผลประโยชน์ในตอนที่ 1 นี้ไว้ทุกคน เพราะเห็นว่าเป็นสินน้ำใจที่เป็นเสมือนการขอบคุณผู้ที่มาร่วมงาน รวมทั้งความสอดคล้องของมูลค่าที่ไม่แพงจนเกินไป ช่วงเวลาเทศกาลปีใหม่ที่มีการให้ของขวัญกัน และการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการก็มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกับกลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม คือ เห็นว่าเป็นสิ่งตอบแทนน้ำใจตามมารยาทอันดีของสังคมไทย ที่แสดงถึงเจตนาอันดีของผู้ให้ที่มักจะมอบของที่ระลึกให้ประจำปี เป็นของที่ไม่มียาคามากมาย อีกทั้งยังเป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้ในการทำข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม การตัดสินใจของผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรมแบ่งเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน คือ กลุ่มที่คิดว่าควรปฏิเสธและกลุ่มที่คิดว่าควรรับไว้ โดยกลุ่มที่ปฏิเสธเห็นว่าการรับของที่ระลึกเป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ไม่ดีในอาชีพสื่อมวลชน การทำข่าวเป็นการทำตามหน้าที่สื่อมวลชนและยังเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ส่วนผู้ที่คิดว่าควรรับไว้ให้เหตุผลว่า การรับของที่ระลึกไม่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข้อเท็จจริงในเนื้อหาข่าว ปากกากับสมุดจดข่าวไม่อยู่ในข่ายของการรับสินบน อีกทั้งบรรณาธิการเป็นผู้มอบหมายให้ไปทำข่าวนี้อย่างไร แสดงให้เห็นว่าต้องผ่านการกลั่นกรองจากบรรณาธิการในระดับหนึ่งแล้ว รวมทั้งการที่เห็นว่าไม่น่าจะมีอะไรเสียหาย เพราะผู้สื่อข่าวไม่ได้เป็นฝ่ายเรียกร้องจากแหล่งข่าว และตามปกติแต่ละหน่วยงานก็มักจะทำของที่ระลึกแจกในโอกาสสำคัญอยู่แล้ว

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม ส่วนใหญ่คิดว่าควรรับเพราะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและแสดงความเป็นมิตรไมตรีต่อกันในวันปีใหม่ และไม่น่าจะมีผลต่อการทำข่าว อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการคนหนึ่งให้เหตุผลว่า ควรรับไว้เพราะไม่ต้องการให้แหล่งข่าวเสียใจ นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าควรรับหรือไม่ก็ได้ และคิดว่าไม่ส่งผลเสียหายต่อผู้ใด เพราะผู้สื่อข่าวก็ไม่ได้ร้องขอริชไดพิเศษ หรือต่อรองสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากแหล่งข่าว อีกทั้งหน่วยงานที่แจกของก็ไม่ได้บังคับให้ออกข่าวตามที่ต้องการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกข่าวที่ออกอากาศนั้นขึ้นอยู่กับตัวบรรณาธิการข่าว ไม่ใช่ผู้สื่อข่าวที่ออกไปหาข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ทุกคนตอบว่าควรรับไว้ด้วยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ และยังเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานเป็นประจำทุกวัน และราคาก็ไม่ได้มากจนถึงกับซื้ออุดมการณ์หรือความเป็นผู้สื่อข่าวได้ ต่างจากการให้เงินหรือทอง ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งบอกว่า ปากกากับสมุดจดข่าวก็ไม่ต่างอะไรกับใบปลิวที่มีผู้นำมาแจกให้บริเวณหน้าห้างสรรพสินค้า ซึ่งไม่มีผลใดๆ ทั้งสิ้นต่อผู้รับ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ทุกคนในกลุ่มนี้ก็เห็นว่าควรรับปากกาและสมุดจดข่าวไว้เพราะเป็นสินน้ำใจที่ไม่ได้มีผลให้ต้องทำผิดจรรยาบรรณ หรือเป็นอาชญากรรมจางล่อใจให้ตัดสินใจในการทำข่าว อีกทั้งเป็นการให้ในช่วงเทศกาลปีใหม่ที่ยามมอบของที่ระลึกให้แก่กัน ผู้ช่วยบรรณาธิการคนหนึ่งบอกว่า การเสนอผลประโยชน์ในลักษณะนี้เป็นเรื่องเล็กน้อยที่ไม่จำเป็นต้องคิดมากหรือคิดเป็นอย่างอื่นไป

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ทุกคนเห็นว่าควรรับไว้ เนื่องจากเป็นสินน้ำใจที่ทางองค์กรเป็นผู้มอบให้เองโดยที่นักข่าวไม่ได้ร้องขอ ไม่มีการเจาะจงตัวผู้รับ มีไว้เพื่อแจกให้นักข่าวทุกคน อีกทั้งไม่มีข้อผูกมัดให้นักข่าวเขียนข่าวไปในทางบวกหรือลบ เป็นเรื่องของการอำนวยความสะดวก เพราะบางครั้งนักข่าวอาจลืมนำปากกามาด้วย หรือทำปากกาหายก็ได้ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่มีมูลค่าไม่มาก ไม่น่าเกลียดที่จะเลือกรับไว้ และไม่สามารถนำไปขายต่อหรือก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัวได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่เลือกที่จะรับไว้เพราะเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน เป็นการแสดงความรักและมิตรไมตรีต่อกัน เพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง โดยรองหัวหน้ากองบรรณาธิการผู้หนึ่งบอกว่า หากไม่รับไว้จะทำให้ผู้ให้เสียความรู้สึก เพราะเป็นความตั้งใจขององค์กรนั้นที่จะให้ผู้สื่อข่าว นอกจากนี้ยังมีบรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า ปากกาก็หมดจดช้วนนั้นนอกจากจะเป็นของที่ระลึกในช่วงเทศกาลแล้วยังเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ อีกด้วย เนื่องจากมักจะมีตราของหน่วยงานนั้นๆ ประทับอยู่ พร้อมกันนี้บรรณาธิการผู้หนึ่งยังเห็นว่าการจะเลือกรับผลประโยชน์หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์แต่ละคนที่จะคิดพิจารณาด้วยตนเองว่าผู้ให้มีวัตถุประสงค์อะไร ให้เนื่องในโอกาสอะไร มีเงื่อนไขอย่างไรในการให้ครั้งนี้ รวมทั้งการพิจารณาถึงมูลค่าสิ่งของและความเสมอภาคว่า มีการแจกให้กับทุกคนที่มาร่วมงานอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ทุกคนมองว่าควรรับไว้ เนื่องจากเป็นสินน้ำใจ เป็นของขวัญตอบแทนน้ำใจ และไม่ต่างอะไรกับการมอบ ส.ค.ส. ของขวัญเล็กๆ น้อยๆ ให้แก่กัน ซึ่งในบางครั้งสถานีโทรทัศน์ก็ยังมีที่ให้ของที่ระลึกลักษณะนี้กับแหล่งข่าวเช่นเดียวกัน โดยผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่า ถ้าไม่รับไว้อาจดูเป็นการน่าเกลียด เพราะแหล่งข่าวอาจมองว่าเหตุใดจึงไม่ยอมรับของเล็กน้อยแค่นี้ และอาจถือเป็นการดูถูกแหล่งข่าวได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ทุกคนคิดว่าควรรับสินน้ำใจนี้ไว้ โดยเหตุผลคล้ายคลึงกับทุกกลุ่มที่กล่าวมา คือ เป็นของขวัญในช่วงเทศกาลที่ไม่ได้มีราคาแพงสามารถนำไปใช้ในการทำงาน และไม่มีผลกระทบต่อการรายงานข่าว

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ในตอนต้นที่ 1 นั้นล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือการเลือกที่จะรับปากกากับสมุดจดช้วนไว้เนื่องจากเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ และส่วนใหญ่ใช้ค่านิยมทางตรรกะมาเป็นตัวอธิบายเหตุผลถึงความสอดคล้องเหมาะสมทั้งมูลค่าผลประโยชน์ที่ไม่สูงเกินไป สามารถนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำงานข่าวได้ และไม่น่าจะเกี่ยวพันกับการเสนอข่าว ตลอดจนอยู่ในช่วงเทศกาลที่มีการให้ของขวัญของที่ระลึกกันได้

นอกจากนี้ยังมีผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์บางกลุ่ม ได้แก่ ผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม และผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬาที่เน้นในเรื่องของสังคมและวัฒนธรรมเป็นสำคัญโดยมองถึงการรักษาน้ำใจของผู้ให้และมิตรไมตรีที่มีต่อกันตามมารยาทสังคม ดังผลสรุปที่แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
ในสถานการณ์สมมติตอนที่ 1 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	รับ	สินน้ำใจ	ตลก

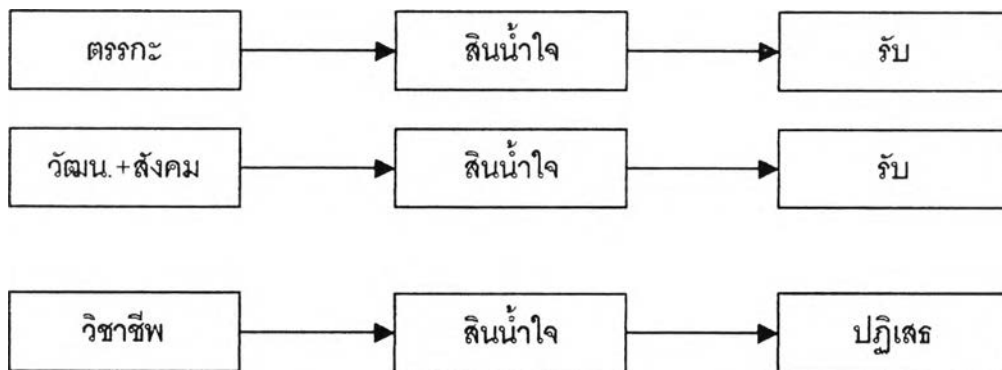
นอกจากนี้ เมื่อแยกพิจารณาการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในรายบุคคลทั้ง 73 คนจะพบรายละเอียดของการตัดสินใจที่ชัดเจนขึ้นมีความแตกต่างและหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่ยังคงเลือกรับไว้ด้วยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจและความสอดคล้องของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามค่านิยมทางตลกอีกเช่นกันดังตารางที่ 8

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 1											
รับ				ปฏิเสธ				อื่นๆ			
ตีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ตีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ตีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	2	2.7	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	16	21.9		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรกะ	42	57.5		ตรรกะ	--	--		ตรรกะ	1	1.4
	วิชาชีพ	4	5.5		วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	1	1.4
	อื่นๆ	1	1.4		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--
สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรกะ	--	--		ตรรกะ	--	--		ตรรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	--	--
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรกะ	3	4.1		ตรรกะ	1	1.4		ตรรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	--	--
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--
รวม		68	93.1	รวม		3	4.1	รวม		2	2.7

จะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกรับปากกากับสมุดจดข่าวไว้เป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 93.1 แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในด้านดีที่มีต่อผลประโยชน์ในตอนนี้ โดยเกือบทั้งหมดตีความหมายเชิงประจักษ์ผลประโยชน์เป็นสินน้ำใจและให้คุณค่าทางตรรกะคิดเป็นร้อยละ 57.5 ตามมูลค่าของผลประโยชน์ที่ไม่สูงมากและยังเป็นของที่ระลึกที่นำไปใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำงานได้ และอีกร้อยละ 21.9 ให้คุณค่าทางวัฒนธรรมและสังคม ของช่วงเทศกาลปีใหม่ที่มีมีการให้ของขวัญกันและกัน

ส่วนผู้ปฏิเสธมีเพียงร้อยละ 4.1 เท่านั้น ส่วนใหญ่ก็ยังคงตีความหมายเชิงประจักษ์ว่าเป็นสินน้ำใจและใช้ค่านิยมทางวิชาชีพมาเป็นตัวตัดสินคิดเป็นร้อยละ 2.7 เท่านั้น ที่ไม่ยอมสร้างค่านิยมผิด ๆ แก่แหล่งข่าวว่านักข่าวเป็นผู้ที่ชอบของตอบแทนในการทำงาน ดังนั้นอาจสรุปลักษณะสำคัญ ๆ ของการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที 1 นี้ได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที 1 (สมุดจดข่าวกับปากกาในช่วงปีใหม่)

จากรูปพบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ในตอนนี้ โดยใช้ความสอดคล้องของเหตุการณ์ตามค่านิยมตรรกะเป็นหลัก และคำนึงถึงความเหมาะสมของธรรมเนียมไทยตามค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมรองลงมา พร้อมกับตีความหมายว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินน้ำใจ แล้วจึงตัดสินใจรับในที่สุด ส่วนผู้ใช้คุณค่าทางวิชาชีพมาเป็นกรอบทางความคิดในการปฏิบัติงาน แม้จะเห็นว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินน้ำใจแต่กลับเลือกปฏิเสธ ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยเท่านั้น

ตอนที่ 2 หลังจากเสร็จสิ้นการแถลงข่าว ประชาสัมพันธ์ประจำรัฐวิสาหกิจที่คุ้นเคยกับคุณแดนตีมาเป็นเวลานาน ได้นำเงิน 400 บาท มามอบให้ โดยบอกว่า เป็นเงินที่จัดสรรให้นักข่าวที่มาทำข่าวเป็นประจำโดยเฉพาะ เพื่อตอบแทนน้ำใจที่มาทำข่าวให้ตลอดปี แต่เนื่องจากกลัวว่าจะชื่อของขวัญมาให้ไม่ถูกใจจึงมอบเงินให้แทน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ทุกคนเลือกปฏิเสธเงิน 400 บาทนี้ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าแหล่งข่าวมอบเงินนี้ให้เพื่ออะไร ในขณะที่ผู้สื่อข่าวอีกกลุ่มหนึ่งคิดว่าเป็นเงินสินบน และให้ทัศนะว่า การไปทำข่าวถือเป็นการทำตามหน้าที่ตามปกติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการให้เงินตอบแทน เพราะหมิ่นเหม่ต่อจรรยาวิชาชีพ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ทุกคนปฏิเสธเงิน โดยมีทั้งผู้ที่คิดว่าเงินนี้เป็นสินบน และผู้ที่คิดว่าผลประโยชน์ในตอนนี้เป็นได้ทั้งสินน้ำใจและสินบน เพราะเชื่อว่าเป็นการแสดงเจตนาที่ดีของผู้ให้ แต่เป็นวิธีการตอบแทนน้ำใจที่ดูแปลกออกไป เพราะนักข่าวที่ดีไม่ควรรับเงินจากแหล่งข่าวไม่ว่าจะเป็นในกรณีใดก็ตาม การมอบเงินนี้เป็นเหมือนกับการจ้างงานนักข่าวมากกว่าเป็นการแสดงน้ำใจไมตรีแก่กัน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ทุกคนเห็นว่าไม่ควรรับ โดยส่วนมากเห็นว่าเป็นสินบน เนื่องจากการรับเงินอาจกลายเป็นหนี้บุญคุณ ทำให้เกิดความลำบากใจในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ การไปทำข่าวถือเป็นการทำงานตามปกติที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนประจำจากองค์กรที่สังกัดอยู่แล้ว ดังนั้นการรับเงินจะทำให้เกิดภาพลบต่อตัวนักข่าวเองและเพื่อนร่วมวิชาชีพ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ มีทั้งผู้ที่เห็นว่าเป็นสินน้ำใจ เป็นสินบน และไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ แต่ทุกคนก็เลือกตอบว่าไม่ควรรับเงินนี้ เพราะคุณแลนดีได้รับเงินเดือนประจำจากหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเดินทางไปทำข่าวที่องค์กรใดก็เป็นเพียงการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมาเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับการตอบแทนด้วยเงินหรือสิ่งของราคาแพง การสร้างสัมพันธ์ที่ตระห่างแหล่งข่าวและนักข่าวควรเป็นเพียงแค่บัตรอวยพรปีใหม่เท่านั้น

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ในกลุ่มนี้มีการกระจายการตีความหมายของผลประโยชน์อย่างชัดเจน โดยมีทั้งผู้ที่เห็นว่าเป็นสินน้ำใจ เป็นสินบน และไม่แน่ใจ ทั้งนี้เกือบทั้งหมดเห็นว่าไม่ควรรับไว้ โดยส่วนหนึ่งมีทัศนะในด้านลบต่อผลประโยชน์ประเภทเงิน เพราะมองว่าหากมีการมอบเงินให้แก่กัน สามารถแปลความหมายในทางไม่ดี เนื่องจากอาจถูกประเมินจากแหล่งข่าวว่า นักข่าวคนนี้ใช้เงินซื้อได้ ซึ่งล่อแหลมต่อจริยธรรม ผู้สื่อข่าวอีกคนหนึ่งมีความเห็นคล้ายกับกลุ่มอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ การทำงานข่าวเป็นการทำตามหน้าที่ ไม่ควรใช้วิชาชีพของตนแสวงหาผลประโยชน์

อย่างไรก็ตามมีผู้สื่อข่าวคนหนึ่งยังคงเห็นว่า เงิน 400 บาทนี้เป็นสิ่งแสดงน้ำใจให้แก่กัน จึงควรรับไว้ เพราะไม่ได้เป็นการแสดงความผูกมัดใดๆ หรือเจาะจงให้ต้องออกอากาศข่าวในช่วงเวลาที่แหล่งข่าวกำหนด

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ทุกคนเลือกปฏิเสธ โดยบางคนเห็นว่าเป็นสิ่งที่แหล่งข่าวไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง การตอบแทนน้ำใจควรให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ

มากกว่าการมอบให้เป็นเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมอบเงินในลักษณะที่เฉพาะเจาะจงตัวผู้รับ แม้จะไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ก็ควรจะต้องปฏิเสธไว้ก่อน เพราะอาจถูกมองว่าเป็นสินบนมากกว่าเป็นเรื่องของน้ำใจหรือการแสดงความขอบคุณต่อกัน นอกจากนี้การเสนอเงินให้อาจคล้ายกับเป็นการพยายามบีบบังคับให้นางสาวออกอากาศให้ได้ ทั้งที่แท้จริงแล้วอำนาจการคัดเลือกข่าวอยู่ที่บรรณาธิการข่าวไม่ใช่กับข่าวที่ไม่ทำข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชีพ แม้จะตีความเจตนาของผู้ให้แตกต่างกัน ทั้งสินน้ำใจ สินบน และไม่แน่ใจ แต่ทุกคนเห็นว่าเป็นการไม่ควรรับ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อการนำเสนอข่าวในอนาคต เงินสดไม่ใช่ของที่ระลึกเหมือนกับปากกาหรือปฏิทิน อีกทั้งเหตุผลที่ประชาสัมพันธ์ประจำรัฐวิสาหกิจบอกว่ากลัวชื่อของขั้วขั้วไม่ถูกใจนั้นก็ดูไม่สมเหตุสมผล น่าจะเป็นสินบนเพื่อการแลกเปลี่ยนหรือเพื่อเหตุผลอื่นมากกว่า นอกจากนี้การไปทำข่าวของนักข่าวเป็นการทำตามหน้าที่ ไม่ใช่เป็นการทำด้วยน้ำใจจึงไม่จำเป็นต้องตอบแทน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชีพ ส่วนใหญ่คิดว่าควรปฏิเสธ เพราะเห็นว่าค่าของคนไม่ได้อยู่ที่เงิน และถือได้ว่าหน่วยงานนี้ไม่ให้เกียรติกับนักข่าว นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าไม่ควรรับเงินสดจากแหล่งข่าวไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม เพราะเป็นเรื่องที่ผิดจรรยาบรรณ

อย่างไรก็ตามบรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า ตราบใดที่ไม่มีการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากผู้ให้ ก็ควรรับเงินไว้ได้เพราะการให้ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน แต่เป็นการมอบที่มีเพียงปีละครั้ง และอาจถือได้ว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่บางหน่วยงานตอบแทนให้แก่ผู้ที่มาทำข่าวให้ และทุกหน่วยงานมักต้องการประชาสัมพันธ์องค์กรของตนให้มากที่สุดอยู่แล้ว แต่ถ้าหากมีการผูกขาดบังคับให้นักข่าวไปออกอากาศก็ควรปฏิเสธเงิน เพราะเท่ากับเป็นการติดสินบนที่ต้องการสิ่งแลกเปลี่ยน ดังนั้นจึงต้องขึ้นอยู่กับการตัดสินใจโดยส่วนตัวของผู้สื่อข่าวแต่ละคนมากกว่า

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ทุกคนเห็นว่าเป็นการไม่ควรรับเงินไว้ โดยให้เหตุผลว่าการมาทำข่าวเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำอยู่แล้วเพราะได้รับเงินเดือนจากองค์กรของตน จึงไม่ควรรับเงินจากแหล่งข่าวอีก เนื่องจากจะกลายเป็นการว่าจ้างให้มาทำงานให้แหล่งข่าวไป อีกทั้งการที่นักข่าวไปทำข่าวให้รัฐวิสาหกิจแห่งนั้นเป็นประจำก็เป็นองค์การที่น่าสนใจ และเกี่ยวเนื่องกับประชาชนโดยส่วนรวมมากกว่า ไม่ใช่เป็นการทำข่าวเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลอะไรที่จะต้องมาตอบแทนกัน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่คิดว่าไม่ควรรับเงิน โดยบรรณาธิการคนหนึ่งบอกว่า หากต้องการสร้างความสัมพันธ์ก็ควรคบกันด้วยน้ำใจมากกว่าเงิน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเงินจำนวนเท่าไรก็ไม่ควรรับ พร้อมกันนี้ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนหนึ่งยังเห็นว่าการอธิบายให้แหล่งข่าวเข้าใจด้วยว่านักข่าวมีหน้าที่เสนอข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ไม่ควรเอนเอียงเข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ควรแบ่งแยกเรื่องความสัมพันธ์ส่วนตัวออกจากการทำหน้าที่

การนำเงินมาเสนอให้ถือเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และหมยมน้ำใจซึ่งกันและกัน อาจทำให้ความเป็นมิตรหมยมนินไปได้ พร้อมกันนี้หากผู้สื่อข่าวต้องการสิ่งใดเป็นของขวัญก็ควรซื้อหาด้วยเงินของตนเองไม่ควรใช้เงินจากแหล่งข่าว

นอกจากนี้บรรณาธิการคนหนึ่งเสนอว่า ควรต้องชี้แจงกับแหล่งข่าวก่อนว่าการทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวนี้ไม่ควรรับเงินพิเศษจากใคร แต่ถ้ารัฐวิสาหกิจแห่งนั้นยืนยันว่าเป็นของขวัญและไม่มีข้อผูกมัดกับงานข่าวก็อาจจะรับได้ เพราะเป็นสินน้ำใจที่มอบให้กัน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ทุกคนเห็นว่าควรปฏิเสธ เพราะหากรับไว้จะทำให้ถูกเข้าใจว่าไม่มีอุดมการณ์ สามารถใช้เงินซื้อได้ ขาดความเคารพนับถือกันต่อไป และเอื้อให้นักข่าวคนนั้นยินยอมทำตามที่รัฐวิสาหกิจนั้นต้องการในอนาคต เป็นลักษณะสินบนเนื่องจากเป็นแหล่งข่าวที่ต้องติดต่อกันเป็นประจำ แม้จำนวนเงินจะไม่สูงมากนัก แต่อาจกลายเป็นพื้นฐานของความเคยชินที่ต้องเรียกร้องมากขึ้นในอนาคตได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ทุกคนปฏิเสธ โดยให้เหตุผลว่าเป็นการดูถูกนักข่าวที่ทำข่าวเพื่อเงินสินบน บรรณาธิการคนหนึ่งให้เหตุผลว่า อาจทำให้ประชาสัมพันธ์ของรัฐวิสาหกิจนั้นเกิดความเข้าใจผิดต่อวิชาชีพสื่อมวลชน โดยอาจมองว่าการทำข่าวจะต้องมีการตอบแทนด้วยเงินเสมอ นอกจากนี้ จากประสบการณ์ส่วนตัวพบว่า เคยมีเหตุการณ์ที่ผู้สื่อข่าวปฏิเสธเงิน แต่ประชาสัมพันธ์เก็บเงินเอาไว้อีก แล้วทำบัญชีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาว่าผู้สื่อข่าวรับเงินไปแล้ว และยังมีผู้ให้ความเห็นอีกว่า การจะรับหรือปฏิเสธนั้นอาจต้องพิจารณาความสนิทสนมส่วนตัวระหว่างผู้สื่อข่าวกับแหล่งข่าวด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรรับ เพราะหากเป็นการแสดงน้ำใจก็ไม่จำเป็นต้องคิดว่าจะถูกใจผู้สื่อข่าวหรือไม่ และถ้าประชาสัมพันธ์ต้องการให้ของขวัญปีใหม่ก็ควรนำเงินไปซื้อของมามอบให้ดีกว่า การให้เป็นของขวัญที่แม้จะมีมูลค่าเพียง 10-20 บาทก็ยังคงเหมาะสมมากกว่าการให้เงิน นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าไม่ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับแหล่งข่าว แม้จะร่วมงานกันเป็นประจำก็ตาม อย่างไรก็ตามก็ดีที่ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่า แม้เงิน 400 บาทนี้จะดูเหมือนกับการให้สินบนมากกว่าสินน้ำใจ แต่ก็ต้องพิจารณาความเห็นของนักข่าวช่องอื่นๆ และทีมงานที่เดินทางไปทำข่าวด้วย โดยหากรับเงินมาแล้วก็ต้องแบ่งให้เท่าเทียมกัน เพราะมาทำงานร่วมกัน เหนื่อยเท่าๆ กัน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิเสธ ด้วยเหตุผลที่ว่า การรับเงินเป็นการผูกมัดให้สินบน นักข่าวไม่ควรรับเงิน ถ้ารับของจะดูไม่น่าเกลียด แต่ก็ควรเป็นสิ่งที่มูลค่าไม่มากนัก พร้อมกันนี้การเสนอเงินให้นักข่าวก็แสดงถึงเจตนาที่ไม่ดีของผู้ให้ด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่สามารถตัดสินใจได้ โดยให้เหตุผลว่าต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ไม่ว่าจะ

จะเป็นเพื่อนนักข่าวด้วยกัน ทีมงาน สถานการณ์ในขณะนั้น รวมทั้งกฎระเบียบขององค์กรที่สังกัด อีกด้วย

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเหตุผลที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่นำมาใช้ในประกอบการตัดสินใจก็คือการแสดงถึงการให้คุณค่าทางวิชาชีพ โดยมองถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมาหากมีการรับเงิน 400 บาท และยังเห็นว่าการทำงานข่าวเป็นการทำตามหน้าที่ที่ไม่จำเป็นต้องมีสิ่งตอบแทนใด ๆ จึงเห็นพ้องต้องกันในทุกกลุ่มว่าควรปฏิเสธ แต่ในมุมมองของการให้คุณค่ากับค่านิยมทางวิชาชีพนี้กลับมีการตีความหมายเชิงประจักษ์ที่ต่างกันออกไปทั้งไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้และการเห็นว่าเป็นสินบน

กลุ่มที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธแล้วตีความหมายเชิงประจักษ์เป็นสินบนพร้อมทั้งใช้ค่านิยมทางวิชาชีพประกอบด้วย กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายกีฬา และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง

ส่วนกลุ่มที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธแล้วไม่แน่ใจในการตีความหมายเชิงประจักษ์และใช้ค่านิยมทางวิชาชีพประกอบด้วยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายสังคม กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายอาชญากรรม กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก และกลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง

ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการตั้งใจทำงานของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ในสายเศรษฐกิจและกีฬา และการพิจารณาอย่างรอบคอบของการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ช่วยหรือบรรณาธิการที่มีประสบการณ์มากกว่าในกลุ่มผู้สื่อข่าวของสายงานการเมือง ราชสำนัก และบันเทิง ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่

ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 2 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ

ตารางที่ 9 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
ในสถานการณ์จำลองตอนที่ 2 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน (ต่อ)

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ

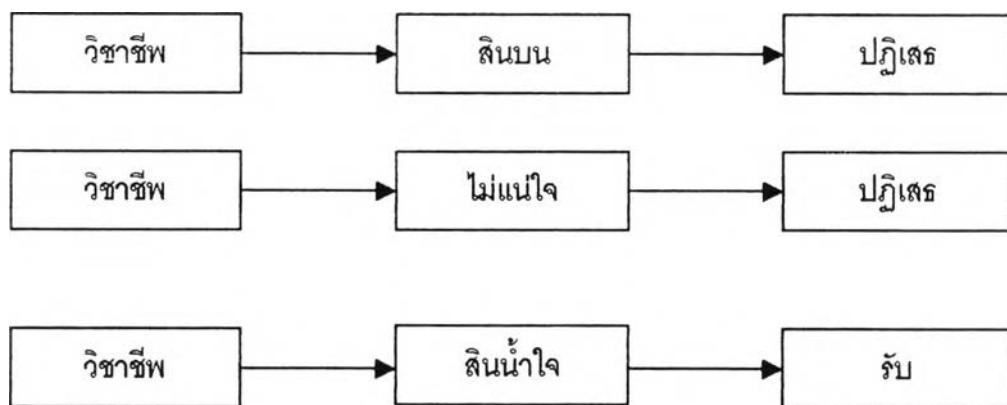
นอกจากนี้เมื่อแยกพิจารณารายบุคคลจะพบว่า รูปแบบการตัดสินใจเชิงจริยธรรม
ที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ปฏิบัติในสถานการณ์นี้ก็คือ การเลือกปฏิเสธผลประโยชน์
และตีความหมายเป็นสับสน พร้อมกับให้คุณค่ากับค่านิยมวิชาชีพ ดังตารางที่ 10

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 2											
รับ				ปฏิเสธ				อื่น ๆ			
ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	2	2.7		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรถะ	--	--		ตรรถะ	--	--		ตรรถะ	--	--
	วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	6	8.2		วิชาชีพ	--	--
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	1	1.4		อื่น ๆ	--	--
สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	3	4.1	สินบน	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรถะ	--	--		ตรรถะ	2	2.7		ตรรถะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	21	28.8		วิชาชีพ	--	--
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	8	11.0		อื่น ๆ	--	--
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	2	2.7		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรถะ	--	--		ตรรถะ	--	--		ตรรถะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	17	23.3		วิชาชีพ	1	1.4
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	6	8.2		อื่น ๆ	2	2.7
รวม		2	2.7	รวม		68	93.2	รวม		3	4.1

จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดการที่เลือกใช้กันมากที่สุดคือการปฏิเสธผลประโยชน์ที่มีสูงถึงร้อยละ 93.1 ของผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แสดงถึงทัศนคติในด้านลบต่อเงิน 400 บาทนี้ และลักษณะการตัดสินใจที่เลือกใช้มากที่สุดคือการตีความหมายเชิงประจักษ์เป็นสินบนและให้คุณค่ากับค่านิยมทางวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 28.8 เพราะเห็นว่าแหล่งข่าวกำลังพยายามติดสินบนนักข่าวทางอ้อม โดยการนำเรื่องของขวัญปีใหม่มาเป็นข้ออ้าง

รองลงมาคือการไม่แน่ใจในการตีความหมาย และใช้ค่านิยมทางวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 23.3 เพราะเห็นว่าการทำงานชวานั้นก็เพื่อประโยชน์ของประชาชน ไม่จำเป็นต้องได้รับการตอบแทนจากประชาสัมพันธ์

ในส่วนของผู้ที่ตัดสินใจรับมีเพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้น โดยต่างก็เห็นว่าเป็นสินน้ำใจ ดังนั้นอาจสรุปลักษณะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่สำคัญ ๆ ในตอนที่ 2 นี้ได้ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 2 (เงิน 400 บาทเป็นของขวัญปีใหม่)

จากภาพที่ 7 จะพบว่าผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ใช้ค่านิยมทางวิชาชีพมาเป็นกรอบทางความคิด เพราะคำนึงถึงการทำหน้าที่สื่อมวลชนที่ดีเป็นสำคัญ โดยมีผู้มองผลประโยชน์ในด้านลบ จะเห็นว่าเป็นสินบนและเลือกปฏิเสธมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าวและเลือกปฏิเสธเช่นกัน ส่วนผู้ที่เห็นว่าเป็นสินน้ำใจกลับเลือกรับผลประโยชน์นี้ไว้ เพราะมีมุมมองที่ต่างออกไปในการรักษาน้ำใจของแหล่งข่าวเพื่อประโยชน์อันดีของการทำงานร่วมกันในอนาคต

ตอนที่ 3 เหตุการณ์เหมือนตอนที่ 2 คือประชาสัมพันธักำลังเสนอเงิน 400 บาทให้คุณแดนดี แต่บังเอิญว่า รัฐวิสาหกิจแห่งนี้กำลังถูกต่อต้านจากนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและชาวบ้าน เพราะเตรียมที่จะสร้างโรงงานผลิตเชื้อเพลิงที่อาจก่อให้เกิดมลพิษ และเป็นประเด็นข่าวที่ประชาชนกำลังสนใจ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ทุกคนต่างตอบตรงกันว่าไม่ควรรับเงินในสถานการณ์นี้ เพราะอาจถูกมองว่าเป็นการติดสินบนเพื่อให้เสนอข่าวในด้านบวกต่อรัฐวิสาหกิจแห่งนี้ ในฐานะสื่อมวลชน ควรวางตัวเป็นกลางต่อประเด็นข้อพิพาท และในส่วนของผู้ที่ไม่แน่ใจในการตีความหมายเงินดังกล่าวก็ตอบว่า ไม่ควรรับเงินจากแหล่งข่าวในทุกกรณี ไม่ใช่เฉพาะในกรณีที่แหล่งข่าวกำลังถูกต่อต้านเท่านั้น

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า ไม่ควรรับผลประโยชน์ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสินบน เพราะหากรับเงินก็จะเปรียบได้กับการถูกจ้างให้ปิดเรื่องดังกล่าว เรื่องเงินทองเป็นสิ่งล่อใจที่เป็นปัญหามากมาย ผู้รับจะเหมือนกับเป็นหนี้ผู้ที่นำเงินมาให้ เชื่อว่าไม่ช้าก็เร็วผู้ให้ย่อมต้องหวังผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดตอบแทน แม้จำนวนที่เสนอให้จะไม่มากก็ตาม

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าควรปฏิเสธเงิน 400 บาทนี้ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสินบน โดยให้เหตุผลคล้ายกับกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมืองว่า การที่แหล่งข่าวนำเงินมามอบให้นั้นก็เพื่อหวังผลตอบแทนในการเสนอข่าว ให้นักข่าวเขียนข่าวในด้านดีตามความต้องการของตน อันอาจส่งผลกระทบต่อส่วนรวมตามมาได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ทุกคนคิดไปในทิศทางเดียวกันว่าไม่ควรรับเงินไว้ โดยเกือบทั้งหมดเห็นว่าเป็นสินบนเพื่อให้เกิดเป็นการเสนอข่าว แม้เงินจะเป็นจำนวนไม่มากก็ตาม บรรณาธิการผู้หนึ่งตอบว่า ไม่ควรรับอย่างยิ่งเพราะการรับเงินจากแหล่งข่าวไม่ว่ากรณีใดๆ เป็นเสมือนการติดสินบน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีเช่นนี้

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งตอบว่า สามารถรับเงินนี้ได้เพราะเป็นสินน้ำใจ โดยหากหน่วยงานนั้นไม่เข้ามาชี้แนะหรือบังคับให้ต้องเสนอข่าวออกอากาศ ก็ถือเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ในขณะที่ผู้สื่อข่าวส่วนที่เหลือเห็นตรงกันว่าไม่ควรรับเงินนี้ไว้ โดยส่วนหนึ่งไม่แน่ใจในการตีความหมาย เนื่องจากอาจเกิดความลำบากใจในการเสนอข่าว โดยอาจเกรงใจเจ้าของเงินจนไม่สามารถเสนอข่าวตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม แม้ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจในการตีความหมายเชิงประจักษ์ แต่ทุกคนมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรปฏิเสธเงินนี้ ด้วยเกรงว่าจะมีผลต่อการเสนอข่าวและจรรยาวิชาชีพ และอาจถูกมองว่าสนับสนุนโครงการผลิตเชื้อเพลิง

ของรัฐวิสาหกิจแห่งนี้ นอกจากนี้มีบรรณาธิการบางคนยืนยันอย่างหนักแน่นว่า ไม่ควรรับเงินจากแหล่งข่าวในทุกกรณี ไม่ว่าจะถูกต่อต้านจากนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่ก็ตาม

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้เสนอผลประโยชน์ จึงเห็นว่าไม่ควรรับเงินไว้ เพราะอาจทำให้ต้องถูกผูกมัดหรือถูกรังขอไม่ให้เสนอข่าวตามข้อเท็จจริง หรือส่งผลกระทบต่อเสีหายกับรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถือเป็นการผิดจรรยาบรรณในวิชาชีพ นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งยังคงเห็นว่า เงิน 400 บาท เป็นสินน้ำใจ แต่ก็เลือกที่จะไม่รับไว้ เพราะให้คุณค่ากับการทำหน้าที่ตามวิชาชีพ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม เกือบทั้งหมดเห็นว่าควรปฏิเสธ เพราะเป็นสินบนที่แหล่งข่าวหวังผลต่อการเสนอข่าว แม้จะไม่ระบุถึงจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แต่มองได้ว่าคล้ายกับการจ้างให้เสนอข่าวนั่นเอง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ทุกคนตอบว่าไม่ควรรับ โดยเหตุผลส่วนใหญ่ก็คือ ถ้ารับอาจเป็นแรงกดดันต่อการนำเสนอข่าว เกิดความลำบากในการทำงาน เพราะต้องเขียนข่าวช่วยเหลือแหล่งข่าวแทนที่จะเขียนตามความเป็นจริง หรือบางครั้งแหล่งข่าวอาจนำมาเป็นข้อต่อรองให้ไปทำข่าวของรัฐวิสาหกิจแห่งนั้นบ่อยครั้งขึ้น ทั้ง ๆ ที่บางครั้งการแถลงข่าวอาจไม่มีประเด็นที่น่าสนใจเพียงพอที่จะออกอากาศได้

นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งตอบว่า ไม่ควรรับเงินเพราะแม้แหล่งข่าวจะแสดงความจริงใจ แต่สังคมอาจด่วนสรุปหรือมองพฤติกรรมนี้ในแง่ลบได้ ซึ่งมักจะเกิดการเข้าใจผิดกันง่าย ๆ เสมอ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ทุกคนเลือกปฏิเสธ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสินบน ทั้งนี้ มีทัศนะต่อการให้คุณค่าทางวิชาชีพในหลายมุมมอง ส่วนหนึ่งเห็นว่า การเสนอเงินนี้เป็นความพยายามของแหล่งข่าวที่จะปิดปากไม่ให้เสนอข่าวที่เป็นประเด็นขัดแย้งนี้อีก

ในขณะที่บรรณาธิการอีกคนหนึ่งมองว่า ล่อแหลมต่อภาพลักษณ์ของตัวเอง แลนด์ ซึ่งเป็นนักข่าวในสถานการณ์นี้ว่า อาจถูกตั้งข้อสงสัยเกิดจากฝ่ายที่เสียผลประโยชน์ได้ว่ารับสินบน แม้จะเสนอข่าวตามข้อเท็จจริงแล้วก็ตาม

นอกจากนี้ บรรณาธิการบางคนตั้งข้อสังเกตว่า ประชาสัมพันธ์ที่นำเงินมามอบให้ใช้นิสัยความซื่อเกรงใจของคนไทยมาเป็นประโยชน์ โดยนักข่าวอาจไม่อยากปฏิเสธเพราะความเกรงใจแหล่งข่าว จึงใช้วิธีนี้ซื้อตัวนักข่าวไว้เป็นพวกทำให้การทำงานเป็นไปอย่างไม่สะดวกใจ และหากนักข่าวทำเช่นนั้นก็เท่ากับเป็นการช่วยเหลือแหล่งข่าวในทางที่ผิด อันอาจเกิดผลกระทบต่อส่วนรวม ทั้งผลเสียต่อสังคม และยังเป็นการทำลายชื่อเสียงองค์กรที่นักข่าวสังกัดด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าไม่ควรรับเงินไว้ เพราะเห็นว่าเป็นสินบน เข้าข่ายเอาใจสื่อมวลชนเพื่อหวังผลตอบแทน และอาจถูกมองว่าถูกเงินซื้อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้บิดเบือนความเป็นจริง นักข่าวควรจะเร่งหาข้อเท็จจริงที่กำลังเป็นที่สนใจมารายงานแก่ประชาชน

ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเสนอว่า ควรใช้ความสนิทสนมเพื่อเป็นประโยชน์ในงานข่าว โดยสัมภาษณ์แหล่งข่าวระดับสูงของรัฐวิสาหกิจแห่งนั้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อชี้แจงข้อกล่าวหาตามความเป็นจริงจะเหมาะสมกว่า

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่คิดว่าไม่สมควรรับเงิน โดยตีความหมายแตกต่างกันออกไป อาจเป็นได้ทั้งสินน้ำใจและสินบน ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณส่วนบุคคล โดยอาจเห็นว่าเป็นค่าน้ำมันก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์กลุ่มนี้คิดว่า นักข่าวควรวางตัวเป็นกลางระหว่างชาวบ้าน นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรัฐวิสาหกิจ หากรับเงินจากประชาสัมพันธ์อาจถูกคาดหวังให้ช่วยเหลือเป็นการตอบแทน

นอกจากนี้บรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า การเลือกรับหรือปฏิเสธไม่ใช่ประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับสามัญสำนึกของนักข่าว แต่สิ่งที่พึงตระหนักอยู่เสมอคือประเด็นข่าวต้องเที่ยงตรงและแน่นอน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ทุกคนตอบว่าไม่ควรรับเงิน เพราะแหล่งข่าวอาจมีจุดประสงค์แอบแฝง อาจต้องการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการให้ข่าวและยังทำให้คุณสแตดีเกิดความรู้สึกไม่สะดวกใจ หากรับมาแล้วต้องเขียนข่าวโจมตีรัฐวิสาหกิจดังกล่าว นอกจากนี้ การที่นักข่าวต้องทำข่าวประชาสัมพันธ์หรือแถลงผลงานรัฐวิสาหกิจแห่งนี้ ก็ถือว่าเป็นการนำข้อมูลมาเขียนให้ประชาชนได้เข้าใจ การรับเงินใด ๆ ก็ตามถือเป็นสิ่งที่พึงหลีกเลี่ยงเป็นอย่างยิ่ง

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ทุกคนตอบไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรปฏิเสธเงินนี้ เพราะอาจทำให้ถูกมองว่ารับเงินเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นข่าวตามที่แหล่งข่าวต้องการ เป็นการให้สินบนทางอ้อม และอาจต้องการให้นักข่าวเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวใจชาวบ้าน

อาจกล่าวได้ว่าผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์เกือบทุกคนเลือกปฏิเสธเงิน 400 บาทในตอนนี้อย่างน้อยตามค่านิยมทางวิชาชีพที่คิดว่าแหล่งข่าวกำลังให้นักข่าวเป็นเครื่องมือในการปิดข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชน โดยมีทั้งที่ตีความหมายเป็นสินบน เพราะความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่มีสูง และผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าวจึงเลือกที่จะปกป้องตัวเองจากการที่จะถูกกล่าวหาว่าไม่เป็นกลางในการทำงาน

กลุ่มที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ที่เลือกปฏิเสธ โดยตีความหมายเงิน 400 บาทนี้เป็นสินบน และใช้ค่านิยมทางวิชาชีพประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการข่าวสาย

การเมือง กลุ่มผู้ปฏิบัติงานชาวสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการ สายอาชญากรรม กลุ่มผู้ปฏิบัติงานชาวสายราชสำนัก กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานชาวสายบันเทิง

ส่วนกลุ่มที่ไม่แน่ใจในการตีความหมายเป็นส่วนใหญ่ประกอบด้วย กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม และกลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม

ส่วนกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการชาวสายกีฬาจำนวนของผู้ที่ตีความหมายเป็นสินบน และไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ในจำนวนที่เท่ากัน แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปกป้องตนเองของการทำงานตามหน้าที่อันดีของกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการที่มีมากกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าวในสายข่าวการเมืองและอาชญากรรม ส่วนในสายงานสังคมผลกลับตรงกันข้ามคือกลุ่มผู้สื่อข่าวมีความกังวลถึงผลกระทบจากแหล่งข่าวที่มีต่อการรายงานข่าวมากกว่ากลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการดังผลที่แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่

ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 3 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ

สำหรับการแยกพิจารณาในรายละเอียดพบว่าลักษณะของการตัดสินใจ

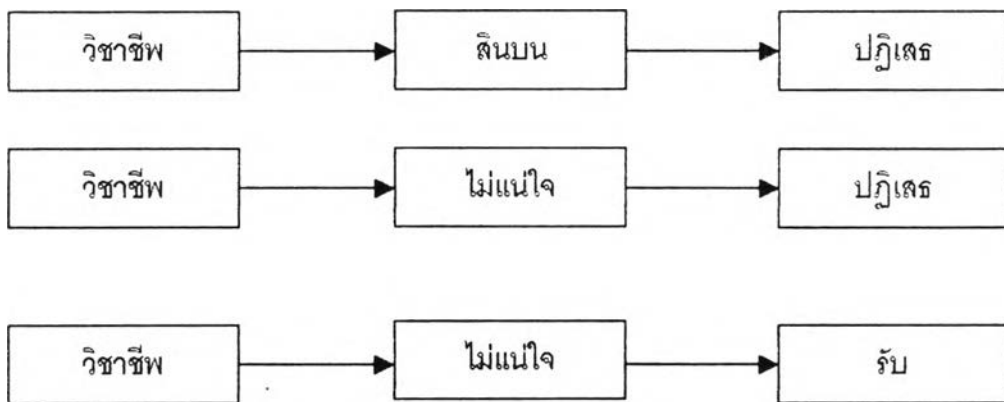
เชิงจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกปฏิบัติมากที่สุดคือการปฏิเสธผลประโยชน์โดยเห็นว่าเป็นสินบน และให้คุณค่าทางวิชาชีพ ดังตารางที่ 12

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที 3

รับ				ปฏิเสธ				อื่นๆ			
ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	1	1.4
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--
สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	2	2.7	สินบน	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	1	1.4		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	40	54.8		วิชาชีพ	--	--
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	4	5.5		อื่นๆ	--	--
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	1	1.4		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	1	1.4		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	16	21.9		วิชาชีพ	--	--
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	4	5.5		อื่นๆ	--	--
รวม		1	1.4	รวม		71	97.3	รวม		1	1.4

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์แทบทุกคนเลือกปฏิเสธเงิน 400 บาทในสถานการณ์นี้ คิดเป็นร้อยละ 97.3 โดยตีความหมายเชิงประจักษ์เป็นสินบนและใช้ค่านิยมทางวิชาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.8 ซึ่งแสดงถึงการพยายามปฏิบัติหน้าที่อันดีภายใต้สภาวะที่ล่อแหลมต่อการ เสนอผลประโยชน์ รองลงมาคือการเลือกปฏิเสธโดยให้คุณค่ากับค่านิยมวิชาชีพเช่นกัน แต่ไม่แน่ใจ ในเจตนาของแหล่งข่าวคิดเป็นร้อยละ 21.9 อันเป็นกลุ่มของผู้ที่ยังมองภาพของแหล่งข่าวในด้านดี แต่ขอเลือกที่จะทำงานอย่างอิสระโดยไม่ต้องการให้แหล่งข่าวเข้ามาเกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าควรรับผลประโยชน์ในตอนนี้อยู่ร้อยละ 1.4 ทั้ง ๆ ที่ ไม่แน่ใจในการตีความหมายแต่ก็เห็นว่าต้องรักษาน้ำใจแหล่งข่าวเอาไว้ ดังนั้น อาจสรุปแบบแผน การตัดสินใจเชิงจริยธรรมหลัก ๆ ในตอนที่ 3 นี้ได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที 3 (เงิน 400 บาทในงานแถลงข่าวชี้แจงข้อกล่าวหา)

จากภาพแสดงให้เห็นค่านิยมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกใช้คือการ คำนึงถึงวิชาชีพหรือการทำงานชาวอย่างซื่อสัตย์และเป็นกลาง แต่ส่วนใหญ่เป็นทัศนคติในด้านลบ เพราะตีความหมายเงิน 400 บาทในตอนนี้เป็นสินบน พร้อมกับเลือกปฏิเสธ นอกจากนี้ ผู้ที่เลือก ปฏิเสธอีกส่วนหนึ่งก็ไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าวที่เสนอผลประโยชน์ให้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าว แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับการ ทำงานจึงเลือกที่จะรักษาน้ำใจแหล่งข่าวด้วยการรับเงิน 400 บาทนี้ไว้

ตอนที่ 4 นอกเหนือจากแถลงข่าว รัฐวิสาหกิจแห่งนี้ยังได้จัดงานเลี้ยงและ จับสลากมอบโชคให้แก่นักข่าวที่มาร่วมงานอีกด้วย และในขณะที่คุณแสดดีกำลังพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักข่าวเกี่ยวกับประเด็นที่รัฐวิสาหกิจถูกต่อต้าน โฆษกของงานก็ ประกาศชื่อคุณแสดดีเป็นผู้โชคดีได้รับพัดลมขนาดเล็กกะทัดรัด 1 เครื่อง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง มีแนวทางการตัดสินใจที่ต่างกันออกไป กล่าวคือ ส่วนใหญ่เห็นว่า คุณแสดไม่ควรไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ในลักษณะนี้ตั้งแต่แรก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เพราะเกินเลยจากการทำหน้าที่ตามจิตวิญญาณของนักสื่อสารมวลชน ส่วนผู้ที่เห็นว่าควรปฏิเสธก็ให้เหตุผลว่า พัฒมนี่เป็นสินบนอย่างหนึ่งจึงไม่ควรรับไว้ ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งตอบว่า หากเป็นงานที่มีผู้ร่วมงานจำนวนมากก็ควรต้องขึ้นไปรับของก่อนเพื่อมารยาท แต่หลังจากจบงานแล้วค่อยนำพัฒมไปคืนให้แก่เจ้าของงานภายหลัง

นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่เห็นว่าควรรับพัฒมไว้ เพราะเป็นสินน้ำใจที่ราคาไม่แพง และไม่ได้เจาะจงตัวผู้รับ เป็นการจับสลาก อยากรักดี พัฒมที่รับมาต้องไม่มีผลกับชื่อนำเสนอ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ส่วนใหญ่มองว่าไม่ควรรับพัฒม เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดงานก็ชัดเจนอยู่แล้วว่า ต้องการแจกของขวัญให้สื่อมวลชน หากต้องไปร่วมงานเพื่อทำข่าว ก็ไม่ควรขึ้นไปรับของขวัญ โดยอาจให้เพื่อนนักข่าวแจ้งผู้จัดงานว่ากลับไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่เห็นว่านักข่าวไม่ควรไปร่วมงานนี้เพราะรัฐวิสาหกิจกำลังถูกต่อต้าน ควรให้แหล่งข่าวจากรัฐวิสาหกิจชี้แจงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจะเหมาะสมกว่า

อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า งานนี้เป็นงานเลี้ยงที่จัดขึ้นเพื่อสังสรรค์ร่วมสนุกกัน เมื่อนักข่าวไปร่วมงานก็ควรขึ้นไปรับของขวัญ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิเสธพัฒม เนื่องจากเป็นสินบนที่แหล่งข่าวพยายามเอาใจนักข่าวให้มาทำข่าวมาก ๆ อีกทั้งยังเห็นว่าพัฒมเป็นของขวัญชิ้นใหญ่ที่มีมูลค่ามาก

ส่วนผู้ที่เห็นว่ารับได้ให้เหตุผลว่า เป็นเพราะอยู่ในช่วงเทศกาลรื่นเริง อีกทั้งเป็นสิ่งทีสาธารณชนรับรู้ ไม่ได้มีการปิดบังกัน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ตอบว่าควรปฏิเสธ โดยมีการให้เหตุผลและการตีความหมายต่างกันไป บรรณาธิการคนหนึ่งบอกว่า การปฏิเสธควรเป็นไปอย่างสุภาพ โดยขึ้นไปกล่าวขอบคุณบนเวทีแล้วสละสิทธิ์ให้เพื่อน ๆ ที่ซึ่ร่อนแทน เพื่อมิให้เสียมารยาท และรักษาระยาบรรณไปพร้อม ๆ กัน ส่วนผู้ที่ปฏิเสธทั้ง ๆ ที่เห็นว่าเป็นสินน้ำใจบอกว่า พัฒมที่มีอยู่ยังใช้งานได้ดีจึงไม่ต้องการของขวัญชิ้นนี้ อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่เห็นว่าพัฒมนี้เป็นสินน้ำใจเช่นกันและเลือกที่จะรับไว้ โดยคิดว่าจะนำไปถวายวัดหรือสถานที่ราชการที่ขาดแคลนเป็นการทดแทน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ผู้ปฏิบัติงานข่าวกลุ่มนี้เลือกรับและปฏิเสธในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้แต่เลือกที่จะรับไว้ โดยเห็นว่า ถือเป็นความโชคคิของนักข่าวผู้นั้นเองโดยที่ไม่ได้เป็นฝ่ายเรียกร้องจากแหล่งข่าว อีกทั้งยังมีผู้รับรู้จำนวนมากไม่ต่างจาก

งานเลี้ยงทั่ว ๆ ไป และนักข่าวก็ไม่ได้เป็นศัตรูกับรัฐวิสาหกิจ เป็นการทำข่าวตามหน้าที่ที่ไม่มีผลได้ผลเสียกับข่าวที่นำเสนอไป อย่างไรก็ตาม หากรู้สึกไม่สบายใจก็อาจนำไปมอบให้ผู้ยากไร้ต่อไป

ส่วนผู้ที่ปฏิเสธบอกว่า ไม่ควรขึ้นไปรับรางวัล เพราะอาจถูกมองว่าเห็นแก่ได้และรับสินบนจากแหล่งข่าว พร้อมกับนี้ ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งตอบว่า ไม่ควรรับพัสดุเพราะอาจทำให้ดูว่าไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว แต่หากรัฐวิสาหกิจแห่งนี้ไม่ได้กำลังตกเป็นข่าวก็อาจจะรับของขวัญได้ เพราะมีราคาไม่มากเกินไป และเป็นการจัดสรรที่ไม่ได้เจาะจงว่าจะให้กับใคร

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ส่วนใหญ่เห็นว่าควรรับไว้ แม้จะไม่แน่ใจในวัตถุประสงค์ของผู้ให้ โดยให้เหตุผลว่า เป็นการไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์แสดงน้ำใจไมตรีต่อกัน เป็นกิจกรรมเชิงโชคประจำปี ไม่มีการเจาะจงมอบให้ส่วนตัวเป็นพิเศษ อีกทั้งมูลค่าก็ไม่สูงมากนัก อย่างไรก็ตามบรรณาธิการคนหนึ่งบอกว่า ควรต้องแบ่งแยกระหว่างการทำงานกับการจับรางวัลด้วย

สำหรับผู้ที่คิดว่าควรปฏิเสธตอบว่า วิชาชีพนี้ไม่ควรรับเงินสิ่งของ หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เสื่อมเสียต่อตนเองหรือวิชาชีพ อีกทั้งการที่ข่าวจะได้ออกอากาศหรือไม่มันไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้สื่อข่าวที่ออกไปทำข่าว แต่เป็นดุลยพินิจของบรรณาธิการ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชีพ ส่วนใหญ่เลือกรับพัสดุ เพราะมองว่าเป็นงานเลี้ยงสังสรรค์ที่ทุกหน่วยงานก็มีการจัดเป็นประจำ อีกทั้งยังเป็นการจับสลากที่ผู้ร่วมงานทุกคนมีสิทธิ์ได้รับของขวัญ จึงไม่ใช่เรื่องน่ารังเกียจที่จะรับไว้

ส่วนผู้ที่ปฏิเสธอ้างถึงเหตุผลในด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ควรหวังผลตอบแทนอย่างไรก็ดี ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเสนอว่า เมื่อฟังการแถลงข่าว สอบถามปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็สมควรเดินทางกลับทันที ไม่ควรไปร่วมงานเลี้ยงอีก โดยอาจบอกกับประชาสัมพันธ์ของรัฐวิสาหกิจว่าติดหมายข่าวอื่นก็ได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชีพ ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธ เพราะเห็นว่าแหล่งข่าวต้องการจงใจให้บิดเบือนการเสนอข่าวหรือหวังผลประโยชน์ในการทำข่าวในอนาคตโดยนักข่าวอาจปฏิเสธด้วยการออกตัวว่า ขอสละสิทธิ์ไม่รับของขวัญ บรรณาธิการคนหนึ่งยังบอกอีกว่า การร่วมจับสลากในลักษณะนี้บางครั้งอาจเป็นการเจาะจงกำหนดตัวผู้ที่ได้รับรางวัลเอาไว้ล่วงหน้าแล้วก็ได้

ส่วนผู้ที่เห็นว่าควรรับพัสดุไว้บอกว่า ถือเป็นการแสดงน้ำใจผ่านกิจกรรมร่วมสนุก นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เป็นว่านักข่าวไม่ควรไปร่วมงานเลี้ยงดังกล่าว เพราะอาจขัดกับความรู้สึกของประชาชนที่รับรู้ข่าวความขัดแย้งไปพร้อม ๆ กับการจัดเลี้ยงนักข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เห็นว่าควรรับไว้แม้จะไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ เนื่องจากเห็นว่ายังคงต้องทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวต่อไปอีก จึงควรต้องรักษาความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวเอาไว้ และยังเป็นการจัดสรรงบประมาณไม่ใช่งานมอบให้เป็นส่วนตัว รวมทั้งหากเป็นงานเลี้ยงที่จัดขึ้นในช่วงเทศกาลแล้วได้รับรางวัลก็ไม่ใช่อะไรแปลก แต่ถ้าแหล่งข่าวจัดงานเลี้ยงขึ้นโดยไม่มีสาเหตุก็ไม่สมควรรับของรางวัลและไม่สมควรไปร่วมงานอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีผู้เสนอให้ปฏิเสธการไปร่วมงานตั้งแต่แรกเนื่องจากหากเป็นผู้โชคดีแต่ไม่ขึ้นไปรับของขวัญหรือขึ้นไปสละสิทธิ์ก็อาจทำให้เสียบรรยากาศของงานได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่ตอบว่าควรรับพัสดุไว้ เพราะการไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ในลักษณะนี้ถือเป็นโอกาสสำคัญที่จะได้พบปะกับแหล่งข่าว และมีให้เห็นบ่อยครั้งในอดีต ซึ่งโดยมารยาทของการไปร่วมงานก็ควรขึ้นไปรับของรางวัล อีกทั้งยังเป็นการจัดสรรชิงโชค ซึ่งประกาศโดยเปิดเผยว่าใครคือผู้โชคดี ไม่ได้เจาะจงว่าจะมอบของขวัญให้แก่ใคร

สำหรับผู้ที่ปฏิเสธเห็นว่าอาจสร้างความลำบากใจในการปฏิบัติงานในอนาคตได้ เนื่องจากมองว่าพัสดุนี้เป็นสินบน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา เกือบทุกคนเห็นว่าควรรับพัสดุ โดยมองถึงความสอดคล้องของเหตุการณ์ที่เป็นการจับสลากที่คุณแอนด์มีโอกาสได้รับหรือไม่ได้รับของขวัญก็ได้ขึ้นอยู่กับโชค ไม่ใช่การเจาะจงให้ผู้ใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ การมางานเลี้ยงก็เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว งานเลี้ยงหลังการแถลงข่าวไม่ใช่เรื่องเสียหายต่อบทบาทนักข่าว และพัสดุนั้นก็เป็นรางวัลที่ไม่เข้าข่ายการรับสินบน

สำหรับผู้ที่ปฏิเสธเห็นว่า เงินที่รัฐวิสาหกิจนำไปซื้อของขวัญนั้นมาจากภาษีของประชาชน ทั้งนี้ นักข่าวอาจขึ้นไปบนเวทีเพื่อปฏิเสธอย่างมีมารยาท โดยอาจชี้แจงเหตุผลตามตรงหรือบอกไปว่ามีผู้ที่เดือดร้อนต้องการของรางวัลนี้มากกว่า

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่มองว่าควรรับไว้ เพราะเป็นงานเลี้ยงส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องงาน เป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักข่าวและแหล่งข่าวที่จัดขึ้นตามเทศกาลปีละครั้ง นักข่าวเองก็ต้องมีสังคมเพื่อใช้ประโยชน์ในการหาข่าวด้วยเช่นกัน

สำหรับผู้เห็นว่าควรปฏิเสธบอกว่า อาจเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีกับชาวบ้านและนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่านักข่าวไม่เป็นกลาง และเห็นว่า การจัดงานนี้เป็นภาระพยายามเอาใจนักข่าวเพื่อหวังให้เป็นแนวร่วมมากกว่า นอกจากนี้ยังมีบรรณาธิการผู้หนึ่งบอกว่า ไม่สามารถให้ความเห็นได้ เพราะไม่เคยไปร่วมงานเลี้ยงในลักษณะนี้เลยแม้แต่ครั้งเดียว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง เกือบทุกคนคิดว่าควรรับไว้ โดยส่วนมากเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ เพราะถือเป็นการจับสลากที่ได้รับของรางวัลโดยบังเอิญเป็นการวัดดวง ซึ่งผู้ที่ดวงดีก็จะได้รับของขวัญ อีกทั้งยังเป็นงานเลี้ยงตามเทศกาลอีกด้วย

ส่วนผู้ที่ปฏิเสธมองว่า พดลมีมูลค่ามากเกินไปที่จะเป็นสินน้ำใจ การรับสิ่งของที่เข้าช่วยสินบนจะทำให้นักข่าวลำบากใจในการเสนอข่าวได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนมากคิดว่าพดลเป็นของรางวัลที่รับได้ เพราะเป็นเกมสที่เป็นส่วนหนึ่งของงานเลี้ยงสังสรรค์ ไม่ว่าจะใครก็ตามที่มาร่วมงานต่างก็มีสิทธิ์ได้รับของรางวัลทั้งสิ้น ไม่ได้มีการรีดไถมาจากแหล่งข่าว อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการคนหนึ่งบอกว่า ถ้ากระแสข่าวต่อต้านรุนแรงมากหรือรัฐวิสาหกิจแห่งนี้มีความผิดจริง คุณเสนอดีก็ไม่ควรรับ เพราะอาจกลายเป็นสินบนไป

สำหรับผู้เห็นว่าควรปฏิเสธพดลอธิบายว่า ไปร่วมงานนี้เพื่อต้องการทำข่าวไม่ใช่ไปร่วมสนุก

มีข้อขัดแย้งทางความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างชัดเจนในสถานการณ์สมมุติตอนนี้ ผู้ที่เลือกรับพดลโดยใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมมองว่า ผลประโยชน์นี้เป็นสินน้ำใจที่นักข่าวผู้มาร่วมงานต้องสังสรรค์กับแหล่งข่าว

นอกจากนี้ยังมีผู้มองถึงความสอดคล้องของเหตุการณ์และความสมเหตุสมผล เห็นว่านักข่าวเป็นผู้โชคดีจากการจับสลาก ได้รับของขวัญที่ไม่ได้เจาะจงตัวผู้รับ และมูลค่าก็ไม่สูงมากนักอันเป็นการให้คุณค่าทางตรรกะ

แต่กลุ่มที่เลือกใช้ค่านิยมทางวิชาชีพกลับมองตรงกันข้าม เพราะเห็นว่าพดลนี้มีค่ามากเกินไป และเป็นความพยายามของแหล่งข่าวที่จะหลอกล่อให้นักข่าวเป็นพวกเดียวกับตนจึงคิดว่าควรปฏิเสธ รวมทั้งการใช้ค่านิยมทางศีลธรรมที่มองว่ามีผู้ที่เดือดร้อนหรือมีความจำเป็นมากกว่า จึงไม่ควรรับพดลไว้เอง ควรนำไปบริจาค

รวมทั้งผู้ที่ตัดสินใจในแนวทางอื่นคือเห็นว่านักข่าวไม่ควรไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ในลักษณะนี้ตั้งแต่แรก และหากต้องไปทำข่าวก็ควรเดินทางกลับทันทีที่ทำข่าวเสร็จ

นอกจากนี้ การตีความหมายผลประโยชน์ก็แตกต่างกันหลากหลายอีกเช่นกัน โดยผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของแต่ละกลุ่มสายสังคมและอาชญากรรมจะเลือกรับและปฏิเสธคละกันไปตามตำแหน่งงาน ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายราชสำนัก กีฬา และบันเทิงเลือกรับไว้ทั้งในกลุ่มผู้สื่อข่าวและกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับว่างานเลี้ยงสังสรรค์คือมอวลชนเป็นงานที่นักข่าวสามารถไปร่วมสนุกได้โดยเสรี สำหรับกลุ่มของผู้สื่อข่าวและ

ผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมืองที่เลือกปฏิเสธและไม่ขอไปร่วมงาน เช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติงาน ชาวโทรทัศน์สายเศรษฐกิจที่เลือกปฏิเสธเป็นส่วนใหญ่ในทั้งกลุ่มผู้สื่อข่าว และกลุ่มผู้ช่วยหรือ บรรณาธิการดังผลที่แสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
ในสถานการณ์สมมติตอนที่ 4 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

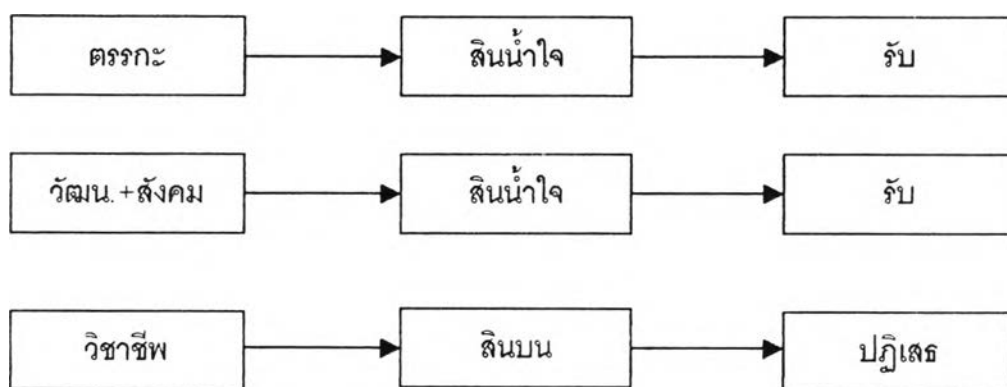
ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	อื่น ๆ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก. เศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินน้ำใจ	ศีลธรรม
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	รับ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก. สังคม	รับ	ไม่แน่ใจ	วัฒนธรรมและสังคม
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก. อาชญากรรม	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	รับ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก. ราชสำนัก	รับ	ไม่แน่ใจ	วัฒนธรรมและสังคม
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	รับ	สินน้ำใจ	ตรรกะ
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก. กีฬา	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	รับ	สินน้ำใจ	ตรรกะ
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก. บันเทิง	รับ	ไม่แน่ใจ	ตรรกะ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายบุคคลจะพบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ เลือกรับผลประโยชน์ในตอนนี้มากกว่าเลือกปฏิเสธ แต่แบบแผนการตัดสินใจที่เลือกใช้มากที่สุด คือ การเลือกปฏิเสธโดยตีความหมายเชิงประจักษ์เป็นสินบน และใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ ดังตาราง ที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์คนทั้งหมดในสถานการณ์สมมติตอนที่ 4

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 4											
รับ				ปฏิเสธ				อื่นๆ			
ตีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ตีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ตีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	1	1.4	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	1	1.4	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	1	1.4
	วัฒนธรรม	9	12.3		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตรรกะ	10	13.7		ตรรกะ	--	--		ตรรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	1	1.4
	อื่นๆ	1	1.4		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--
สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	1	1.4	สินบน	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	1	1.4
	ตรรกะ	--	--		ตรรกะ	1	1.4		ตรรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	13	17.8		วิชาชีพ	3	4.1
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	2	2.7		อื่นๆ	--	--
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	4	5.5		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	1	1.4
	ตรรกะ	6	8.2		ตรรกะ	1	1.4		ตรรกะ	--	--
	วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	6	8.2		วิชาชีพ	2	2.7
	อื่นๆ	1	1.4		อื่นๆ	2	2.7		อื่นๆ	1	1.4
รวม		34	46.6	รวม		29	39.7	รวม		10	13.7

จะเห็นได้ว่ามีความกำกวมของการให้ความหมายผลประโยชน์ในสถานการณ์นี้ เพราะมีจำนวนของผู้ที่เลือกรับและปฏิเสธที่ใกล้เคียงกัน ในอัตราร้อยละ 46.6 และ 39.7 ตามลำดับ ในกลุ่มของผู้ที่เลือกรับ ตีความหมายเชิงประจักษ์พัฒนาเป็นสินน้ำใจและเลือกใช้ค่านิยม ตระรกะมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.7 รองลงมาคือใช้ค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมคิดเป็นร้อยละ 12.3 ส่วนผู้ที่เลือกปฏิเสธ ตีความหมายพัฒนาเป็นสินบน และให้คุณค่าทางวิชาชีพมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 17.8 ดังนั้นอาจสรุปแบบแผนการตัดสินใจในสถานการณ์นี้ได้ดังนี้

ภาพที่ 9 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนี่ 4 (พัฒนาจับสลากในงานแถลงข่าวชี้แจงข้อกล่าวหา)

จากภาพการตัดสินใจในตอนี่นี้มีการเลือกใช้ค่านิยมที่ต่างกันออกไป ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านดีต่อผลประโยชน์ในตอนี่นี้ เพราะเห็นว่าพัฒนาเป็นสิ่งที่ได้มา เพราะโชคหรือดวงดีตามค่านิยมตระรกะ จึงเห็นว่าพัฒนาเป็นสินน้ำใจและตัดสินใจรับไว้ ส่วนผู้ที่เห็นว่าการจับสลากนี้เป็นงานเลี้ยงสังสรรค์ร่วมสนุกตามเทศกาลของการให้คุณค่าตามวัฒนธรรมและสังคมไทยก็เห็นว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินน้ำใจและเลือกรับไว้เช่นกัน ส่วนผู้ที่คำนึงถึงการทำหน้าที่ทางวิชาชีพโดยเห็นว่าผลประโยชน์ในตอนี่นี้เป็นสินบนก็จะเลือกปฏิเสธพัฒนาในที่สุด

หลักการทางจริยธรรมในสถานการณ์คุณแผ่นดินกับเทศกาลปีใหม่

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ส่วนใหญ่คำนึงถึงหน้าที่และอาชีพนักข่าว โดยเห็นว่าไม่ควรปฏิบัติตนเกินเลยไปจากความเป็นผู้สื่อข่าวที่ดีหรืออยู่นอกเหนือจรรยาบรรณของสื่อมวลชน เป็นความตั้งใจในการทำหน้าที่ตามเจตนารมณ์ที่ดีของหลักหน้าที่นิยม อาทิ การไม่ไปสังสรรค์กับแหล่งข่าวในลักษณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง มีการคำนึงถึงหลักการทางจริยธรรมใน 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกคิดถึงความเหมาะสม โดยพิจารณาเป็นแต่ละกรณีไป ทั้งนี้ นักข่าวย่อมต้องพิจารณาถึงเจตนาและระดับความพอดีของผลประโยชน์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าควรจะมีขอบเขตอยู่ที่ใด แต่ขึ้นอยู่กับบุคคลเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ยพยายามพิจารณาถึงสิ่งที่ดีที่สุดในแง่ของความจริง แล้วปฏิบัติไปตามนั้นอย่างตั้งใจ โดยบรรณาธิการผู้หนึ่งบอกว่า ไม่ควรปล่อยให้ความโลภเข้าครอบงำจิตใจ และต้องตัดสินใจให้ได้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่แหล่งข่าวเสนอให้ นั้น จะทำให้เกิดประโยชน์ส่วนตัวหรือเป็นประโยชน์ในวิชาชีพ และแม้ในบางครั้งต้องรักษาระบบธรรมเนียมประเพณีไทยในเรื่องของสินน้ำใจ ก็ควรต้องพิจารณาให้ได้ว่า ผู้ให้มีความแอบแฝงหรือไม่ด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่คำนึงถึงหน้าที่ โดยไม่ต้องการที่จะถูกตัดสินบนจากแหล่งข่าว จึงเน้นที่จะพิจารณาถึงลักษณะของผลประโยชน์เป็นพิเศษว่ามีมูลค่าเท่าใด และเจตนาของผู้ให้ว่าตั้งใจจะให้ เป็นของที่ระลึกจริงหรือไม่ ตลอดจนการอ้างถึงจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ก็มีภาระบ่งชี้ให้เห็นเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้สื่อข่าวบางคนที่ยึดมั่นถึงความคิดของตนเองและสังคมเป็นหลัก โดยบอกว่า ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของโอกาสและสถานที่ที่มีการเสนอผลประโยชน์ ประกอบไปกับการพิจารณามูลค่าหรือเจตนาของผู้ให้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เน้นถึงวิจรรย์ญาณและจิตใต้สำนึกของผู้สื่อข่าวแต่ละคนที่ต้องคิดพิจารณาเลือกสิ่งที่ดีที่สุด ส่วนผู้ที่ยึดมั่นถึงการทำหน้าที่เป็นสำคัญก็นำระเบียบข้อบังคับขององค์กรและจรรยาบรรณมาอ้างถึง เช่น หากเป็นผลประโยชน์ที่ไม่มีค่ามากเกินไปก็อาจรับได้ และหากเป็นสิ่งของเล็ก ๆ น้อยก็อาจนับว่าเป็นเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักข่าวเท่านั้นไม่ได้ต้องการจะตัดสินบน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม คำตอบที่ได้รับส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับหลักหน้าที่นิยมคือ กลุ่มที่เน้นถึงการทำหน้าที่ว่าต้องไม่มีการบีบบังคับในการเสนอข่าวด้วยการตัดสินบน นักข่าวควรต้องรายงานข่าวที่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือการพิจารณาถึงมูลค่าของผลประโยชน์ว่ามากกว่า 500 บาทหรือไม่ และเป็นการให้ที่เจาะจงตัวผู้รับหรือแจกให้ทุกคนโดยทั่วถึงกัน อันแสดงถึงเจตนาของผู้ให้ว่ามีความคาดหวังต่อการเสนอข่าวหรือไม่

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่ระบุถึงหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยบอกแต่เพียงว่า ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เหตุการณ์ โอกาส และเป้าประสงค์ของแหล่งข่าว

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ส่วนใหญ่เห็นว่าการรับของที่ระลึกของขวัญสามารถกระทำได้ถ้าไม่มีความเกี่ยวข้องกับการเสนอข่าวหรือส่งเสริมภาพพจน์ตลอดจนโครงการต่าง ๆ ของแหล่งข่าว พร้อมทั้งการพยายามรักษาจุดยืนและหลักการของตนเองที่จะไม่เกี่ยวข้องกับเงินไฮโด ๆ ที่เข้ามาต่อรองการทำงานตามหลักวิชาชีพ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม ทุกคนยึดถือหลักการหน้าที่นิยมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ขอบธรรม สุจริต และไม่มีการร้องขอแลกเปลี่ยนหรือต่อรองให้มีการ

ปิดเป็นการเสนอข่าว ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งบอกว่าควรต้องซื่อสัตย์ มีจรรยาบรรณต่ออาชีพของตนเอง ไม่ควรรับผลประโยชน์ที่จะสร้างให้เกิดความเกรงใจหรือไม่สะดวกกับการตัดสินใจในการเสนอข่าว

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม ในกลุ่มนี้มีความหลากหลายของหลักการที่ยึดถือ ส่วนมากใช้หลักสัมพัทธนิยมคือ ไม่ระบุถึงรายละเอียดของเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยบอกแต่เพียงว่าต้องดูหลาย ๆ องค์ประกอบร่วมกัน ทั้งของขวัญ-ผู้ให้-สิ่งแวดลอม-วันเวลา และสถานที่

ส่วนผู้ที่คำนึงถึงหลักหน้าที่นิยมตอบว่า การรับผลประโยชน์ไม่สามารถกระทำได้ในทุกกรณี ยกเว้นสิ่งของเล็กน้อยตามประเพณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับทำหน้าที่ของนักข่าว

นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาทุกฝ่ายทั้งในด้านหน้าที่การงานหรือข่าวที่จะเผยแพร่ออกไป และประชาชนผู้ได้รับข่าวสาร โดยเห็นว่านักข่าวควรเกี่ยวข้องกับแหล่งข่าวให้น้อยที่สุด ควรสัมพันธ์กันเฉพาะเรื่องงานเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เน้นถึงความเหมาะสมในสถานการณ์ที่ออกไปปฏิบัติงานข่าวของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์แต่ละคน ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งบอกว่า ใช้ความรู้สึกเป็นตัวตัดสินใจ ถ้าผลประโยชน์ที่มาเสนอนั้นไม่มีราคาค่าคงเหมือนกับของแจกทดลองใช้หรือใบปลิวแนะนำสินค้า นักข่าวจะรับหรือไม่ก็ได้ แต่ถ้าเมื่อใดก็ตามที่รู้สึกว่าการเสนอที่เกินกว่าที่คนแปลกหน้าจะพึงมีให้กันก็ควรจะปฏิเสธไว้ก่อน ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวแต่ละคนต่างก็มีความคิดเป็นของตัวเอง จึงไม่อาจระบุหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนได้

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งทางด้านจิตใจและสังคมของตัวนักข่าว และประชาชนตามหลักประโยชน์นิยมอีกด้วย

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ความเห็นส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ที่ยึดหลักหน้าที่นิยมที่เห็นว่า นักข่าวควรเดินทางกลับสถานีโทรทัศน์ทันทีที่ทำงานเสร็จไม่ควรอยู่เพื่อรอรับเงินหรือของขวัญอื่นใดจากแหล่งข่าว เพราะจะทำให้เกิดความเลื่อมใสต่อการทำหน้าที่อันดีในภายหลัง

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ใช้การพิจารณาวัตถุประสงค์ของการจัดงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของนักข่าวแต่ละคนเองว่า ชอบเขตอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับงานที่ทำ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนใหญ่เน้นถึงหลักการการทำงานตามหน้าที่ว่า มีข้อผูกมัดว่าต้องทำอะไรเป็นการตอบแทนหรือไม่ ตลอดจนการพิจารณาถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยหากรับแล้วจะเกิดความไม่สบายใจก็ควรจะปฏิเสธไป

นอกจากนี้ ยังมีผู้ใช้หลักทางสายกลาง โดยบอกว่าต้องใช้หลักเกณฑ์หลาย ๆ ด้านมาประกอบการตัดสินใจ ทั้งจากจรรยาวิชาชีพที่ได้เรียนมา และวิจารณญาณที่สั่งสมคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งประสบการณ์ของการทำงานก็จะช่วยในการประเมินสถานการณ์และตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา เกือบทั้งหมดยึดถือการทำงานตามหลักหน้าที่นิยม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เสนอข่าวที่เป็นจริงและเป็นกลางเพื่อประโยชน์ของประชาชน และพึงระมัดระวังการรับผลประโยชน์ที่เข้าข่ายล้นบนจากแหล่งข่าว โดยเฉพาะเงิน พึงหลีกเลี่ยงให้มากที่สุด

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง มีการยึดถือหลักการทางจริยธรรมใน 2 ลักษณะคือ หลักหน้าที่นิยมซึ่งคล้ายคลึงกับกลุ่มต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วคือ หากผลประโยชน์ใดจะทำให้เกิดความลำบากใจในการเสนอข่าวหรือล่อแหลมต่อการละเมิดจรรยาบรรณก็ไม่ควรรับ

ส่วนผู้ที่ยึดถือหลักสัมพัทธนิยมก็คำนึงถึงเกณฑ์ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ในเหตุการณ์เฉพาะหน้าทั้งเจตนา เวลา สถานที่ และวิธีการ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนใหญ่คำนึงถึงหลักหน้าที่นิยมคือการตั้งใจปฏิบัติงาน และไม่ประพฤตินิดจรรยาบรรณอันส่อให้เห็นถึงการรับสินบนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน โดยบรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า จรรยาบรรณเป็นหลักพื้นฐานของการทำงานที่ทำตามได้โดยง่าย หากไม่สามารถพิจารณาถึงความเหมาะสมได้ นักข่าวผู้นั้นก็ควรลาออกไปประกอบอาชีพอื่นแทน

หลักการที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์แทบทุกกลุ่มยึดถือในสถานการณ์นี้คือการทำหน้าที่อย่างตั้งใจเต็มกำลังความสามารถ และพึงหลีกเลี่ยงจากสิ่งใดก็ตามที่จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมลดลง ยกเว้นเพียงกลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิงที่ยึดถือหลักสัมพัทธนิยมเป็นสำคัญ คือการไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์เฉพาะหน้าทั้งเจตนาของผู้ให้ ลักษณะของสิ่งของ และกาลเทศะตามความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานข่าว นอกจากนี้กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง และกลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจก็เน้นถึงการใช่วิจารณญาณคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผลหาสิ่งที่ดีที่สุดในสถานการณ์ที่สุดอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสั่งสมมาจากประสบการณ์ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สรุปหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยึดถือ
ในสถานการณ์ที่ 1 แยกตามสายงานและตำแหน่งงาน

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในหลักการที่ยึดถือ
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	หน้าที่นิยม
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการการเมือง	สัมพัทธนิยม และ ทางสายกลาง
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	หน้าที่นิยม และ ทางสายกลาง
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการเศรษฐกิจ	หน้าที่นิยม
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	หน้าที่นิยม
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสังคม	หน้าที่นิยม
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	หน้าที่นิยม
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการอาชญากรรม	สัมพัทธนิยม
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	สัมพัทธนิยม
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการราชสำนัก	หน้าที่นิยม และ สัมพัทธนิยม
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	หน้าที่นิยม
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการกีฬา	หน้าที่นิยม
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	สัมพัทธนิยม
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการบันเทิง	หน้าที่นิยม

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากภาพรวมทั้งหมดจะพบว่าหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ยึดถือมากที่สุดคือ หลักหน้าที่นิยม รองลงมาคือ สัมพัทธนิยม ทางสายกลาง และประโยชน์นิยม ตามลำดับ ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ทั้งหมดยึดถือ
ในสถานการณ์ที่ 1

หลักการทางจริยธรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประโยชน์นิยม	4	5.5
หน้าที่นิยม	41	56.2
ทางสายกลาง	10	13.7
สัมพัทธนิยม	18	24.6
รวม	73	100

หลักการที่มีผู้คำนึงถึงมากที่สุดคือหลักหน้าที่นิยมคิดเป็นร้อยละ 56.2 แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่อันดีของนักข่าว โดยการคำนึงถึงการรายงานข่าวอย่าง

ยุติธรรมของตน รองลงมาคือหลักสัมพัทธนิยมคิดเป็นร้อยละ 24.6 เป็นผู้ที่เชื่อมั่นในความสามารถในการตัดสินใจของตนเองที่คำนึงถึงความเหมาะสมของเหตุการณ์เฉพาะหน้า หรือตามที่สังคมส่วนใหญ่เห็นว่าดี นอกจากนี้ยังมีผู้ยึดถือหลักทางสายกลางอีกร้อยละ 13.7 ที่เชื่อมั่นในความดี และเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่พึงปฏิบัติ ตลอดจนหลักประโยชน์นิยมอีกร้อยละ 5.5 ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับการทำงานทั้งในแง่ส่วนตัวและส่วนรวม

การเลือกภักดีในสถานการณ์คุณแผ่นดินกับเทศกาลปีใหม่

ในการเลือกภักดีนี้ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ไม่สามารถเลือกภักดีต่อผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะได้ จึงเลือกภักดีกับบุคคลหลายฝ่ายในเวลาเดียวกัน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเองเป็นสำคัญ เพราะเป็นผู้ที่ได้รับผลจากเรื่องนี้โดยตรง โดยอาจส่งผลเสียทั้งกับภาพพจน์ของตนเองได้ นอกจากนี้ ผู้ที่เลือกภักดีกับองค์กรหรือสถานีโทรทัศน์ที่สังกัดยังบอกอีกว่า แม้แต่ละแห่งจะมีนโยบายของตนเอง แต่ก็ต้องนับว่าเป็นสถาบันสื่อสารมวลชนที่ควรต้องวางตัวเป็นกลาง จึงไม่ต้องการให้ผู้อื่นมองในแง่ลบ รวมทั้งเกียรติภูมิทางวิชาชีพของผู้ที่เลือกภักดีต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพก็ยังคงเป็นสิ่งสำคัญอีกด้วย

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกภักดีกับตนเองอีกเช่นกัน โดยให้เหตุผลว่า ไม่ว่าจะตัดสินใจในประเด็นขัดแย้งทางผลประโยชน์เป็นอย่างไร ก็จะเป็นภาพลักษณ์ติดตัวไปตลอด และถ้าหากมีภาพลบติดตัวแล้ว การทำงานต่อไปในอนาคตก็อาจจะลำบาก โดยอาจถูกตราหน้าว่ารับสินบนหรือเป็นคนที่ไม่มีความซื่อสัตย์ ขณะเดียวกันบรรณาธิการส่วนหนึ่งก็เลือกคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของสถานีโทรทัศน์ที่สังกัด และนักข่าวร่วมวิชาชีพด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ส่วนมากคำนึงถึงตนเองและศักดิ์ศรีของความเป็นนักข่าว ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งบอกว่า ผลของการตัดสินใจจะเกิดกับตัวผู้สื่อข่าวทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นความภาคภูมิใจส่วนบุคคล พร้อมกับนี้ ยังมีผู้ที่คำนึงถึงสังคมว่า ผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจของนักข่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์และโทษต่อส่วนรวมได้ อีกทั้งนักข่าวยังเป็นตัวแทนของมวลชนในการรายงานสิ่งต่าง ๆ ไปสู่สาธารณชนอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้คำนึงถึงนักข่าวร่วมวิชาชีพด้วยเหตุผลว่า การตัดสินใจที่ผิดพลาดอาจนำผลเสียมาสู่วิชาชีพนักข่าวโดยรวมได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะ นักข่าวควรทำงานอย่างมีอุดมการณ์ถูกต้องตามหลักวิชาชีพและคงไม่ยากให้ใครใช้เงินซื้อได้ พร้อมทั้งนักข่าวย่อมรู้อยู่แก่ใจว่าผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่แหล่งข่าวเสนอมาให้นั้นเหมาะสมหรือไม่ โดยหากเป็นการรับสินบนย่อมต้องเกิดความละอายแก่ใจตนเองได้ นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึงชื่อเสียงและภาพพจน์ของสถานีโทรทัศน์ที่สังกัด ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม เกือบทั้งหมดเห็นว่าควรภักดีต่อตนเอง เพราะนักข่าวควรต้องรู้ว่าตนเองกำลังทำหน้าที่อะไรอยู่ รวมทั้งการเผชิญกับแหล่งข่าวเป็นประจำทำให้ควรต้องสร้างความน่าเชื่อถือของตนเองต่อแหล่งข่าว เนื่องจากนักข่าวจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อชื่อเสียงของตนเอง โดยผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่า ผู้อื่นจะพิจารณาที่ตัวนักข่าวก่อนที่จะดูถึงองค์กรที่สังกัด ผู้สื่อข่าวจากไอทีวีคนหนึ่งบอกว่า ต้องคำนึงถึงองค์กรที่สังกัดเป็นสำคัญ เพราะเป็นการแสดงจุดยืนขององค์กรที่มีการกำชับเรื่องนี้ตลอดเวลา

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ส่วนใหญ่ภักดีต่อตนเองตามการยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณของวิชาชีพ บรรณาธิการผู้หนึ่งเน้นไปที่สามัญสำนึกตามบรรทัดฐานของความเป็นคน และการคำนึงถึงนักข่าวร่วมวิชาชีพด้วยว่า อาจถูกแหล่งข่าวเข้าใจผิดว่านักข่าวชอบงานเลี้ยงและมารับของขวัญปีใหม่มากกว่ามาทำงานข่าว นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่เห็นว่าควรคำนึงถึงสังคมด้วยเพราะได้รับผลกระทบจากการเสนอข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม ผู้สื่อข่าวในกลุ่มนี้โดยมากคำนึงถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตนเองในการเป็นผู้กำหนดทุกอย่างได้ว่าจะรับผลประโยชน์หรือไม่ และจะกำหนดบรรทัดฐานการทำงานของตนเองอย่างไรในการดำรงความซื่อสัตย์ต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีผู้คำนึงถึงประชาชนทั่วไปที่ยากจนและไม่ได้รับโอกาสในการเสนอผลประโยชน์เหมือนอย่างอาชีพสื่อมวลชน พร้อมกันนี้ ผู้ที่คำนึงถึงองค์กรก็ให้เหตุผลว่า นักข่าวเป็นตัวแทนของสถาบันจึงต้องรักษาชื่อเสียงขององค์กรเป็นอันดับแรก

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม ส่วนใหญ่คำนึงถึงเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพราะต้องการประกอบอาชีพนี้เลี้ยงตัวไปตลอดชีวิตจึงต้องรักษาภาพพจน์โดยรวมของอาชีพ และการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพทั้งหน้าที่ บทบาท และความถูกต้อง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่ภักดีต่อตนเอง เพราะเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงทั้งในนามส่วนตัวและส่วนรวม อีกทั้งผู้สื่อข่าวแต่ละคนย่อมต้องใช้ความสามารถในการคิดพิจารณาตัดสินปัญหาด้วยตนเอง สำหรับกลุ่มที่ภักดีต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพเห็นว่าศักดิ์ศรีทางวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญ โดยหากถูกมองในแง่ลบเมื่อใดย่อมนำความเสื่อมเสียมาสู่วิชาชีพโดยรวม รวมทั้งการภักดีต่อองค์กรก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะออกไปปฏิบัติงานในนามตัวแทนขององค์กร อันอาจทำให้องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียงได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเองและองค์กรด้วยการพยายามเป็นสื่อมวลชนที่ดี เป็นอิสระทางความคิดและการกระทำในการเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นทางการไปพร้อม ๆ กับการรักษาความน่าเชื่อถือขององค์กร ไม่ทำให้สถานีโทรทัศน์ที่สังกัดเสื่อมเสีย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะผลจะเกิดกับตนเองมากที่สุด โดยเฉพาะผลเสีย จึงต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจโดยอาศัยหลักวิชาชีพนักข่าว เพื่อการเคารพนับถือตนเอง ส่วนผู้ที่คำนึงถึงองค์กรมองว่าต้องคำนึงถึงหน้าตาของสถานีโทรทัศน์ที่สังกัดด้วย ตลอดจนการคำนึงถึงสังคมเพราะสื่อมวลชนเป็นที่พึ่งของประชาชน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา เกือบทุกคนเลือกภักดีต่อตนเอง เพราะนักข่าวย่อมต้องรู้ตัวเองดีว่าควรจะต้องทำอะไรตามจิตใต้สำนึกและจรรยาบรรณที่ดี เนื่องจากเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจากการตัดสินใจ และหากนักข่าวผู้นั้นได้รับการอบรมมาเป็นอย่างดี ก็จะมีมาตรฐานในการตัดสินใจด้วยตนเอง และมีความละเอียดในความไม่ซื่อสัตย์ นอกจากนี้ก็มีการคำนึงถึงองค์กรด้วยเช่นกัน โดยบรรณาธิการของช่อง 11 คนหนึ่งบอกว่า การที่องค์กรของตนเป็นหน่วยงานของรัฐยิ่งทำให้ต้องระมัดระวังมากขึ้นเป็นพิเศษ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ส่วนใหญ่คำนึงถึงตนเอง เพราะนักข่าวคือผู้ที่ต้องใช้วิจารณญาณและจรรยาบรรณตัดสินใจให้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องให้บุคคลอื่นช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังมีการระวังชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือขององค์กรที่สังกัดด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเลือกภักดีกับเพื่อนร่วมงานของเธอ โดยกล่าวถึงกรณีที่ต้องรับผลประโยชน์ว่าควรต้องแบ่งปันให้ทั่วถึงกันเพราะมาทำงานด้วยกัน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเองเหมือนเช่นกลุ่มอื่น ๆ เพราะผลที่เกิดขึ้นตามมาไม่ว่าจะในด้านบวกหรือลบก็จะเป็นประวัติที่ติดค้างตัวนักข่าวผู้นั้นไปตลอดชีวิต ทั้งนี้ตนเองจะเป็นผู้ที่ทราบดีที่สุดว่าควรจะต้องจัดการกับประเด็นขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เลือกภักดีกับทุกคนเพราะเห็นว่าต่างก็ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ทั้งสิ้น

เกือบทุกกลุ่มเลือกภักดีต่อตนเองเพราะเห็นว่านักข่าวจะเป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการตัดสินใจ เป็นผู้ที่ดีที่สุดในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ว่าควรจะต้องทำอะไรหรือตนเองกำลังทำอะไรอยู่ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรมที่เลือกภักดีต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ หรือผู้ประกอบอาชีพนี้โดยรวมทั้งหมด ซึ่งนักข่าวควรต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่บุคคลภายนอกจะมองเข้ามาด้วย ส่วนกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนักเลือกภักดีต่อตนเองไปพร้อม ๆ กับองค์กรที่สังกัด เพราะกังวลถึงชื่อเสียงขององค์กรที่อาจต้องมามีมุมมองไป เพราะการกระทำของนักข่าว ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 สรุปการเลือกภักดีของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในสถานการณ์ที่ 1
แยกตามสายงานและตำแหน่งงาน

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการเลือกภักดี
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	ตนเอง
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการการเมือง	ตนเอง
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ตนเอง
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการเศรษฐกิจ	ตนเอง
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	ตนเอง
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสังคม	ตนเอง
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	ตนเอง
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการอาชญากรรม	เพื่อนร่วมวิชาชีพ
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	ตนเอง
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการราชสำนัก	ตนเอง และ องค์กรที่สังกัด
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	ตนเอง
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการกีฬา	ตนเอง
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	ตนเอง
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการบันเทิง	ตนเอง

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะพบว่า บุคคลที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกภักดีมากที่สุดตามลำดับมีดังนี้ ตนเอง องค์กรที่สังกัด เพื่อนร่วมวิชาชีพ สังคม และ ผู้ให้ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงการเลือกภักดีของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ทั้งหมดในสถานการณ์ที่ 1

การเลือกภักดี	จำนวน	ร้อยละ (%)
ตนเอง	50	45.9
ผู้ให้	3	2.7
องค์กรที่สังกัด	25	22.9
เพื่อนร่วมวิชาชีพ	16	14.7
สังคม	13	11.9
อื่นๆ	2	1.8
ไม่ภักดีกับใคร	—	—
รวม	109	100

บุคคลที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์เลือกมากที่สุดคือตนเองคิดเป็นร้อยละ 45.9 เพราะเห็นว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการตัดสินใจ และเป็นผู้ที่รู้เรื่องราวทุกอย่างดีที่สุด ในแต่ละสถานการณ์ รองลงมาคือองค์กรที่สังกัดคิดเป็นร้อยละ 22.9 เนื่องจากคำนึงชื่อเสียงของ สถานีโทรทัศน์ที่สังกัด จากนั้นเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพร้อยละ 14.4 คือผู้ที่คิดถึงเกียรติภูมิของวิชาชีพ และผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมอีกร้อยละ 11.9 นอกจากนี้ยังการคำนึงถึงผู้ให้อีกร้อยละ 2.7 เพราะอาจทำให้เสียหน้าใจกันได้

2. สถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมรัก

ตอนที่ 5 คุณสมรักเป็นผู้สื่อข่าวโทรทัศน์คนหนึ่งที่กำลังจะแต่งงาน แต่คุณสมรัก ไม่มีเงิน จึงคิดจะกู้เงินจากองค์กรที่ทำงานอยู่ ซึ่งเปิดให้กู้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน แต่เมื่อนักธุรกิจคนหนึ่งซึ่งเป็นแหล่งข่าวที่สนิทสนมกับคุณสมรักทราบเรื่องเข้า จึงเสนอให้คุณสมรักยืมเงินเป็นการส่วนตัว โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าขององค์กรที่คุณสมรักทำงานอยู่ และมีเงื่อนไข การผ่อนชำระที่ผ่อนปรนกว่าอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อนักข่าวของคุณสมรักคนหนึ่งเพิ่งแต่งงานไปก็ยืมเงินจากนักธุรกิจคนนี้เช่นกัน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธด้วยไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้โดยอธิบายว่า อาจถูกมองในด้านลบจากเพื่อนร่วมอาชีพและสังคม เพราะนักธุรกิจคงต้องการผลประโยชน์ต่อรองอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งใช้คำนิยามทางวิชาชีพมาเป็นตัวกำหนด เนื่องจากเห็นว่าเป็นความกำกึ่งระหว่างการที่ต้องตอบแทนบุญคุณกับการทำงานจนอาจทำให้คุณสมรักตัวแทนนักข่าวในสถานการณ์สมมุติขาดความเป็นกลางในการเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับนักธุรกิจผู้นั้น ทั้งนี้ แหล่งข่าวอาจกำลังต้องการหาช่องทางประชาสัมพันธ์ตนเองผ่านสื่อหรือหาผลประโยชน์จากสื่อนั่นเอง ดังนั้นคุณสมรักจึงควรกู้เงินจากองค์กรมากกว่า ยอมเสียดอกเบี้ยแพงขึ้นอีกเล็กน้อยเพื่อครอบครัวของคุณสมรักในอนาคตจะได้เกิดความภาคภูมิใจ

ส่วนผู้ที่เห็นว่าสามารถยืมเงินจากนักธุรกิจได้คิดว่าเป็นความสอดคล้องของเหตุการณ์ตามคำนิยามตรรกะ โดยตอบว่าเป็นน้ำใจที่ดีจากแหล่งข่าวและควรทำอย่างถูกต้องตรงไปตรงมา ซึ่งไม่ต่างอะไรกับการกู้เงินนอกระบบทั่วไปที่ให้ดอกเบี้ยถูกและเงื่อนไขการผ่อนชำระที่ผ่อนปรน รวมทั้งยังไม่มีภาระขอให้เสนอข่าวอย่างบิดเบือนอีกด้วย

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง เกือบทุกคนเห็นตรงกันว่าควรปฏิเสธ เนื่องจากเห็นว่าเป็นสินบนที่ถูกนักธุรกิจซื้อตัว และเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวของนักข่าว อย่างชัดเจนทั้งยังทำให้ภาพลักษณ์ของนักข่าวเสื่อมลง ประชาชนขาดความเชื่อถือและเสื่อมใส บรรณาธิการผู้หนึ่งบอกว่า ไม่มีใครปลุกพืชโดยไม่หวังผล การมีหัวโชนเป็นสื่อมวลชนทำให้

นักธุรกิจอยากเป็นเพื่อนด้วย ให้ลองตั้งคำถามในใจว่า ถ้าหากคุณสามารถไม่ได้เป็นสื่อมวลชนแล้ว แหล่งข่าวผู้นั้นจะยังยินดีช่วยเหลืออีกหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่ขอแสดงความเห็น เพราะมองว่าเป็นเรื่องที่สมมุติขึ้นห่างไกลจากความเป็นจริง ไม่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตจริงจึงตัดสินใจไม่ได้

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ เกือบทุกคนเห็นว่าควรปฏิเสธตามค่านิยมวิชาชีพ เพราะคิดว่าเป็นความพยายามของนักธุรกิจที่จะติดสินบนซื้อนักข่าวในลักษณะของหนีบุญคุณ หรือการพยายามเอาใจนักข่าวให้เขียนข่าวในแง่บวกตอบแทน นอกจากนี้ผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของนักธุรกิจเห็นว่า ถ้าเป็นการช่วยเหลือกันเป็นการส่วนตัวก็น่าจะรับได้ แต่ถ้าหวังผลในเรื่องการเสนอข่าวก็ไม่ควรรับ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ควรยืมเงินจากนักธุรกิจ โดยผู้ที่ตีความหมายเป็นลบเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพนี้ เนื่องจากนักธุรกิจผู้นั้นไม่ใช่ผู้ใหญ่ที่สนิทสนมกันแต่เป็นแหล่งข่าว หากรับความช่วยเหลือก็จะทำให้คุณค่าของการเป็นสื่อมวลชนด้อยค่าลง นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่ควรกู้เงินจากผู้ใดเลยคุณสมภารควรจัดงานแต่งงานตามกำลังของตนเองมากกว่า ซึ่งแสดงถึงการให้คุณค่าทางศีลธรรมหรือหากจำเป็นจริง ๆ ก็ควรยืมจากองค์กรของตนเอง

อย่างไรก็ตาม มีผู้เห็นว่าสามารถยืมเงินดังกล่าวได้ เพราะเป็นการแสดงน้ำใจช่วยเหลือกัน แต่ต้องมีเงื่อนไขที่จะไม่นำเรื่องงานมาปะปนกับธุระส่วนตัว และที่สำคัญต้องดูเจตนาอันแท้จริงของนักธุรกิจด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิเสธข้อเสนอของนักธุรกิจแม้จะไม่แน่ใจในการตีความหมาย เพราะอาจเป็นอุปสรรคในการทำงานในอนาคต ทำให้เกิดความเกรงอกเกรงใจกัน นอกจากนี้แม้ผู้ที่ไม่เห็นว่าการให้กู้เงินนี้เป็นสินน้ำใจก็ยังตอบว่าควรปฏิเสธ โดยอธิบายว่าอาจถูกผู้อื่นเข้าใจผิดว่าได้เงินไปจัดการแต่งงานแบบให้เปล่าไม่ใช่การกู้ยืม รวมทั้งผู้อื่นอาจคิดว่า คุณสมภารจะไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว เพราะยืมเงินจากนักธุรกิจผู้นี้ได้ อย่างไรก็ตาม มีผู้สื่อข่าวคนหนึ่งไม่สามารถตัดสินใจได้ โดยให้เหตุผลว่าต้องดูก่อนว่ามีเงื่อนไขผูกมัดอะไรหรือไม่

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม เกือบทุกคนเห็นว่าควรปฏิเสธ โดยผู้ที่ไม่แน่ใจในจุดประสงค์ของนักธุรกิจมองว่าไม่มีความจำเป็นอะไรที่จะต้องยืมเงินจากแหล่งข่าวมาจัดงาน เพราะองค์กรก็มีสวัสดิการแก่พนักงานอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามควรจัดงานตามความสามารถของตนเองจะเหมาะสมกว่า ซึ่งแสดงถึงการพึงพอใจในสิ่งที่ตัวเองมีและไม่ละโมภอยากได้ผลประโยชน์จากผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่เห็นว่าการให้กู้เงินนี้เป็นการแสดงน้ำใจอันดีจากนักธุรกิจ แต่ก็ไม่ควรตอบรับข้อเสนอเพราะจะกลายเป็นหนีบุญคุณและอาจต้องตอบแทนด้วยการเขียนข่าวหรือผลักดันให้ข่าวได้ออกอากาศ ซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถของผู้สื่อข่าว นอกจากนี้อาจทำให้แหล่งข่าวเข้าใจผิดคิดว่าคุณสมภารอยากได้เงินฟรี ๆ มากกว่าการกู้ยืม

ส่วนผู้ที่เห็นว่าควรยืมเงินทั้ง ๆ ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าวใช้การอ้างเหตุผลแบบตรรกะคือมองตามสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเห็นว่านักธุรกิจเป็นแหล่งเงินกู้ที่ดีที่สุด และต้องขดีใช้ให้ภายหลังอยู่แล้วจึงไม่มีเหตุผลอะไรที่จะปฏิเสธ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสาขาอาชญากรรม เกือบทุกคนเลือกที่จะปฏิเสธ โดยใช้คุณค่าทางวิชาชีพ และให้เหตุผลว่าจะทำให้เกิดความลำบากใจในอนาคตที่จะต้องคิดถึงการตอบแทนผู้มีพระคุณตามวิสัยคนไทย แม้นักธุรกิจจะไม่เอ่ยปากแต่คุณสมภักอาจต้องใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานสร้างประโยชน์ตอบแทนอันอาจขัดต่อจรรยาบรรณและอุดมการณ์ของตนเอง นอกจากนี้ยังมีผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่า การกู้เงินจากสวัสดิการขององค์กรก็น่าจะเพียงพอแล้ว และคิดว่าในความเป็นจริงคงไม่มีแหล่งข่าวคนใดยื่นข้อเสนอให้กู้เงิน แต่น่าจะเป็นการให้เปล่ามากกว่า สำหรับผู้ที่รับข้อเสนอเนื่องจากเป็นสินน้ำใจมองว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของความสนิทสนมกับนักธุรกิจ ไม่เกี่ยวกับหน้าที่การงาน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสาขาอาชญากรรม ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธ เพราะชนบทรรมนิยมประเพณีแบบไทย ๆ จะทำให้อิสระในการตัดสินใจในการทำงานลดลง และมีแนวโน้มว่าจะเกิดความเกรงใจต้องหาทางตอบแทนพิเศษแก่ผู้ให้กู้เงิน โดยที่ผู้ให้ไม่เจตนาที่จะต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่เกินกว่าปกติและเพื่อผลประโยชน์ในอนาคตหรือการพยายามตีตลบมันนั่นเอง

สำหรับผู้ที่เห็นว่าสามารถกู้เงินได้แม้จะไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้แต่ก็มองถึงความสัมพันธ์ที่สนิทสนมแบบเพื่อนแบบที่ที่เป็นส่วนตัวกันตามค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมอย่างไรก็ตามการกู้เงินครั้งนี้ควรต้องระบุเงื่อนไขกันให้ชัดเจนว่าจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่

อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ไม่ตัดสินใจแต่ให้รายละเอียดเอาไว้ว่า ต้องพิจารณาว่าแหล่งข่าวเป็นแหล่งข่าวระดับใด และคาดหวังสิ่งใดกับนักข่าวหรือไม่ รวมทั้งคุณสมภักจะมีโอกาสตอบแทนแหล่งข่าวด้วยวิธีการอื่นใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการงานได้หรือไม่

กลุ่มผู้สื่อข่าวสาขาวิชาชีพ ส่วนใหญ่เลือกรับข้อเสนอ เพราะเห็นว่าเป็นการกู้เงินจริง ๆ ที่ต้องผ่อนชำระไม่ใช้การรับเงินให้เปล่าจากแหล่งข่าว และหากมั่นใจว่าเงินที่ยืมมาจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ โดยยังทำหน้าที่ได้อย่างเที่ยงธรรมเหมือนเดิมก็ไม่น่าจะมีปัญหาอันเป็นความสมเหตุสมผลและสอดคล้องตามค่านิยมตรรกะ และยังเป็นการแสดงน้ำใจของแหล่งข่าวที่มีความสนิทสนมกันเหมือนญาติสนิท และนักข่าวเองก็น่าจะสามารรถตัดเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้ ส่วนผู้ที่คิดว่าควรปฏิเสธบอกว่าไม่แน่ใจในเจตนาของนักธุรกิจที่อาจแสวงหาผลประโยชน์จากข่าวในภายหลังได้เป็นการอ้างถึงบุญคุณที่มีต่อกันในอนาคต

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกที่จะรับข้อเสนอของนักธุรกิจ และมองว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินน้ำใจ เนื่องจากเป็นการยืมเงินไม่ใช่การให้เปล่า พร้อมกับยังเป็นทางเลือกที่ดีกว่าทั้งอัตราดอกเบี้ยที่ถูก และเงื่อนไขการผ่อนชำระที่เบากว่า เป็นการช่วยเหลือในฐานะที่สนิทสนม โดยบรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่าการกู้เงินจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของคุณสมรค์ เพราะการแต่งงานเป็นเรื่องส่วนตัวไม่เกี่ยวกับหน้าที่การงานแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามมีผู้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าไม่แน่ใจในความคิดของนักธุรกิจผู้นี้และไม่ทราบรายละเอียดว่าเป็นคนอย่างไร แต่ถ้าเป็นคนดีไม่มีประวัติการหว่านเงินซื้อตัวนักข่าวเพื่อผลประโยชน์ของตนเองก็จะเป็นเรื่องส่วนตัวที่คนรู้จักกันสองคนจะทำธุรกิจกู้เงินกัน

ส่วนผู้ที่คิดว่าควรปฏิเสธใช้ค่านิยมทางวิชาชีพโดยมองว่าจะเกิดเป็นหนี้บุญคุณติดค้างและนักธุรกิจผู้นี้อาจหลอกใช้นักข่าวไปอีกนาน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนมากเห็นตรงกันว่าควรปฏิเสธ เพราะไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ และคิดว่านักธุรกิจผู้นี้คงจะหวังผลตอบแทน ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งตอบว่านักธุรกิจก็คือผู้ที่คิดถึงกำไรและขาดทุนหากรับการช่วยเหลือก็จะเป็นบุญคุณกันไปตลอดชีวิต ผู้สื่อข่าวอีกคนบอกว่า ถ้าหากยืมเงินจะทำให้เกิดความสับสนของเส้นแบ่งระหว่างการเป็นแหล่งข่าวกับการเป็นเจ้านี่ ถึงแม้จะสนิทสนมกันแต่เรื่องเงินเป็นเรื่องสำคัญไม่มีใครสามารถรับประกันได้ว่านักธุรกิจผู้นี้จะไม่ทวงบุญคุณคุณสมรค์ จึงควรหาทางออกอย่างอื่นที่สบายใจกว่า

สำหรับผู้ที่เห็นว่าควรยืมเงินตอบว่าเป็นเงื่อนไขการให้กู้ที่ดีกว่าองค์กร อีกทั้งยังไม่มีข้อเสนออื่นๆ มาเป็นการผูกมัด นอกจากนั้นการให้ดอกเบี้ยก็ถือเป็นสิ่งตอบแทนการกู้เงินแล้ว

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิเสธแม้จะคิดว่าเป็นเจตนาดีของผู้ที่ยื่นข้อเสนอ เพราะนักธุรกิจอาจหวังผลตอบแทนจากตำแหน่งหน้าที่การงานของคุณสมรค์ รวมทั้งผู้อื่นที่ทราบเรื่องย่อมต้องคอยจับผิดว่า คุณสมรค์จะเป็นกลางในการทำข่าวที่เกี่ยวข้องกับนักธุรกิจผู้นี้หรือไม่ นอกจากนี้บรรณาธิการคนหนึ่งยังบอกอีกว่าเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงอย่างยิ่ง เพราะเคยรับทราบว่ามีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นจริง แต่เป็นลักษณะของเงินให้เปล่าไม่ใช่การให้ยืมและนักข่าวผู้นั้นก็ถูกประนามเป็นอย่างมากในสังคมวิชาชีพ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ทุกคนเลือกปฏิเสธผลประโยชน์ โดยไม่แน่ใจในการตีความหมายและให้คุณค่ากับค่านิยมวิชาชีพ ทั้งนี้มีการระบุเหตุผลที่คล้ายคลึงกับกลุ่มอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นคือการเป็นหนี้บุญคุณที่ต้องตอบแทนกันด้วยงานข่าวในภายหลัง นักข่าวผู้หนึ่งบอกว่า นักธุรกิจก็คือแหล่งข่าวที่ต้องติดต่อด้วยหากรับเงินก็จะเหมือนเป็นบุญคุณเกรงใจกันทำให้ไม่สะดวกใจในการทำงาน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ทุกคนเห็นว่าไม่ควรยืมเงินจากนักธุรกิจ เพราะให้ความสำคัญกับการทำงานตามวิชาชีพ โดยผู้ที่ชี้ชัดลงไปว่าการกู้เงินนี้เป็น

สินบนให้เหตุผลว่า การแต่งงานและการยืมเงินเป็นเรื่องส่วนตัว ความสนิทสนมที่มีกับนักธุรกิจก็มีที่มาจากเรื่องงาน ดังนั้นควรแยกแยะกันให้ชัดเจน อีกทั้งยังไม่แน่ใจว่าการตอบแทนบุญคุณเพื่อใช้หนี้จะมีต่อไปอีกนานเท่าใด ส่วนผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของนักธุรกิจก็ให้เหตุผลที่คล้ายคลึงกันว่า ถึงแม้จะมีน้ำใจให้ยืมในฐานะคนรู้จักกัน แต่คุณสมภารก็ไม่ควรกู้เงินเพราะจะทำให้ตกอยู่ในสภาพกลืนไม่เข้าคายไม่ออก ต้องเกรงใจนักธุรกิจผู้ที่ไม่กล้าเสนอข่าวในแง่ลบ กลายเป็นหนี้บุญคุณกันในภายหลัง จึงควรขอยืมเงินจากองค์กรที่ทำงานอยู่จะเหมาะสมกว่า

ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 5 นี้ ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธตามคุณค่าทางวิชาชีพ เพราะเกรงว่าจะต้องตอบแทนบุญคุณนักธุรกิจผู้นี้ด้วยการเสนอข่าวในด้านดีในภายหลัง โดยมีทั้งกลุ่มที่ไม่แน่ใจในเจตนาของนักธุรกิจแต่เห็นว่าควรเลือกปกป้องตนเองด้วยการปฏิเสธเพราะเกรงผลกระทบต่อการทำงานที่คาดไม่ถึงมาก่อน ได้แก่ กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม กลุ่มผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์สายกีฬา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์สายบันเทิง ตลอดจนกลุ่มที่มั่นใจในเจตนาที่ไม่ประสงค์ของนักธุรกิจที่พยายามหลอกล่อให้นักข่าวจึงตีความหมายว่าเป็นสินบน ได้แก่กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคมปฏิเสธโดยใช้ค่านิยมทางศีลธรรม โดยบอกว่าควรจัดงานที่เหมาะสมกับฐานะของตนเอง ไม่จำเป็นต้องไปพึ่งพาผู้อื่น

อย่างไรก็ตามยังมีกลุ่มที่ตัดสินใจต่างออกไปอย่างชัดเจนคือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์สายราชสำนัก ทั้งกลุ่มผู้สื่อข่าว และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการ ซึ่งเลือกที่จะกู้เงินเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นการแสดงน้ำใจที่ดีของแหล่งข่าว และยังมีเงื่อนไขที่น่าสนใจกว่าที่จะไปอยู่กับองค์กรที่สังกัด แสดงถึงการมีทัศนคติและความรู้สึกในด้านดีต่อแหล่งข่าว จึงทำให้การตัดสินใจเชิงจริยธรรมต่างออกไป ดังผลที่แสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 5 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

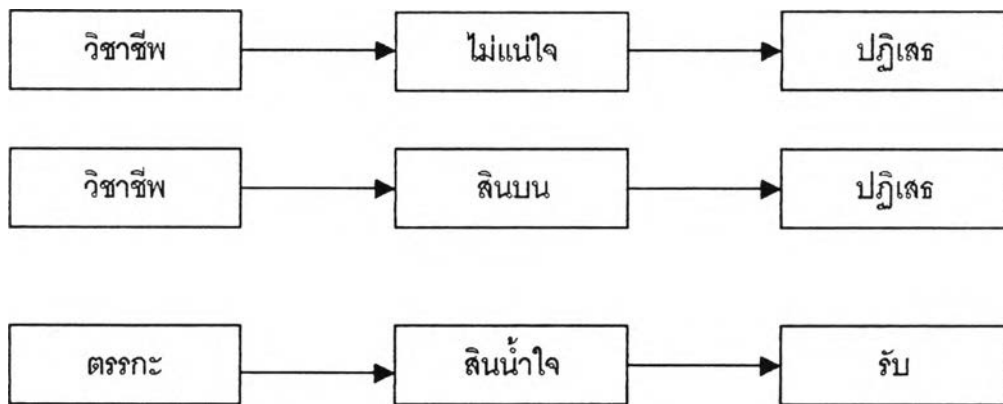
ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	รับ	สับสน	ตราบกะ
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	รับ	สับสน	ตราบกะ
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากภาพรวมทั้งหมดจะพบว่ารูปแบบการตัดสินใจที่มีผู้เลือกใช้มากที่สุดคือ การเลือกปฏิเสธผลประโยชน์ โดยไม่แน่ใจในการตีความหมายเชิงประจักษ์ และใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ทั้งหมดในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 5

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 5											
รับ				ปฏิเสธ				อื่นๆ			
ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	—	—	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	—	—	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	—	—
	วัฒนธรรม	3	4.1		วัฒนธรรม	1	1.4		วัฒนธรรม	—	—
	ตวรกะ	7	9.6		ตวรกะ	—	—		ตวรกะ	—	—
	วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	—	—
	อื่นๆ	1	1.4		อื่นๆ	2	2.7		อื่นๆ	1	1.4
สินบน	ศีลธรรม	—	—	สินบน	ศีลธรรม	2	2.7	สินบน	ศีลธรรม	—	—
	วัฒนธรรม	—	—		วัฒนธรรม	—	—		วัฒนธรรม	—	—
	ตวรกะ	—	—		ตวรกะ	1	1.4		ตวรกะ	—	—
	วิชาชีพ	—	—		วิชาชีพ	14	19.2		วิชาชีพ	—	—
	อื่นๆ	—	—		อื่นๆ	—	—		อื่นๆ	—	—
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	—	—	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	2	2.7	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	—	—
	วัฒนธรรม	1	1.4		วัฒนธรรม	—	—		วัฒนธรรม	—	—
	ตวรกะ	3	4.1		ตวรกะ	—	—		ตวรกะ	—	—
	วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	23	31.5		วิชาชีพ	4	5.5
	อื่นๆ	—	—		อื่นๆ	1	1.4		อื่นๆ	6	8.2
รวม		15	20.5	รวม		47	64.4	รวม		11	15.1

จะเห็นได้ว่ามีผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกปฏิเสธการกู้เงินคิดเป็นร้อยละ 64.4 ต่อจำนวนผู้ที่คิดว่าควรรับข้อเสนอในอัตราร้อยละ 20.5 แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกในด้านลบที่มีต่อผลประโยชน์ในตอนนี้อย่างนี้ แบบแผนการตัดสินใจที่มีจำนวนมากที่สุดคือการเลือกปฏิเสธ โดยไม่แน่ใจในเจตนาของนักธุรกิจว่าต้องการสิ่งใดจากแหล่งข่าว และเลือกที่จะทำหน้าที่ตามหลักทางวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาเป็นการเลือกปฏิเสธโดยเห็นว่าเป็นสินบน และให้คุณค่าทางวิชาชีพในอัตราร้อยละ 19.2 สำหรับผู้ที่เลือกรับข้อเสนอตีความหมายเชิงประจักษ์เป็นสินน้ำใจ และคำนึงถึงความสอดคล้องของเหตุการณ์ในอัตราร้อยละ 9.6 ดังนั้นแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนนี้อย่างนี้ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนนี้อย่างนี้ (นักธุรกิจให้กู้เงินไปใช้จัดงานแต่งงาน)

จากรูปจะเห็นได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์มีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์นี้เป็นส่วนใหญ่จึงใช้ค่านิยมทางวิชาชีพเนื่องจากเกรงว่าจะกลายเป็นหนี้บุญคุณที่ต้องหาทางตอบแทนด้วยการเสนอข่าวในภายหลัง โดยมีทั้งผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้และผู้เห็นว่าแหล่งข่าวกำลังเสนอสินบนจึงเลือกปฏิเสธผลประโยชน์ ส่วนผู้ที่มีมองถึงความสอดคล้องเหมาะสมของสถานการณ์ที่มีเงื่อนไขการให้กู้เงินที่ดีกว่าตามค่านิยมทางตระกะ จะเห็นว่าการให้กู้เงินนี้เป็นสินน้ำใจจึงเลือกรับผลประโยชน์ไว้

ตอนที่ 6 ก่อนถึงวันแต่งงาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงที่คุณสมรักเป็นผู้สื่อข่าวประจำอยู่ ถูกฝ่ายค้านกล่าวหาว่า สร้างริสอร์ทบุกรุกป่าสงวน คุณสมรักจึงไปสัมภาษณ์รัฐมนตรี เพื่อจัดทำสื่อบริษัทพิเศษ รัฐมนตรีปฏิเสธข้อกล่าวหา พร้อมกับชวนให้คุณสมรักไปยืนเนินฟูรี่ ที่ริสอร์ทที่ตกเป็นข่าว เพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวหา หรือเลือกพักผ่อนในริสอร์ทอื่น ๆ ที่

รัฐมนตรีเป็นผู้ถือหุ้นได้โดยไม่เสียค่าที่פק เพื่อเป็นของขวัญแต่งงาน บังเอิญว่าคุณสมรภักก็กำลังหาสถานที่ที่จะไปฮันนีมูนอยู่เช่นกัน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ทุกคนเลือกปฏิเสธข้อเสนอของรัฐมนตรี เพราะรีสอร์ทดังกล่าวกำลังตกเป็นข่าว จึงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวพัน เพราะอาจถูกกล่าวหาว่าไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว เนื่องจากนักข่าวมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริง และแม้ว่าจะไม่ได้ไปฮันนีมูนยังรีสอร์ทแห่งนี้ คุณสมรภักก็ต้องแต่งงานกับคู่รักของตน จึงไม่ควรรับข้อเสนอในขณะที่ข่าวยังอยู่ในกระแสความสนใจของประชาชน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง เกือบทุกคนเห็นว่าควรปฏิเสธ โดยมีทั้งผู้ที่มีมองว่าเป็นสินบน และผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าว ทุกคนเลือกให้ความสำคัญกับการทำงานตามวิชาชีพ โดยอธิบายว่าไม่ควรรับข้อเสนอเพราะจะทำให้เกิดความลำบากใจในการเสนอข่าว อีกทั้งรัฐมนตรีผู้นี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนที่กำลังพยายามแก้ตัว ดังนั้นคุณสมรภักจึงไม่ควรตกเป็นเครื่องมือ

บรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า อาจไปฮันนีมูนได้ แต่ควรขอเป็นส่วนลดค่าที่פקจะเหมาะสมกว่า ทั้งนี้ยังอาจได้ข่าวกลับมาด้วย ส่วนบรรณาธิการอีกคนหนึ่งกลับเห็นแย้งไปอีกทาง โดยบอกว่าหากต้องการไปทำข่าวเพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวหา ก็ควรไปในฐานะนักข่าวโดยไม่มีเงื่อนไขหรือรับผลประโยชน์ใด ๆ ไม่ควรไปทำข่าวพร้อม ๆ กับการอ้างเหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ เกือบทุกคนเห็นว่าผลประโยชน์ในลักษณะนี้เป็นสินบนที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าทางวิชาชีพ เพราะเป็นความพยายามของรัฐมนตรีที่จะเข้ามามีผลกับการเขียนข่าวและเสนอข้อเท็จจริงต่อประชาชน โดยอาจต้องการให้เขียนข่าวเชียร์เพื่อให้พ้นผิด อีกทั้งเรื่องดังกล่าวยังไม่มีข้อยุติ ดังนั้นหากรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าวก็ไม่ต่างอะไรกับการรับเงินและสนับสนุนการกระทำผิด อย่างไรก็ตามผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่าควรเดินทางไปทำเพื่อข่าวแต่ไม่ควรพักที่รีสอร์ทแห่งนั้น

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ทุกคนเลือกที่จะปฏิเสธโดยอธิบายว่า การไปฮันนีมูนเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องงาน และการไม่รับข้อเสนอยังเป็นการป้องกันข้อครหาที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง สถานีโทรทัศน์ หรือเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพราะสถานที่ดังกล่าวกำลังเป็นที่เฟื่องฟู การเดินทางไปอาจถูกมองว่าเป็นการช่วยเหลือแหล่งข่าว แม้ว่าจะรายงานข่าวอย่างถูกต้องแล้วก็ตาม

นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าสถานที่ที่ไปฮันนีมูนควรเป็นที่ที่คุณสมรภักและคู่สมรสมีความสุขที่สุด สบายใจที่สุด โดยไม่ต้องสงสัยหรือกังขาในใจว่าการมาพักที่รีสอร์ทแห่งนี้เป็นการติดสินบนหรือไม่

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ทุกคนเลือกปฏิเสธข้อเสนอของรัฐมนตรี โดยเกือบทั้งหมดเห็นว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินบน เนื่องจากใช้ค่านิยมวิชาชีพเป็นตัวตัดสิน เหตุผลประกอบก็เป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวมาตัดสินใจในกรณีนี้ตามจริยธรรมของคนทำข่าวที่ตึกข่าวควรต้องเป็นกลาง แต่กรณีนี้ล่อแหลมต่อการถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ทั้งนี้รัฐมนตรีกำลังต้องการประโยชน์จากการทำหน้าที่สื่อมวลชนของคุณสมรัก เนื่องจากข่าวที่ออกมาเป็นไปในทางโจมตีรัฐมนตรีทั้งสิ้น หากรัฐมนตรีทวงสิทธิ์ให้เสนอข่าวเข้าข้างตนเองหลังจากให้ผลประโยชน์กับคุณสมรักไปแล้ว ก็จะทำให้ต้นสังกัดและคุณสมรักเองเดือดร้อนได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ทุกคนเห็นว่าไม่ควรไปฮันนีมูนฟรีที่รีสอร์ทแห่งนี้ โดยใช้คุณค่าทางวิชาชีพมาเป็นหลักทางความคิด โดยกลุ่มที่ไม่แน่ใจในเจตนาของรัฐมนตรีให้เหตุผลว่า อาจมีผลกระทบกับการทำงาน คุณสมรักควรต้องระมัดระวังตนเองในฐานะนักข่าว เพราะถ้าไม่มีกรณีนี้เกิดขึ้นอาจไม่ได้ที่พักฟรี ส่วนกลุ่มที่คิดว่าเป็นสินบนบอกว่า เห็นได้ค่อนข้างชัดว่ารัฐมนตรีมีเจตนาไม่บริสุทธิ์หวังปิดข่าวไม่ดีของตนเอง คุณสมรักไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง ผิดจรรยาบรรณเป็นการรับอามิสสินจ้าง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าควรปฏิเสธ และเกือบทั้งหมดมองว่าเป็นสินบน สำหรับเหตุผลที่ใช้อ้างอิงก็ล้วนเกี่ยวกับการทำงานทั้งสิ้น มีทั้งที่เห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่ควรนำมาเกี่ยวกับการทำงาน เพราะอาจกลายเป็นหนีบุญคุณที่ต้องหาทางตอบแทนด้วยงานข่าว ซึ่งแม้รัฐมนตรีจะไม่เอ่ยปากแต่ก็น่าจะเป็นที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ แม้ว่ารัฐมนตรีจะปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา แต่ข้อเท็จจริงยังไม่ถูกเปิดเผยเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน หากคุณสมรักรับคำเชิญก็จะเหมือนกับรับสินบน และรับรองคำพูดของรัฐมนตรีว่าเป็นความจริง

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม ทุกคนเลือกปฏิเสธข้อเสนอและส่วนใหญ่มองว่าเป็นสินบน โดยให้เหตุผลว่า นักข่าวไม่ควรรับสิ่งใด ๆ จากแหล่งข่าวที่นักข่าวกำลังทำข่าวอยู่ไม่ว่าแหล่งข่าวผู้นั้นจะตกเป็นข่าวในด้านดีหรือด้านร้ายก็ตาม นักข่าวควรต้องวางตัวให้ถูกสถานะของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีผู้เห็นว่าสถานที่ที่จะไปฮันนีมูนมีอยู่อีกมากมายไม่จำเป็นต้องอาศัยรัฐมนตรีก็ได้

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธ เพราะเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และโดยมากจะมองว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินบน สำหรับเหตุผลที่สอดคล้องกันว่าคุณสมรักเป็นสื่อมวลชนจึงต้องวางตัวเป็นกลาง และยังคงอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ยังไม่ควรรับข้อเสนอ ไม่ควรนำตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง เนื่องจากอาจถูกมองว่าเป็นพรรคพวกหรือเข้าข้างฝ่ายรัฐมนตรี แม้ว่าตัวคุณสมรักเองและรัฐมนตรีจะบริสุทธิ์ใจก็ตาม ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเสนอว่า ถ้าหากตั้งใจในบรรยากาศธรรมชาติของรีสอร์ทและต้องการไปฮันนีมูนจริงก็ควรจ่ายค่าบริการตามอัตรา

ที่แขกผู้มาทักคนอื่นจะต้องจ่าย นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เห็นว่าควรรับข้อเสนอของรัฐมนตรี ทั้ง ๆ ที่เห็นว่าเป็นสินบน เพราะต้องการไปทำข่าว และถือโอกาสพิสูจน์ด้วยว่าพื้นที่ที่สร้างรีสอร์ทแห่งนั้นผิดจริงหรือไม่

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธและไม่แน่ใจ ในจุดประสงค์ของรัฐมนตรี เพราะเสี่ยงต่อการถูกมองว่ารับสินบน โดยเฉพาะอาจเกิดข้อครหาจากฝ่ายค้านแม้คุณสมภักจะเสนอข่าวเป็นไปตามข้อเท็จจริงแล้วก็ตาม เพราะข่าวนี้กำลังเป็นที่สนใจของประชาชนอยู่ อย่างไรก็ตามบรรณาธิการผู้หนึ่งเสนอว่าควรไปทำข่าวตามความเป็นจริงอย่างน้อยก็เพื่อพิสูจน์ว่าเรื่องที่ถูกล่าวหนานั้นเป็นจริงหรือไม่ แต่ควรจะจ่ายค่าใช้จ่ายเองเพื่อไม่ให้เกิดการทำข่าวนั้นถูกครอบงำ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ทุกคนเห็นว่าควรปฏิเสธข้อเสนอ ซึ่งมีทั้งผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของรัฐมนตรีและเห็นว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินบน โดยต่างก็ให้เหตุผลที่แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการทำงาน กล่าวคือ ไม่ว่าจะคุณสมภักจะอยากไปหรือไม่ก็ตาม แต่ถ้ายอมรับข้อเสนอก็เท่ากับไปสนับสนุนรีสอร์ทแห่งนี้ รวมทั้งอาจถูกเพื่อนร่วมอาชีพหรือนายจ้างมองว่ารับสินบนจากรัฐมนตรีเพื่อปิดข่าวเป็นความไม่เหมาะสมในจังหวะเวลา เพราะหากจำเป็นต้องเดินทางไปจริง ๆ ก็ควรต้องไปเพื่อทำหน้าที่ไม่ใช่ไปเพื่อฮันนีมูน นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่เห็นว่าควรปฏิเสธเพราะสถานที่ที่ไปฮันนีมูนควรเป็นที่ที่สวยงามไม่มีมลทินหรือไม่ถูกวิจารณ์ไม่เช่นนั้นคุณสมภักก็คงจะไม่มีความสุขกับการไปดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธและเห็นว่าเป็นสินบน เพราะจะทำให้การทำข่าวครั้งต่อไปของคุณสมภักเกิดปัญหาโดยอาจจะเอนเอียงเข้าข้างรัฐมนตรี อีกทั้งเจตนาของผู้ให้ก็ค่อนข้างชัดเจนว่าต้องการหาแนวร่วมเพื่อป้องกันการถูกโจมตี นักข่าวจึงควรหลีกเลี่ยงให้มากที่สุด หรือเพียงแค่ออกเดินทางไปดูรีสอร์ทก็น่าจะเพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องพักค้างคืน บรรณาธิการผู้หนึ่งบอกว่า ตอนแรกคิดว่าควรปฏิเสธอย่างเด็ดขาด แต่เมื่อลองคิดอีกทีก็น่าจะไปเพื่อหาข้อมูล เวลากลับก็เสียเงินให้รีสอร์ทไปเพื่อลบข้อกล่าวหาว่าให้ความช่วยเหลือ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ทุกคนให้ความสำคัญกับการทำงาน แต่เลือกตัดสินใจต่างกัน ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิเสธเนื่องจากคิดว่าเป็นสินบน เพราะเหตุการณ์นี้เป็นปัญหาขัดแย้งที่ยังไม่ได้ข้อสรุปคุณสมภักจึงไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับธุรกิจที่เป็นปัญหา ถ้ารับข้อเสนอก็แสดงว่าให้การสนับสนุนรัฐมนตรี อีกทั้งควรแยกเรื่องส่วนตัวออกจากการทำงาน ถ้าต้องเดินทางไปก็ควรไปพร้อมทีมข่าวไม่ใช่ไปกับคู่รัก

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่เห็นว่าสามารถไปฮันนีมูนฟรีได้ เพราะการเสนอข่าวปฏิเสธ ข้อกล่าวหาที่เป็นข่าวที่ออกมาจากตัวรัฐมนตรีเอง คุณสมรักไม่ได้แต่งเติมใด ๆ ไม่มีการลำเอียง และเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและฝ่ายค้านที่จะต้องสอบสวนกันเอง การให้สินบนก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจรรยาบรรณของนักข่าวได้ หากคุณสมรักรับผลประโยชน์แต่ไม่ทำตามที่แหล่งข่าวขอ แหล่งข่าวก็ไม่สามารถทำอะไรคุณสมรักได้ นอกจากในครั้งต่อไปก็จะไม่เสนอผลประโยชน์ให้อีกเท่านั้น

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ทุกคนเห็นว่าควรปฏิเสธเนื่องจากเป็นสินบนให้ความสำคัญกับการทำงานตามหน้าที่คล้ายกับผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์กลุ่มอื่น ๆ คือ เห็นว่ารัฐมนตรีกำลังพยายามติดสินบนคุณสมรักให้สนับสนุนตนเองในขณะที่กำลังถูกโจมตี อีกทั้งคุณสมรักกับรัฐมนตรีก็ไม่ได้สนิทสนมกันมากนักอันอาจกลายเป็นหนีบุญคุณติดตามกันมาภายหลังได้อีก

ในการตัดสินใจตามสถานการณ์นี้ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มเลือกปฏิเสธข้อเสนอไปฮันนีมูนฟรีของรัฐมนตรี เพราะใช้ค่านิยมทางวิชาชีพมาเป็นตัวกำหนดกรอบทางความคิด โดยมีทั้งกลุ่มที่ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้และตีความหมายผลประโยชน์เป็นสินบน โดยส่วนหนึ่งเห็นว่าอาจเดินทางไปยังรีสอร์ทแห่งนี้ได้ แต่เพื่อทำข่าวอย่างเปิดเผยและออกค่าใช้จ่ายเองมากกว่าการไปฮันนีมูน

กลุ่มที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจในการตีความหมายแต่เห็นว่าผู้สื่อข่าวไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับรีสอร์ทที่กำลังมีปัญหา เพราะอาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดประกอบด้วยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายการเมือง กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก และกลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา

ส่วนกลุ่มที่เห็นว่ารัฐมนตรีพยายามต้องการติดสินบนนักข่าวประกอบด้วยกลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายอาชญากรรม กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายบันเทิง ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
 ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 6 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	ปฏิเสธ	ไม่แน่ใจ	วิชาชีพ
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	ปฏิเสธ	สับสน	วิชาชีพ

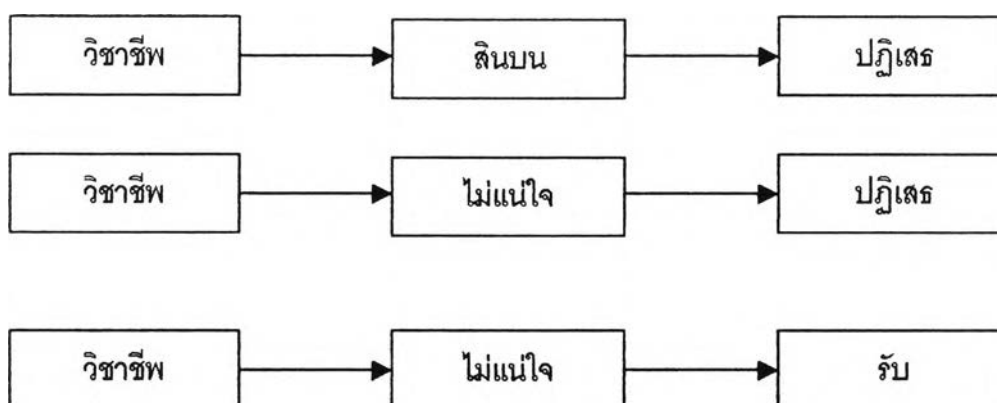
นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากตารางในภาพรวมพบว่า ลักษณะที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ตัดสินใจเชิงจริยธรรมมากที่สุดคือการปฏิเสธ โดยเห็นว่าเป็นสับสน และให้คุณค่าทางวิชาชีพ ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรศัพท์คนทั้งหมดในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 6

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 6											
รับ				ปฏิเสธ				อื่น ๆ			
ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	1	1.4		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	--	--
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	1	1.4		อื่น ๆ	--	--
สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	3	4.1		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	37	50.7		วิชาชีพ	1	1.4
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	2	2.7		อื่น ๆ	--	--
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	1	1.4	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	1	1.4		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	3	4.1		วิชาชีพ	20	27.4		วิชาชีพ	1	1.4
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	--	--
รวม		4	5.5	รวม		67	91.8	รวม		2	2.7

จะเห็นได้ว่ามีผู้ปฏิเสธผลประโยชน์ในตอนนี้อยู่ถึงร้อยละ 91.8 แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกในด้านลบที่มีต่อข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยลักษณะการตัดสินใจที่มีมากที่สุดคือ การเลือกปฏิเสธ โดยตีความหมายเป็นสินบน และใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือผู้ที่ปฏิเสธและให้คุณค่าทางวิชาชีพเช่นเดียวกัน แต่ไม่แน่ใจในการตีความหมายคิดเป็นร้อยละ 27.4

ส่วนผู้ที่ตัดสินใจรับผลประโยชน์มีเพียงร้อยละ 5.5 เท่านั้น โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ได้ทำหน้าที่ครบถ้วนตามแบบของนักข่าวอันดีแล้ว การจะพิสูจน์ว่าผู้ใดผิดเป็นหน้าที่ของฝ่ายค้าน จึงคิดว่าไปฮั่นนี่มุนฟรีได้ อันเป็นการให้คุณค่าทางค่านิยมตระกะมาตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมีผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์อีกร้อยละ 1.4 ยินดีรับผลประโยชน์นี้ทั้ง ๆ ที่เห็นว่าเป็นสินบน เพราะต้องการไปหาข้อมูลมาใช้ในงานข่าว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้คุณค่าทางวิชาชีพเช่นเดียวกับกลุ่มที่ปฏิเสธแต่มีวิธีการจัดการผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ดังนั้น อาจสรุปแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนี่ 6 ได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนี่ 6 (การไปฮั่นนี่มุนยังวีลอร์ที่บุกบุกป่าลงวน)

จากภาพที่ 11 ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ต่างก็ใช้ค่านิยมทางวิชาชีพเป็นกรอบทางความคิดทั้งสิ้น โดยกลุ่มที่คำนึงถึงการทำงานอย่างถูกต้อง และไม่ยอมให้ผู้อื่นมองว่ารายงานข่าวอย่างไม่เป็นกลางจะเห็นว่าผลประโยชน์ในตอนนี้เป็นสินบน จึงเลือกเลือกที่จะปกป้องตนเองด้วยการปฏิเสธมากกว่าที่จะรับไว้ ซึ่งแสดงถึงทัศนคติในด้านลบ และบางส่วนไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ ก็เลือกปฏิเสธเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ใช้ค่านิยมทางวิชาชีพอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนน้อยมองว่าควรรับข้อเสนอเพื่อไปสังเกตการณ์ในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานได้แม้จะไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ก็ตาม

ตอนที่ 7 ในวันแต่งงาน เนื่องจากคุณสมรักเป็นผู้กว้างขวางและมีมนุษยสัมพันธ์ จึงมีผู้มาร่วมงานเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผู้ใหญ่ในกระทรวงท่านหนึ่งที่สนิทสนมกันมานาน ผู้ใหญ่ท่านนี้มอบเงิน 5,000 บาทให้เป็นของขวัญแต่งงาน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกรับเงินช่วยงานแต่งงานตามธรรมเนียมและวัฒนธรรมไทย เพราะถือว่าเป็นการมอบให้เนื่องในโอกาสพิเศษด้วยความเสนาหาของผู้ใหญ่เหมือนเช่นผู้มาร่วมงานคนอื่น ๆ ที่มีนำเงินใส่ซองมาช่วยงานเป็นของขวัญแต่งงานตามประสาคนรู้จักกัน ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวผู้หนึ่งเห็นว่า คุณสมรักควรต้องรู้จักแยกแยะเรื่องงานออกจากเรื่องส่วนตัวให้ได้ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เห็นว่าคุณสมรักไม่จำเป็นต้องคิดมากไม่ถือเป็นบุญคุณต่อกัน เนื่องจากเป็นการมาร่วมงานแต่งงานที่หากผู้ร่วมงานมีฐานะดีย่อมอยากให้เงินแก่เจ้าภาพในจำนวนเท่าใดก็ได้ และคิดว่าเงิน 5,000 บาทไม่สามารถซื้อคุณสมรักได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง เกือบทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควรรับเงิน 5,000 บาทไว้ เนื่องจากเป็นของขวัญแต่งงานที่ไม่เกี่ยวกับงานที่ทำ นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่อยู่ร่วมงานเป็นสักขีพยานว่า เป็นการมอบเงินให้ในงานแต่งงาน อีกทั้งแหล่งข่าวและคุณสมรักก็มีความสนิทสนมให้ความเคารพนับถือมานาน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะช่วยเหลือกัน ทั้งนี้ ผู้ใหญ่ท่านนั้นควรเป็นคนดีและไม่เป็นที่โจษจันกล่าวขานในทางลบของสังคม

นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่ไม่สามารถตัดสินใจได้แต่ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อนำมามอบให้ในงานก็ถือเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ แต่หลังจากงานแล้วต้องตัดสินใจเองว่าสมควรเอาไปคืนหรือไม่เพราะแม้แต่กฎหมายก็ระบุไว้ชัดเจนว่า การใส่ซองเป็นของขวัญวันเกิด วันแต่งงาน งานบวช งานศพ ถือเป็นสินน้ำใจ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เลือกรับผลประโยชน์โดยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเชื่อว่าเป็นการมอบให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นความเต็มใจของแหล่งข่าว เป็นธรรมเนียมของสังคมไทยในงานแต่งงาน แยกที่ที่ได้รับเชิญมางานก็เพื่อเป็นเกียรติ อีกทั้งไม่สามารถบอกปฏิเสธเงินใส่ซองของผู้มาร่วมงานมอบให้ได้

นอกจากนี้ ผู้ที่เห็นว่าควรปฏิเสธมองว่า หากคุณสมรักรายงานข่าวของกระทรวงนี้หรือผู้ใหญ่ท่านนี้เป็นประจำก็ไม่ควรแสดงความสนิทสนมกันมากเกินไป เนื่องจากแหล่งข่าวอาจหวังผลประโยชน์จากการเสนอข่าว และคิดว่าเงิน 5,000 บาทเป็นของขวัญแต่งงานที่มากเกินไป

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ในกลุ่มนี้ทุกคนเลือกรับเงินนี้ไว้โดยบอกว่าเป็นของขวัญแต่งงานที่มีมูลค่าไม่มากนัก อีกทั้งการรับของเงินช่วยงานจากบรรดาแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานถือเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ปฏิบัติกัน อีกทั้งจำนวนเงินก็ไม่สูงมากเกินไป นอกจากนี้คุณสมรักก็ไม่ได้ไปบีบบังคับใครให้ต้องนำเงินมาให้พร้อมกันนี้ยังมีผู้ที่ตอบว่าควรรับไว้เพียงบางส่วนเท่านั้น เพราะจำนวนเงินสูงเกินไป

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ทุกคนเลือกรับเงินจำนวนนี้ เพราะเป็นโอกาสพิเศษ ตามธรรมเนียมอันดีที่ผู้ใหญ่ที่นับถือกันจะมีน้ำใจให้ เป็นเรื่องส่วนตัวของความสนิทสนมกันมานาน ไม่เกี่ยวกับเรื่องงานหรือธุรกิจ อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ใหญ่ที่มอบเงินให้ แต่เห็นว่าพึงรับได้ เพราะไม่ผิดกฎหมาย

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ในกลุ่มนี้มีความหลากหลายของการตัดสินใจค่อนข้างมาก โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เห็นว่าควรรับได้ ซึ่งให้เหตุผลว่า เป็นธรรมเนียมที่พึงปฏิบัติในงานแต่งงานทั่วไป เป็นเงินที่ได้มาโดยไม่ได้เรียกร้อง และคิดว่าคนให้ไม่น่าจะมีเจตนาในเชิงหมิ่นศักดิ์ศรีวิชาชีพ อีกทั้งมูลค่าก็ไม่สูงมากนัก แต่ในทางกลับกันกลับมีผู้เห็นว่าเงิน 5,000 บาทนี้สูงเกินไป ไม่ควรรับไว้ อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการผู้หนึ่งให้ข้อคิดว่า จำนวนเงินไม่ใช่สิ่งสำคัญ ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ให้มากกว่า เงิน 10 บาทก็อาจเป็นสินบนได้เช่นกัน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม ทุกคนเห็นตรงกันว่าสามารถรับเงินนี้ไว้ได้ เพราะเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ อย่างไรก็ตามผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่า การรับเงินนี้เป็นเหตุสุดวิสัยที่จำเป็นต้องรับเพราะในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่สามารถปฏิเสธแหล่งข่าวได้โดยง่าย สำหรับผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ตอบว่า ถือเป็นความช่วยเหลือที่ผู้ใหญ่ให้ผู้น้อย ไม่ใช่เรื่องเสียหาย หากคนที่รักนับถือและสนิทสนมกับนักข่าวมาเป็นเวลานานจะมอบเงินให้แก่กัน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม ทุกคนเลือกรับเงินดังกล่าวไว้ เพราะมองว่าผู้ใหญ่ท่านนั้นมาร่วมงานในฐานะแขกที่เชิญไปเพื่อเป็นเกียรติในงานตามประเพณีนิยม และเงินที่มอบให้ก็เป็นเสมือนของขวัญในจำนวนที่ไม่ถือว่ามาก อย่างไรก็ตามคุณสมภักต้องพิจารณาหาทางตอบแทนด้วยเรื่องส่วนตัวกลับคืนด้วย นอกจากนี้ บรรณาธิการคนหนึ่งเห็นว่า ถ้าเป็นการใส่ของมอบให้เหมือนผู้มาร่วมงานทั่วไปก็ควรรับได้ แต่ถ้าแจกเป็นเงินสด หรือผู้ให้ต้องการประกาศให้คนในงานรู้ก็ไม่ควรอย่างยิ่งและพึงหลีกเลี่ยง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกรับเงินนี้ไว้ เพราะเห็นว่าเงินดังกล่าวเป็นเงินขวัญถุง ถือเป็นของขวัญแต่งงานที่ทุกคนจะช่วยเป็นเงินหรือสิ่งของก็ถือเป็นเรื่องธรรมดา เนื่องจากให้ในโอกาสที่เหมาะสมที่ใคร ๆ ก็ให้กัน และยังเกี่ยวข้องกับการดำรงสถานภาพทางสังคมตามความสนิทสนม ความไว้เนื้อเชื่อใจเหมือนญาติผู้ใหญ่คนหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นเงินที่ใส่เอาไว้ในซอง โดยที่คุณสมภักไม่ทราบจำนวนและไม่ได้เป็นผู้กำหนดตัวเลข

นอกจากนี้ยังมีผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่าเงินจำนวน 5,000 บาทนี้มากเกินไป แต่ถ้านำไปคืนก็อาจจะแลดูน่าเกลียด จึงขอปรึกษาผู้บริหารดูก่อน โดยอาจเลือกที่จะนำไปทำบุญแทน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เห็นว่าควรรับเงินนี้ไว้ เพราะเป็นเงินช่วยงานตามประเพณีปฏิบัติที่มีมาเป็นเวลานานจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ผู้มาร่วมงานจะนำเงินมามอบเป็นของขวัญแก่คู่บ่าวสาว หากผู้นั้นเคยรู้จักกัน และถ้าบอปฏิเสธอาจทำให้

แหล่งข่าวมองว่าคุณสมภักหญิงจงของห้องทั้ง ๆ ที่รู้จักกันมานาน

อย่างไรก็ตามบรรณาธิการผู้หนึ่งเห็นว่า ไม่ควรจะรับ แต่เมื่อคำนึงถึงสภาพความเป็นจริง ทำให้เกิดความสงสัยว่าจะปฏิเสธได้อย่างไร เมื่อผู้ให้มอบให้เป็นของขวัญแต่งงาน และจากประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่า มีผู้ใหญ่ในวงการมาอวยพรในงานแต่งงานของนักข่าวมากมาย แต่ไม่เคยได้ยินว่านักข่าวปฏิเสธของขวัญจากใคร มีแต่มาคุยอวดกันว่าใครได้จากใครเท่าไร

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ทุกคนเลือกรับเงินนี้ไว้ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสินน้ำใจ เป็นของขวัญแต่งงานจากผู้ที่มีสนิทสนมกัน เป็นการให้ที่มีจุดประสงค์ชัดเจน ทั้งนี้ แหล่งข่าวผู้นี้เป็นข้าราชการระดับสูงที่มีอาวุโสจึงต้องมอบเงินไว้ในจำนวน 5,000 บาท ซึ่งถ้าน้อยกว่านี้อาจดูไม่เหมาะสม แต่ถ้าจำนวนเงินสูงถึงหลักแสนก็ควรจะไปคืน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา เกือบทุกคนเลือกรับเงิน เพราะเห็นว่าเป็นโอกาสที่เหมาะสมและสมเหตุสมผล เป็นการให้ในฐานะผู้ที่มีสนิทสนมกัน และเป็นเงินที่ได้จากการแจกการ์ดเชิญมาร่วมงาน แต่ถ้าผู้ใหญ่ท่านนั้นนำเงินมามอบให้โดยที่ไม่ได้รับเชิญก็ไม่ควรรับ นอกจากนี้ ยังมีผู้เห็นว่าเงิน 5,000 บาทนี้มากเกินไปสำหรับของขวัญแต่งงานจึงควรนำไปคืน แม้ว่าจะมีความสนิทสนมกันหรือผู้ใหญ่ท่านนั้นตั้งใจจะให้ก็ตาม

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าควรรับไว้ เพราะเป็นการเคารพนับถือกันส่วนตัว เป็นของขวัญแต่งงาน เป็นเรื่องปกติที่ถึงแม้จะจำนวนมาก แต่เป็นความเต็มใจของผู้ให้ที่คุณสมภักจะต้องไม่รู้สึกรังเกียจใจไม่กล้าเสนอข่าวในแง่ลบในครั้งต่อไป นอกจากนี้ ยังมีผู้เห็นว่าจะอย่างไรก็ตามคุณสมภักก็ไม่มีสิทธิปฏิเสธเงินจำนวนนั้นอยู่แล้ว

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนใหญ่เลือกรับเงิน เพราะเห็นเป็นของขวัญแต่งงานที่นักข่าวไม่ได้ไปรีดไถหรือมีข้อผูกมัดใด ๆ เป็นธรรมเนียมที่คนไทยปฏิบัติกันจนเป็นเรื่องปกติ จำนวนเงินที่ให้จะมากหรือน้อยหรือมอบอะไรให้ก็เป็นสิทธิ์ของผู้ให้ที่จะมอบแก่คู่สมรส นักข่าวไม่สามารถไปกำหนดบังคับได้ นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าไม่ควรรับเพราะไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้อีกด้วย

การตัดสินใจตามสถานการณ์นี้ล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือการเลือกรับเงิน 5,000 บาทไว้ตามธรรมเนียมของการแต่งงานที่มอบเงินช่วยเหลือแก่เจ้าภาพตามค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมไทย โดยผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ในทุกกลุ่มสายงานและตำแหน่งงานตัดสินใจในแนวทางนี้ ยกเว้นเพียงกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจที่มีการใช้ค่านิยมตระกร่วมด้วย โดยเห็นว่าจำเป็นต้องรับไว้ เพราะเป็นผู้เชิญให้ผู้ใหญ่ท่านนั้นมาร่วมงานเองและในความเป็นจริงคงจะหาทางปฏิเสธได้ยาก เนื่องจากเป็นเงินที่ใส่ไว้ในซอง ดังผลที่แสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
ในสถานการณ์สมมติตอนที่ 7 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

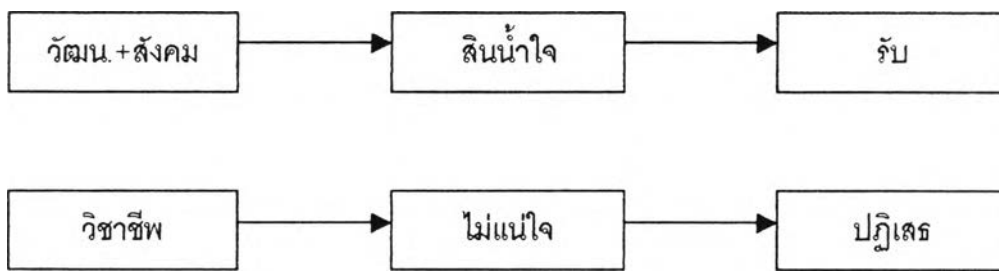
ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีจัดการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	รับ	ไม่แน่ใจ	วัฒนธรรมและสังคม
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม

นอกจากนี้ ในการรายงานผลในภาพรวมก็มีรูปแบบการตัดสินใจในแนวทางเดียวกันเกือบทั้งหมดคือ เลือกรับ โดยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจ และใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคม ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวไท่ท่คนทั้งหมด ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 7

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนท่ 7											
รับ				ปฏิเสธ				อื่น ๆ			
ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สนใจ	ศีลธรรม	1	1.4	สนใจ	ศีลธรรม	1	1.4	สนใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	48	65.7		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรรษ	6	8.2		ตวรรษ	--	--		ตวรรษ	--	--
	วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	--	--
	อื่น ๆ	1	1.4		อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	--	--
สนใจ	ศีลธรรม	--	--	สนใจ	ศีลธรรม	--	--	สนใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรรษ	--	--		ตวรรษ	--	--		ตวรรษ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	1	1.4		วิชาชีพ	--	--
	อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	--	--		อื่น ๆ	--	--
ไม่สนใจ	ศีลธรรม	--	--	ไม่สนใจ	ศีลธรรม	1	1.4	ไม่สนใจ	ศีลธรรม	1	1.4
	วัฒนธรรม	4	5.5		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	1	1.4
	ตวรรษ	2	2.7		ตวรรษ	--	--		ตวรรษ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	--	--
	อื่น ๆ	1	1.4		อื่น ๆ	1	1.4		อื่น ๆ	1	1.4
รวม		64	87.7	รวม		6	8.2	รวม		3	4.1

จะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกรับผลประโยชน์นี้ไว้คิดเป็นร้อยละ 89.0 โดยเห็นว่าเป็นสินน้ำใจและใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมในอัตราร้อยละ 65.7 นอกจากนี้มีผู้ที่เลือกปฏิเสธเพียงร้อยละ 6.8 เท่านั้น โดยไม่แน่ใจในจุดประสงค์ของผู้ให้ และให้คุณค่าทางวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 2.7 ด้วยเห็นว่าอาจมีผลกับการทำงานในอนาคตได้ ดังนั้นผลสรุปของแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมจึงเป็นดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนต้นที่ 7 (เงิน 5,000 บาทเป็นของขวัญแต่งงาน)

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านการบวกต่อผลประโยชน์ในตอนต้น โดยมองว่าแหล่งข่าวมอบเงินช่วยเหลือเจ้าภาพในงานแต่งงานตามประเพณีอันดีของสังคมไทย เป็นสินน้ำใจจึงเลือกรับไว้ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ใช้ค่านิยมทางวิชาชีพมาเป็นกำหนดกรอบทางความคิดในการทำงานอย่างมีจรรยาบรรณ ทำให้ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้จึงเลือกปฏิเสธเงิน 5,000 บาท

ตอนที่ 8 เหตุการณ์เหมือนตอนที่ 7 คือ ผู้ใหญ่นำเงิน 5,000 บาทมาให้ในงาน แต่ผู้ใหญ่ท่านนั้นกำลังถูกสอบสวนในกรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตภายในกระทรวง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกรับเงินไว้ โดยบอกว่าประเด็นของการนำเงินมามอบให้ในงานแต่งงานกับการถูกกล่าวหาเรื่องทุจริตควรแยกออกจากกัน เพราะแม้ผู้ใหญ่คนดังกล่าวจะกำลังถูกสอบสวน แต่ก็ยังไม่ได้มีการตัดสินว่าทำผิดจริงหรือไม่ จึงยังคงรับเงินช่วยงานนี้ไว้ได้ตามมารยาทในฐานะแขกที่มาร่วมงานตามที่ได้รับคำเชิญ นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าควรรับได้ เพราะไม่มีข้อแม้ใด ๆ ในการเสนอข่าว แต่ในขณะเดียวกันคุณสมราก็ไม่ควรไปทำข่าวเรื่องนี้เอง ถ้าเป็นไปได้ควรให้นักข่าวคนอื่นไปทำแทน เพื่อความเป็นกลาง

อย่างไรก็ตามผู้ให้ความสำคัญกับการทำงานเช่นกัน แต่มีมุมมองต่างกันออกไป โดยเห็นว่าควรปฏิเสธ เพราะเจตนาของผู้ให้ต้องการให้เพื่อเป็นสินบน ไม่ใช่เป็นเงินช่วยงานแต่งงาน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกรับเพราะยังคงมองว่าเป็นสินน้ำใจ เป็นของขวัญแต่งงานเพื่อช่วยเหลือกัน และไม่ควรรนำเรื่องที่ถูกล่าวหาเข้ามาเกี่ยว อย่างไรก็ตามมีผู้มองว่าเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลเพราะคุณสมภักและแหล่งข่าวอาจจะมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งก่อนปัญหาจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับจิตสำนึกและจรรยาบรรณของคุณสมภักว่าจะแยกแยะปัญหาส่วนตัวและส่วนรวมได้มากน้อยเพียงใด

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ เกือบทุกคนเลือกปฏิเสธเพราะเห็นว่าเป็นสินบนที่มีผลกับการทำงานในวิชาชีพ และคิดว่าแหล่งข่าวกำลังต้องการการการตอบแทนภายหลัง โดยอาจนำประเด็นเรื่องเงินช่วยงานแต่งงานมาเป็นข้ออ้างได้ อย่างไรก็ตามก็ดียังคงมีผู้เห็นว่าเงินนี้เป็นความเอ็นดูกันส่วนตัวระหว่างผู้ใหญ่ท่านนั้นกับคุณสมภักในงานมงคลที่แสดงความยินดีด้วยการนำเงินใส่ซองมามอบให้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เลือกรับและเห็นว่าเป็นเจตนาที่ดีของผู้ให้ ไม่น่าจะเป็นสินบน น่าจะเป็นของขวัญแสดงความยินดีในงานแต่งงานมากกว่า และคิดว่างานแต่งงานนี้เป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องงาน นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่ตอบว่าไม่สามารถตัดสินใจได้ เป็นเรื่องที่ยากในการวางตัว แต่เชื่อว่าผู้ให้มีเจตนาดีต้องการที่จะแสดงความยินดี

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ส่วนใหญ่ยังคงเลือกรับไว้ ทั้งผู้ที่เป็นสินน้ำใจและผู้ที่ไม่แน่ใจในวัตถุประสงค์ของผู้ให้ก็ยังเลือกรับไว้เช่นกัน เหตุผลที่นำมาประกอบการตัดสินใจก็คือ การนำเงินใส่ซองถือเป็นเรื่องปกติของการให้ของขวัญในงานแต่งงานซึ่งไม่มีเรื่องของการหรือธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้ให้ไม่ได้ระบุว่าต้องการให้นำเงินไปใช้ทำอะไร

ส่วนผู้ที่ปฏิเสธให้เหตุผลว่าเป็นสถานการณ์ที่ส่อแหลมเนื่องจากผู้ใหญ่ท่านนี้กำลังตกเป็นข่าว อาจส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านข่าวของคุณสมภักได้โดยการเสนอข่าวที่ไม่เป็นกลาง นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เสนอว่าให้นำเงิน 5,000 บาทนี้ไปมอบให้องค์กรการกุศลโดยบอกให้ผู้ให้ทราบด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการทำบุญร่วมกันแต่จะไม่มีผลกับการทำงาน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ส่วนมากเลือกปฏิเสธเพราะเห็นว่าไม่เหมาะสม โดยเงินดังกล่าวเป็นเงินไม่บริสุทธิ์ที่ต้องการตัดสินใจและมีเจตนาปิดข่าวของตนเองสำหรับผู้ที่ยังกลับเห็นไปอีกทางโดยมองว่าเป็นธรรมเนียมของการแต่งงานทั่วไป ใครที่มาร่วมงานก็ช่วยเจ้าภาพด้วยของ และผู้ใหญ่ท่านนั้นคงไม่มีเจตนาที่จะตัดสินใจสินบนแต่ก็ไม่แน่ใจว่ามอบเงินให้คุณสมภักเพื่ออะไร

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชีพการเกษตร ทุกคนเห็นว่าควรรับเงินไว้ โดยส่วนใหญ่มองถึงประเพณีและธรรมเนียมไทยอันดี ที่จะมอบเงินให้ในวันแต่งงานเพื่อเป็นของขวัญ ซึ่งไม่น่าจะถูกนำมาใช้กำหนดสิ่งแลกเปลี่ยนได้ และยังเป็นสถานการณ์ที่ยากจะปฏิเสธได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม ถ้าหากมีที่ท่าว่าจะเงินที่ให้เพื่อหวังผลประโยชน์ก็ควรจะปฏิเสธเสีย นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งบอกว่านักข่าวไม่สามารถจะตรวจสอบได้ว่าเงินที่มีผู้นำมาให้นั้นบริสุทธิ์หรือไม่ รวมทั้งผู้ใหญ่ท่านนั้นทำผิดจริงตามข้อกล่าวหาหรือไม่ จึงควรมองเจตนาของผู้ให้ในทางที่ดีจะเหมาะสมกว่า

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชีพการเกษตร ส่วนใหญ่เห็นว่าควรรับเงิน เพราะผู้ให้ไม่ได้มุ่งหวังให้คุณสมรักแก่นักข่าวหรือต่อรองอะไร โดยบรรณาธิการผู้หนึ่งบอกว่า ควรมองโลกในแง่ดีจะสบายใจกว่า พร้อมกันนี้ยังมีการใช้มุมมองทางประเพณีนิยมที่เห็นว่าเป็นเรื่องปกติของการช่วยเหลือกันในงานแต่งงาน ซึ่งไม่เกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนบุคคลของผู้ที่มาร่วมงาน นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่เห็นว่าการให้เงินแก่ผู้สื่อข่าวผู้มาร่วมงานตั้งแต่แรก

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เห็นว่าควรรับเงินไว้เช่นกัน โดยถือว่าเป็นเงินที่นักข่าวไม่ได้เรียกร้อง ไม่ได้กำหนดจำนวน และไม่ทราบล่วงหน้ามาก่อน อีกทั้งยังเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับการคบค้าสมาคมกันมากกว่าที่จะเป็นเงินปิดปากหรือเป็นสินบน

ส่วนผู้ที่ปฏิเสธคนหนึ่งเห็นว่าเงิน 5,000 บาทนี้เป็นสิ่งที่ไม่ต่างอะไรกับการซื้อเสียงในการเลือกตั้งที่แม้จะไม่ระบุรับไปแล้วต้องไปลงคะแนนเลือกตัวผู้ให้หรือไม่ แต่ก็ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ซึ่งทางที่ดีก็ควรจะไปคืน นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่ปฏิเสธด้วยการพยายามรักษาหัวใจของผู้ให้เช่นกัน โดยตอบว่าควรต้องอธิบายให้ผู้ใหญ่ท่านนั้นเข้าใจว่า การเดินทางมาร่วมงานก็ถือเป็นพระคุณและเป็นเกียรติอย่างมากแล้ว ไม่จำเป็นต้องมอบเงินให้อีก ทั้งนี้ก็เพื่อไม่ให้แหล่งข่าวเข้าใจนักข่าวผิด อันจะทำให้ความไว้วางใจและความสนิทสนมลดลง

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกรับเงินไว้เพราะเห็นว่างานแต่งงานนี้ถือเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่ควรนำมาปนกับเรื่องงานจนเกิดความสับสนในการรักษาหัวใจของผู้ใหญ่ที่สนิทสนม ในทางกลับกัน ผู้ที่ปฏิเสธกลับเห็นว่าประเด็นนี้เกี่ยวพันถึงการทำงานของตนโดยตรง จึงไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ และบรรณาธิการผู้หนึ่งเห็นว่า ผู้ใหญ่ท่านนั้นกำลังพยายามติดสินบนนักข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนใหญ่เห็นว่าควรรับเงินไว้เช่นกัน เพราะเห็นว่าการทุจริตไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมรักกับผู้ใหญ่ท่านนี้ที่ติดต่อดัมพันธมิตรกันมานาน อีกทั้งเงินจำนวน 5,000 บาทนี้ก็ไม่นับว่ามากเกินไป จึงเห็นว่าเป็นสินน้ำใจมากกว่า พร้อมกันนี้วัตถุประสงค์ของแหล่งข่าวท่านนี้ก็ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้วว่ามาร่วมแสดงความยินดีในงานแต่งงาน ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่า แหล่งข่าวผู้ที่มีความกล้าหาญมากที่มาร่วมงานสังคมนาในขณะที่กำลังตกเป็นข่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสนิทสนมและบริสุทธิ์ใจต่อคุณสมรักอย่าง

แท้จริง สำหรับผู้ที่ปฏิเสธให้เหตุผลว่าเงินที่นำมาให้คุณสมรภนี้อาจเป็นเงินที่ทุจริตมาก็ได้ ประกอบกับเป็นงานเลี้ยงที่มีผู้มาร่วมงานมากมาย ซึ่งอาจทำให้คุณสมรภและองค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียงได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธ เพราะกลัวถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือติดสินบน โดยหากมีผู้รู้เข้าว่าผู้ใหญ่นั้นมอบเงินให้คุณสมรภก็อาจถูกมองว่าเป็นการให้เงินเพื่อช่วยปิดข่าวเรื่องที่กำลังถูกสอบสวน

สำหรับผู้ที่เห็นว่าควรรับเงินมองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่ควรเอาไปเกี่ยวกับงาน ข่าวก็คือข่าว และคุณสมรภก็ไม่ใช้พนักงานสอบสวน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ทุกคนเลือกรับไว้โดยใช้เหตุผลที่คล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์กลุ่มอื่น ๆ กล่าวคือ ถือว่าผู้ใหญ่นั้นเป็นหนึ่งในบรรดาแขกที่ให้ของขวัญงานแต่งงาน เป็นเรื่องของความสนิทสนมที่เชื่อว่านักข่าวจะสามารถแยกแยะได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนใหญ่เลือกรับผลประโยชน์ไว้ โดยเห็นว่าการให้ของขวัญแต่งงานเป็นคนละเรื่องกับคดีที่กำลังสอบสวนกันอยู่ ส่วนผู้ที่ปฏิเสธก็เห็นว่าผู้ใหญ่นั้นกำลังถูกสอบสวนจึงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวพันด้วย

รูปแบบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในสถานการณ์นี้ค่อนข้างมีความหลากหลายในการตัดสินใจของแต่ละกลุ่ม กลุ่มที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกรับเงินโดยยังคงเห็นว่าเป็นสินน้ำใจที่เป็นของขวัญแต่งงานตามค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมประกอบด้วยกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายอาชญากรรม กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายราชสำนัก และกลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา

ส่วนกลุ่มที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจในวัตถุประสงค์ของผู้ให้ แต่ก็เลือกรับผลประโยชน์ไว้ เพราะพิจารณาถึงค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายบันเทิง

นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มผู้สื่อข่าวการเมืองที่มองถึงความสอดคล้องของการให้และการรับตามสมควรต่อเหตุการณ์ตามค่านิยมตราบกะ ซึ่งเห็นว่าผลประโยชน์เป็นสินน้ำใจอีกด้วย

ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ที่เลือกปฏิเสธเป็นส่วนใหญ่ เพราะเห็นว่าเป็นความพยายามของแหล่งข่าวที่จะติดสินบน จึงให้ความสำคัญกับค่านิยมวิชาชีพคือกลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ดังผลที่แสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 สรุปผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่
ในสถานการณ์สมมุติตอนที่ 8 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรม		
	วิธีการ	การตีความหมาย	การให้คุณค่า
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	รับ	สินน้ำใจ	ตลก
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.การเมือง	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.เศรษฐกิจ	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.สังคม	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.อาชญากรรม	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.ราชสำนัก	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
	รับ	ไม่แน่ใจ	วัฒนธรรมและสังคม
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	รับ	สินน้ำใจ	วัฒนธรรมและสังคม
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.กีฬา	ปฏิเสธ	สินบน	วิชาชีพ
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	รับ	ไม่แน่ใจ	วัฒนธรรมและสังคม
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบ.ก.บันเทิง	รับ	ไม่แน่ใจ	วัฒนธรรมและสังคม

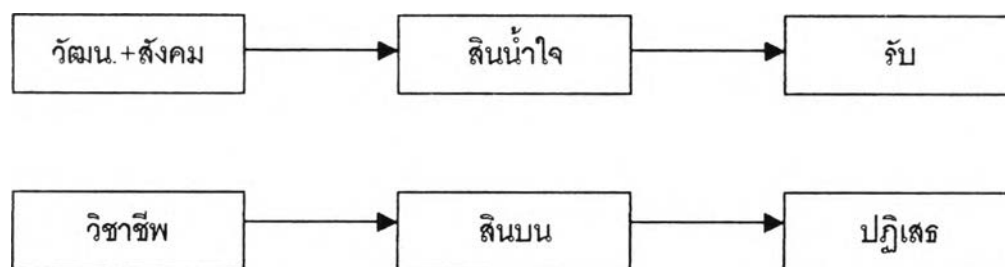
นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดจะพบว่าแบบแผนการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในตอนี่ 8 นี้ก็คือ การเลือกรับผลประโยชน์ โดยตีความหมายเชิงประจักษ์ว่าเป็นสินน้ำใจและเลือกใช้ค่านิยมวัฒนธรรมและสังคม ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 แสดงการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวไทพหุชนทั้งหมดในสถานการณัสมมุติตอนที่ 8

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 8											
รับ				ปฏิเสธ				อื่นๆ			
ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)	ดีความ	ให้คุณค่า	จำนวน	ร้อยละ (%)
สินน้ำใจ	ศีลธรรม	1	1.4	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--	สินน้ำใจ	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	21	28.7		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	3	4.1		ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	6	8.2		วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	--	--
	อื่นๆ	2	2.7		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	2	2.7
สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	--	--	สินบน	ศีลธรรม	--	--
	วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--		วัฒนธรรม	--	--
	ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--		ตวรกะ	--	--
	วิชาชีพ	--	--		วิชาชีพ	12	16.4		วิชาชีพ	--	--
	อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--		อื่นๆ	--	--
ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	1	1.4	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	1	1.4	ไม่แน่ใจ	ศีลธรรม	--	--
	--	--	11.0		วัฒนธรรม	1	1.4		วัฒนธรรม	--	--
	--	--	4.1		ตวรกะ	1	1.4		ตวรกะ	--	--
	--	--	2.7		วิชาชีพ	2	2.7		วิชาชีพ	--	--
	--	--	1.4		อื่นๆ	1	1.4		อื่นๆ	3	4.1
รวม		48	65.7	รวม		20	27.4	รวม		5	6.8

จะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกรับผลประโยชน์คิดเป็นร้อยละ 65.7 แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกในด้านดีต่อผลประโยชน์ในตอนนี้อย่างเห็นว่าเป็นสินน้ำใจตามค่านิยมอันดีของสังคมในอัตราร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ การให้ความสำคัญกับค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมอีกเช่นกัน แต่เป็นกลุ่มของผู้ไม่แน่ใจในการตีความหมายคิดเป็นร้อยละ 11.0 สำหรับรูปแบบการตัดสินใจของกลุ่มปฏิเสธที่มีจำนวนมากที่สุดคือการที่เห็นว่าผลประโยชน์นี้เป็นสินบนพร้อมกับคำนึงถึงค่านิยมทางวิชาชีพ หรือการทำงานชาวอย่างถูกต้องและเป็นกลางคิดเป็นร้อยละ 16.4 ดังนั้น จึงอาจสรุปลักษณะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ตอนที่ 8 นี้ ได้ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในตอนที่ 8 (เงินของขวัญแต่งงานจากผู้ใหญ่ที่ถูกกล่าวหา)

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์ในตอนนี้อย่างเห็นว่าเป็นสินน้ำใจหรือของขวัญแก่กันได้ จึงเลือกรับไว้มากกว่าปฏิเสธ ส่วนผู้ใช้ค่านิยมทางวิชาชีพคิดว่าแหล่งข่าวพยายามติดสินบนด้วยการให้ของขวัญแต่งงานจึงปฏิเสธผลประโยชน์

หลักการทางจริยธรรมในสถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมรัก

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เลือกใช้พื้นฐานของการเป็นสื่อมวลชนที่ดีมาเป็นเกณฑ์พิจารณาว่าแหล่งข่าวพยายามเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานหรือไม่ และต้องการให้บิดเบือนการเสนอข่าวหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวควรต้องมั่นใจว่าเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากใครแล้วต้องไม่มีอคติหรือความชอบพอกันเป็นการส่วนตัวมาปะปนในการทำงานรายงานข่าวข้อเท็จจริงโดยตรงไปตรงมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ เห็นว่า ให้ดูจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่เป็นสำคัญควรต้องคำนึงถึงธรรมเนียมปฏิบัติของสังคมที่พึงมีต่อแขกที่มาร่วมงานอันเป็นเกณฑ์ของการปลูกฝังคุณความดีผ่านทางจารีตประเพณีที่อาจแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องดูจากเจตนาของผู้ให้และสถานการณ์เป็นสำคัญ บรรณาธิการผู้หนึ่งเห็นว่าควรคำนึงถึงขนบธรรมเนียมอันดีของสังคม การแต่งงานเป็นประเพณีที่ผู้ใหญ่มักให้ของขวัญเป็นเงินช่วยงานแต่งงาน และเป็นการให้ที่ไม่ได้มาจากการเรียกร้องใด ๆ นอกจากนี้ยังมีบรรณาธิการอีกส่วนหนึ่งที่เห็นว่า การเป็นคนยอมรู้ดีว่าอะไรควรไม่ควร สื่อมวลชนเป็นผู้ทำหน้าที่ชี้นำสังคมจึงควรต้องเป็นตัวอย่าง และทำงานอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสิ่งที่จะได้รับกลับมาก็มีเพียงความภาคภูมิใจเท่านั้น การประกอบอาชีพนี้ไม่มีทางที่จะทำให้ร่ำรวยได้ ยกเว้นเพียงเป็นผู้ประกาศข่าวที่อาจมีผู้มาติดต่อให้ไปถ่ายโฆษณา หรือแสดงภาพยนตร์เท่านั้น ดังนั้น คุณสมภพจึงควรแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมให้ได้

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ตอบว่าต้องคำนึงถึงความสนิทสนมกับแหล่งข่าว โดยเลือกรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าวเฉพาะที่สนิทกันจริง ๆ เท่านั้น รวมทั้งการคำนึงถึงกาลเทศะของสถานการณ์แวดล้อมที่มีการเสนอผลประโยชน์นั้น ๆ อันแสดงถึงการไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนตายตัว อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวอีกส่วนหนึ่งกลับเน้นความสำคัญของการทำงานตามหน้าที่ว่า พึงหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะเข้ามามีอิทธิพลต่อการเสนอข่าวหรือทำให้ต้องละเมิดหลักจรรยาบรรณ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ หลักเกณฑ์ที่เลือกใช้กันเป็นส่วนใหญ่คือความดีงามที่สังคมพึงปฏิบัติตามธรรมเนียม บรรณาธิการผู้หนึ่งเห็นว่าการรับผลประโยชน์นั้นอาจกระทำได้อาจเกิดขึ้นในโอกาสพิเศษ เช่น งานแต่งงาน งานทำบุญในพิธีต่าง ๆ งานศพ แต่ถ้าไม่มีโอกาสพิเศษเหล่านี้ก็ไม่ควรรับ เว้นแต่ว่าเจ้าของงานจะประกาศงดรับของขวัญและเงินทองอย่างชัดเจน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ส่วนใหญ่เห็นว่าหลักเกณฑ์ของสังคมไม่ควรเข้ามามีผลกับการทำงานข่าวและหน่วยงานที่สังกัด ควรต้องพิจารณาด้วยว่าถ้าหากรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าวแล้วจะทำให้ข่าวที่ทำเปลี่ยนแปลงไปจากข้อเท็จจริงหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ตอบว่าคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งจากเจตนา ลักษณะของผู้ให้ โอกาสในการให้ ตลอดจนมูลค่าของสิ่งที่ยอมอบให้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาตามความพึงพอใจของผู้สื่อข่าวแต่ละคนว่าความพอดีควรจะอยู่ที่ใด

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรรับผลประโยชน์ที่ทำให้ต้องแก้ไขข่าวหรือผลักดันให้ข่าวออกอากาศเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการทำงาน นอกจากนี้ยังมีผู้คำนึงถึงความสนิทสนม การเคารพนับถือกัน ระหว่างแหล่งข่าวและนักข่าวเป็นหลัก โดยถ้าสนิทสนมมากก็อาจรับผลประโยชน์ได้ แต่อย่างไรก็ตามต้องระวังถึงสิ่งที่จะเกิดกับการทำงานด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องสังเกตจากเจตนาและวิธีการเสนอผลประโยชน์ของผู้ให้ อีกทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมมติขึ้นนี้ล้วนเกิดขึ้นในระหว่างการจัดงานแต่งงานจึงอาจมีการอนุโลมผ่อนผันให้รับผลประโยชน์บางอย่างได้ เนื่องจากแปลเจตนาของผู้ให้ได้ว่า เป็นความพึงพอใจกันเป็นการส่วนตัวที่จะมอบของขวัญให้แก่กัน ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งอธิบายว่า สถานภาพของนักข่าวก็ไม่ต่างจากประชาชนทั่วไปที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ในสังคม การจัดงานแต่งงานถือเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ และในบางคั้งนักข่าวต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ปฏิเสธไม่ได้ เพราะธรรมเนียมประเพณีไทยและสังคมบังคับอยู่

นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องใช้หลักเกณฑ์อะไร ถ้าเกรงว่าจะเกิดปัญหาตามมาก็ควรเกี่ยวข้องกับแหล่งข่าวให้น้อยที่สุด เช่น ไม่เชิญมาร่วมงานตั้งแต่แรก

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรม ส่วนใหญ่บอกว่าไม่จำเป็นต้องคิดถึงอะไรนอกจากตั้งใจ มั่นใจในคุณภาพของการทำงาน วิทยุญาณในอาชีพ อย่างให้ของขวัญใด ๆ มามีอิทธิพลต่อการทำงาน ควรแยกแยะเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวออกจากกัน โดยอาจใช้จรรยาบรรณมาเป็นเกณฑ์วัดความควรไม่ควร อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่เห็นว่าต้องตัดสินใจหาความเหมาะสมของวัน เวลา สถานที่ และเจตนาของผู้ให้ด้วยตนเอง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก เกือบทุกคนใช้เกณฑ์ทางสังคม โดยเห็นว่าเป็นโอกาสที่พึงรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าวได้หากผู้ให้ไม่ได้ให้อย่างไรเหตุผล หรือให้ในขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ อีกทั้งคุณสมภักก็ไม่ได้เป็นฝ่ายเรียกร้องผลประโยชน์จากแหล่งข่าว และแหล่งข่าวที่ถูกกล่าวหาก็ยังไม่มีข้อบ่งชี้ว่าทำผิดจริงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ที่เห็นว่าไม่มีเหตุผลอะไรที่แหล่งข่าวจะมาเสนอผลประโยชน์จำนวนมากให้นักข่าวโดยไม่หวังผลตอบแทน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรพิจารณาจากเหตุการณ์แวดล้อมและความสนิทสนมกับแหล่งข่าวเป็นหลัก ทั้งนี้เป็นเรื่องปกติตามธรรมเนียมไทยที่จะได้รับของขวัญเมื่อจัดงาน อีกทั้งยังไม่มีข้อบ่งชี้ว่า แหล่งข่าวมีความผิดตามที่ถูกกล่าวหา และคุณสมภักก็ไม่ได้เป็นผู้ร้องขอผลประโยชน์ก่อน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนใหญ่เห็นว่าควรพิจารณาแยกเป็นแต่ละกรณีไป โดยใช้วิจารณญาณส่วนตัว ดูจากความสนิทสนม ความเสน่หากันเป็นส่วนตัว มูลค่าผลประโยชน์ และเจตนา เป็นต้น ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งมองว่าแล้วแต่ความเหมาะสมของเหตุการณ์ไม่สามารถระบุหลักการที่แน่ชัดลงไปได้ ทั้งรัฐมนตรีและผู้ใหญ่ที่ตกเป็นข่าวทุจริตก็ไม่แน่ชัดว่ามีความผิดจริงหรือไม่ เพราะยังอยู่ในขั้นตอนของการสอบสวน นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เห็นว่าควรพิจารณาให้รอบคอบว่า การกระทำของนักข่าวนี้อาจถือประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือไม่

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายกีฬา ส่วนใหญ่คำนึงถึงความเหมาะสมของเหตุการณ์เฉพาะหน้า โดยบรรณาธิการผู้หนึ่งเห็นว่าถ้าสนิทกันเป็นการส่วนตัวก็ไม่น่าจะมีปัญหาในการรับผลประโยชน์ รวมถึงมูลค่าที่ไม่ควรจะมีมากเกินไป ทั้งนี้หากจำเป็นต้องปฏิเสธก็ควรอธิบายเหตุผลโดยละเอียดเพื่อไม่ให้แหล่งข่าวผู้ใหญ่เสียความรู้สึกได้ นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าประโยชน์ของสาธารณะเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดและอยู่เหนือประโยชน์ตนเอง

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ผู้สื่อข่าวส่วนหนึ่งบอกว่า ต้องพิจารณาว่าสถานการณ์ในขณะนั้นเป็นอย่างไร แหล่งข่าวและผู้ให้อยู่ในสถานะอะไร โดยอาจต้องคำนึงถึงธรรมเนียมประเพณีและมารยาททางสังคม เจตนาของผู้ให้ และความสนิทสนมคุ้นเคยกัน นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าควรใช้ศีลธรรมในใจของตนเองเป็นหลัก ตลอดจนการต้องแยกความสัมพันธ์ส่วนตัวออกจากเรื่องงาน โดยถ้าแหล่งข่าวตกเป็นข่าวในแง่ลบก็ต้องกล้านำเสนอข่าวนั้น ๆ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ทุกคนเลือกใช้เกณฑ์ของความเหมาะสมของสถานการณ์ที่เป็นงานแต่งงานและมารยาททางสังคม จึงเป็นความสมเหตุสมผลของการให้และการรับผลประโยชน์ทั้งลักษณะของผลประโยชน์และเจตนาของผู้ให้

จะเห็นได้ว่าหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยึดถือในสถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมภักนี้ก็คือ การคำนึงถึงความเหมาะสมของเหตุการณ์เฉพาะหน้า และการดำเนินตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ที่นิยมปฏิบัติกันเมื่อมีงานแต่งงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสัมพันธนิยมที่ไม่มีหลักเกณฑ์ขึ้นอยู่กับตัวสังคมและบุคคลเป็นหลัก

สำหรับกลุ่มที่ใช้หลักการที่ต่างออกไปคือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์สายสังคม และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชญากรรมที่คำนึงหลักหน้าที่นิยม โดยเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด จึงควรแยกเรื่องงานกับเรื่องส่วนตัวออกจากกันอย่างเด็ดขาดดังผลที่แสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 สรุปหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยึดถือ
ในสถานการณ์ที่ 2 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน

ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในหลักการที่ยึดถือ
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	สัมพันธนิยม
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการการเมือง	สัมพันธนิยม
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	สัมพันธนิยม
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการเศรษฐกิจ	สัมพันธนิยม
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	หน้าที่นิยม และ สัมพันธนิยม
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสังคม	หน้าที่นิยม

ตารางที่ 27 สรุปหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยึดถือ
ในสถานการณ์ที่ 2 แยกตามตำแหน่งงานและสายงาน (ต่อ)

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในหลักการที่ยึดถือ
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	สัมพัทธนิยม
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการอาชญากรรม	หน้าที่นิยม
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	สัมพัทธนิยม
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการราชสำนัก	สัมพัทธนิยม
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	สัมพัทธนิยม
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการกีฬา	สัมพัทธนิยม
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	สัมพัทธนิยม
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการบันเทิง	สัมพัทธนิยม

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนของผู้ที่ยึดถือหลักการต่าง ๆ จะพบว่า หลักการสัมพัทธนิยมมีผู้ยึดถือมากที่สุด รองลงมาคือหน้าที่นิยม ทางสายกลางและประโยชน์นิยม ตามลำดับดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 แสดงหลักการทางจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ทั้งหมดยึดถือ
ในสถานการณ์ที่ 2

หลักการทางจริยธรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประโยชน์นิยม	3	4.1
หน้าที่นิยม	17	23.3
ทางสายกลาง	7	9.6
สัมพัทธนิยม	46	63.0
รวม	73	100

จะเห็นได้ว่าหลักการที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ยึดถือมากที่สุดคือ สัมพัทธนิยม คิดเป็นร้อยละ 63.0 โดยนำการตัดสินใจเชิงจริยธรรมไปสัมพัทธ์กับงานแต่งงาน หรือการประพาศิตตามธรรมเนียมของสังคมในการให้ของขวัญเป็นเงินและรับความช่วยเหลือในภาวะที่เป็นส่วนตัว ต่างจากกลุ่มหน้าที่นิยมที่มีผู้ยึดถือร้อยละ 23.3 ที่เน้นถึงการทำงานตามหลักจรรยาวิชาชีพและเห็นว่าควรแยกเรื่องงานออกจากเรื่องส่วนตัว และยังมีผู้ยึดถือหลักทางสายกลางอีกร้อยละ 9.6 ที่ต้องใช้สมองคิดหาเหตุผลและคุณธรรมเลือกสิ่งที่ดีที่สุด รวมถึงหลักประโยชน์นิยมอีกร้อยละ 4.1 ที่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การเลือกภักดีในสถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมภัก

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกภักดีกับตนเอง เพราะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และเชื่อว่าความเป็นสื่อมวลชนที่ดีต้องเป็นกลาง ไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวไปปะปนกับเรื่องงาน รองลงมาคือการเลือกภักดีกับผู้ให้ ที่ผู้สื่อข่าวไม่อาจปฏิเสธความหวังดีอย่างบริสุทธิ์ใจโดยปราศจากเงื่อนไขได้ นอกจากนี้ควรต้องคำนึงถึงองค์กรด้วย เพราะนอกจากจะทำให้ชื่อเสียงเสียหายได้แล้ว บางแห่งยังมีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ซึ่งหากผู้บริหารไม่เข้าใจก็อาจทำให้ผู้สื่อข่าวถูกตำหนิหรือถูกลงโทษได้

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายการเมือง ส่วนใหญ่เลือกภักดีกับตนเอง เพราะไม่ว่าจะดีเลวอย่างไรก็อยู่ที่ตัวนักข่าวเองทั้งสิ้น ตัวเองจะเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดว่ากำลังทำอะไรอยู่ รู้อยู่แก่ใจว่ากำลังทำผิดหรือถูก อีกทั้งยังเห็นว่าต้องทำงานในสายอาชีพไปอีกนานจึงควรรักษาชื่อเสียงของตนเอง นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงใคร เพราะไม่ใช่เรื่องที่จะต้องมาคิดมาก

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าควรภักดีต่อตนเอง เพราะหากตัดสินใจผิดพลาดก็จะนำอันตรายมาสู่ตัวผู้สื่อข่าวเองและยังถือเป็นศักดิ์ศรีของตนเองในการประกอบอาชีพนี้ อย่างไรก็ตามก็มีผู้ให้เหตุผลว่า งานแต่งงานเป็นงานมงคลของผู้สื่อข่าวจึงควรเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดีและเป็นมงคลต่อตนเอง นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่าควรภักดีต่อสังคม เพราะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมในฐานะตัวแทนของประชาชน รวมทั้งการเลือกภักดีต่อองค์กรวิชาชีพที่ต้องระวังเรื่องภาพลักษณ์โดยรวมด้วย

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายเศรษฐกิจ ทุกคนเลือกภักดีต่อตนเอง เพราะเป็นผู้เลือกตัดสินใจด้วยตนเอง และรู้ว่าควรจะทำตัดสินใจอย่างไร สิ่งทีเลือกปฏิบัติเหมาะสมหรือไม่ รวมถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาทั้งชื่อเสียงและความถูกต้องในการทำงาน

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายสังคม ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะต้องเข้าใจวารณญาณในการตัดสินใจ โดยต้องคำนึงถึงหน้าที่ด้วยเพราะอาจกระทบกับการทำงานในอนาคตหรืออาจเกิดความลำบากใจในการทำงานได้ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เลือกภักดีกับผู้ให้ เพราะเห็นว่าเป็นโอกาสที่ผู้ที่มีบ้ถือกันจะได้แสดงความยินดีต่อนักข่าว การปฏิเสธความหวังดีจึงอาจไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องทำให้ผู้ให้เสียใจได้ ตลอดจนการเลือกภักดีกับภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือขององค์กร ความเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพและสังคมโดยรวมอีกด้วย

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายสังคม ส่วนใหญ่เลือกภักดีกับตนเองเพราะอาจมีผลกับการทำงานข่าวในอนาคตได้ และยิ่งถ้าหากว่าเกิดเรื่องเสื่อมเสียชื่อเสียงก็จะกลายเป็นชนกติดหลังไปตลอดได้ ตลอดจนการมีผลต่อคุณค่าความเป็นคนในตัวตนของผู้สื่อข่าว นั้น ๆ

อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ทางวิชาชีพ โดยบอกว่านักข่าวทุกคนควรยึดถือปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณอันดีเสมอ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายอาชีพ ส่วนใหญ่รักดีกับตนเอง โดยเห็นว่าผู้สื่อข่าวคือผู้ที่ทราบข้อเท็จจริงและรายละเอียดของแต่ละเหตุการณ์มากที่สุด และมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะควบคุมตนเองให้เป็นไปตามจรรยาบรรณ จึงต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มาก นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เลือกภักดีต่อผู้ให้เพราะคำนึงถึงสถานะพิเศษตามมารยาททางสังคมของการที่ผู้ใหญ่มอบของขวัญให้แก่ผู้น้อยด้วยความหวังดีและเจตนาดี พร้อมกันนี้ยังมีผู้ที่เรียกร้องให้คิดถึงประชาชนทั่วไปที่ไม่มีโอกาสได้รับการเสนอผลประโยชน์เหมือนเช่นอาชีพนักข่าว ตลอดจนการที่ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงใคร เพราะถือว่าไม่ได้เป็นฝ่ายเรียกร้องผลประโยชน์จากใคร

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายอาชีพ ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะเป็นชีวิตของตัวเองจึงควรตั้งใจ ตั้งมั่นในวิชาชีพและต้องรู้จักคิดแยกแยะเหตุผลให้ชัดเจนว่าผู้ให้ต้องการอะไร ทั้งนี้การเลือกรับสิ่งของไม่ได้หมายความว่าต้องทำตามอย่างตามทีแหล่งข่าวต้องการ โดยอาจปฏิเสธสิ่งที่แหล่งข่าวร้องขอก็ได้หากเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เลือกภักดีกับหน้าตาของเจ้าสาวและญาติที่มาร่วมงานอีกด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายราชสำนัก ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะตนเองเป็นสื่อมวลชนที่เป็นผู้กำหนดและสร้างสรรค์สังคม รวมทั้งต้องคำนึงด้วยว่าจะได้รับผลประโยชน์จากผู้เสนอผลประโยชน์และสังคม นอกจากนี้ยังมีผู้เห็นว่า ควรต้องคำนึงถึงจิตใจของผู้ให้ด้วยว่าจะรู้สึกอย่างไรหากผู้สื่อข่าวปฏิเสธความหวังดี ตลอดจนของค่านิยมที่สังคมและศักดิ์ศรีของผู้ที่ร่วมวิชาชีพเดียวกันก็เป็นสิ่งที่พึงคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายราชสำนัก ความคิดเห็นของกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือรักดีต่อตนเองและผู้ให้ ผู้ที่เลือกภักดีต่อตนเองเห็นว่า คุณสมภักเป็นผู้ที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นเจ้าบ่าวของงานและยังเป็นสื่อมวลชนอีกด้วย ทั้งนี้ บรรณาธิการคนหนึ่งกล่าวว่าอนาคตนักข่าวยังอีกยาวไกล อย่าเห็นแก่สิบเบี้ยใกล้มือ สำหรับผู้ที่รักดีต่อผู้ให้มองว่าเจตนาของผู้ให้และความสนิทสนมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้ในบางครั้งอาจต้องเลือกทำตามธรรมเนียมปฏิบัติอันดีของสังคมด้วย

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายกีฬา ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะแม้ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ก็มีเรื่องของหน้าที่การงานเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้สื่อข่าวคือผู้ที่ต้องตัดสินใจเหตุการณ์บุคคลแวดล้อม และเจตนาของผู้ให้ได้ดีที่สุด โดยผู้สื่อข่าวคนหนึ่งเห็นว่าคุณสมภักควรเลือกตัดสินใจอย่างไรก็ได้ที่ทำให้ตนเองสบายใจ

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสาขากีฬา ทุกคนเลือกที่จะภักดีต่อตนเอง เพราะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และจะเป็นภาพที่ติดตัวนักข่าวไปตลอด จึงควรคำนึงถึงตนเองให้มากเนื่องจากอยู่ในฐานะนักข่าว นอกจากนี้ยังควรมีขอบเขตที่เหมาะสมในการสนิทสนมกับแหล่งข่าวและต้องมีจรรยาบรรณในการตัดสินใจ

กลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ในกลุ่มนี้มีทั้งการเลือกภักดีกับตนเองและผู้ให้ ผู้สื่อข่าวที่ภักดีกับตนเองเห็นว่าเป็นผลกระทบโดยตรงกับเรื่องส่วนตัวและวิชาชีพในแง่ของจรรยาบรรณ ดังนั้นจึงควรภักดีกับศีลธรรมและความคิดที่ถูกต้องของตนเองด้วย ส่วนผู้ที่ภักดีต่อผู้ให้เห็นว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ควรให้เกียรติแขกที่มาร่วมงาน และคุณสมภักไม่ได้เป็นเพียงผู้สื่อข่าวแต่เป็นเจ้าภาพของงาน

กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสายบันเทิง ส่วนใหญ่เลือกภักดีต่อตนเอง เพราะตนเองเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดว่าจะตัดสินใจอย่างไร ด้วยเหตุผลอะไร และมีผลกระทบต่องานที่ทำหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เลือกภักดีต่อผู้ให้ในฐานะที่เป็นแขกที่มาร่วมงานจึงต้องให้เกียรติแหล่งข่าวตลอดจนการเลือกภักดีกับทุกคนเพราะเห็นว่าทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์นี้ผูกพันถึงกันเป็นลูกโซ่

ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยังคงเลือกภักดีต่อตนเองมากที่สุด เพราะมีส่วนสำคัญที่สุดในสถานการณ์นี้ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัวและการทำงานตามหน้าที่ในทุกกลุ่มตัวอย่างเลือกภักดีกับตนเอง ยกเว้นเพียงกลุ่มผู้สื่อข่าวสายบันเทิงที่ภักดีกับตนเองและผู้ให้ในจำนวนที่เท่ากัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ให้ตามสถานการณ์นี้เป็นผู้ใหญ่ที่มีฐานะทางสังคม จึงทำให้เกิดความเกรงใจต่อแหล่งข่าวค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสถานการณ์ในตอนที่ 1 ซึ่งผู้ให้เป็นเพียงประชาสัมพันธ์ของรัฐวิสาหกิจเท่านั้น ดังผลที่แสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 สรุปการเลือกภักดีของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในสถานการณ์ที่ 2
แยกตามสายงานและตำแหน่งงาน

ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการเลือกภักดี
1. กลุ่มผู้สื่อข่าวการเมือง	ตนเอง
2. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการการเมือง	ตนเอง
3. กลุ่มผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ	ตนเอง
4. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการเศรษฐกิจ	ตนเอง
5. กลุ่มผู้สื่อข่าวสังคม	ตนเอง
6. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการสังคม	ตนเอง

ตารางที่ 29 สรุปการเลือกภักดีของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในสถานการณ์ที่ 2
แยกตามสายงานและตำแหน่งงาน (ต่อ)

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์	การตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการเลือกภักดี
7. กลุ่มผู้สื่อข่าวอาชญากรรม	ตนเอง
8. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการอาชญากรรม	ตนเอง
9. กลุ่มผู้สื่อข่าวราชสำนัก	ตนเอง
10. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการราชสำนัก	ตนเอง
11. กลุ่มผู้สื่อข่าวกีฬา	ตนเอง
12. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการกีฬา	ตนเอง
13. กลุ่มผู้สื่อข่าวบันเทิง	ตนเอง และ ผู้ให้
14. กลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการบันเทิง	ตนเอง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากภาพรวมทั้งหมดจะพบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกภักดีกับตนเองมากที่สุด รองลงมาคือผู้ให้ องค์กรที่สังกัด เพื่อนร่วมวิชาชีพและสังคม ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีผู้ภักดีกับบุคคลอื่น และไม่เลือกภักดีกับใครอีกด้วย ดังผลในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แสดงการเลือกภักดีของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ทั้งหมดในสถานการณ์ที่ 2

การเลือกภักดี	จำนวน	ร้อยละ (%)
ตนเอง	49	50.0
ผู้ให้	19	19.6
องค์กรที่สังกัด	8	8.2
เพื่อนร่วมวิชาชีพ	7	7.2
สังคม	7	7.2
อื่น ๆ	4	4.1
ไม่ภักดีกับใคร	3	3.1
รวม	97	100

ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์เลือกภักดีต่อตนเองมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.0 เพราะมีส่วนสำคัญที่สุดในการตัดสินใจ รองลงมาคือภักดีต่อผู้ให้คิดเป็นร้อยละ 18.6 เพราะคำนึงถึงความสนิทสนมและความเกรงใจที่มีต่อแหล่งข่าว นอกจากนี้เป็นการภักดีต่อองค์กรที่สังกัด เพื่อนร่วมวิชาชีพ และสังคมในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนผู้ภักดีกับบุคคลอื่นเห็นว่าควรต้องคำนึงถึงญาติ เจ้าวาง และผู้ที่มาร่วมงานแต่งงานในตอนปี 7 และ 8 รวมทั้งยังมีผู้ที่ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงใครอีกด้วย

สรุป

จากการรายงานข้อมูลในแต่ละเหตุการณ์ย่อยทั้ง 8 ตอนของสถานการณ์สมมติ แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์มีต่อผลประโยชน์ต่าง ๆ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานการณ์ แม้จะสามารถจัดหมวดหมู่ของกลุ่มข้อมูลส่วนใหญ่ได้ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนจะพบว่า ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ต่างก็มีความคิดเห็นเฉพาะตัวที่แม้จะมีการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็มีความคิดเห็นที่ต่างกันรายละเอียดได้ หรือแม้จะมีหลักเกณฑ์ที่มาทางความคิดจากรอบเดียวกัน แต่ก็อาจเลือกวิธีปฏิบัติที่ต่างกันได้ เช่น ในตอนที่ 6 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามคนหนึ่งเห็นว่าการไปฮั้วนี้มนูฟรีเป็นสินบน แต่ก็ตัดสินใจรับข้อเสนอของรัฐมนตรี เพื่อต้องการไปทำข่าวรายงานข้อเท็จจริงตามค่านิยมวิชาชีพ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีกส่วนหนึ่งก็เห็นว่าเป็นสินบนเหมือนกัน แต่มีมุมมองที่ต่างออกไปโดยเลือกที่จะปฏิเสธ เพราะเห็นว่า กรณีนี้ยังไม่มียุติจึงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวพันด้วยไม่ว่าจะในด้านใดก็ตาม

นอกจากนี้ อาจแยกอธิบายทีละขั้นตอนในรายละเอียดของการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ในประเด็นขัดแย้งทางผลประโยชน์ ตามแนวทางกล่องของพอดเดเตอร์เป็นดังนี้

1. วิธีการจัดการผลประโยชน์

วิธีการการจัดการผลประโยชน์เป็นการแสดงออกถึงการกระทำที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์แต่ละคนมีต่อผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่แหล่งข่าวเสนอให้อาจเป็นได้ทั้งการเลือกรับ ปฏิเสธ หรือเลือกใช้แนวทางอื่น ๆ จากการประมวลผลที่ได้ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามคนใดที่เลือกรับผลประโยชน์ในทุกสถานการณ์ และในขณะเดียวกันก็ไม่มีผู้เลือกปฏิเสธในทุกสถานการณ์เช่นกัน แม้ว่าในทุกสถานการณ์จะมีทั้งผู้ที่เลือกรับและปฏิเสธคละกันไป

ทั้งนี้ ในการตัดสินใจรับนั้นมักจะมีการแสดงถึงข้อแม้ต่อท้ายว่า จะต้องตกลงกับแหล่งข่าวว่าให้ตีเสียก่อนว่า การรับนี้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรายงานข่าว ซึ่งแสดงถึงความวิตกต่อภาพลักษณ์ของตัวนักข่าวเองว่าเป็นผู้ที่เห็นแก่ได้ ขอบรับผลประโยชน์จากแหล่งข่าว ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะเลือกปฏิเสธมากกว่า เพื่อเป็นการป้องกันตนเองล่วงหน้าที่จะให้ผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวพันให้น้อยที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีการเลือกตัดสินใจในวิธีการอื่น เพิ่มเติมขึ้นมา เช่น ในตอนที่ 4 ที่เป็นการจับสลากพัสดุม ผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์ส่วนหนึ่งเลือกที่จะไม่ไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา รวมทั้งการเลือกนำผลประโยชน์จากแหล่งข่าวไปบริจาคให้ผู้ยากไร้ก็มีปรากฏให้เห็นอยู่หลายครั้ง

2. การตีความหมายเชิงประจักษ์

การตีความหมายเชิงประจักษ์เป็นการพิจารณาถึงเจตนาของผู้ให้ ประกอบกับ ลักษณะของผลประโยชน์ และสถานการณ์แวดล้อม โดยผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดสินน้ำใจและสินบน มาใช้เป็นตัวแทนของการตีความหมายที่ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย ซึ่งเหตุผลประกอบคำอธิบายการตีความหมายนี้ก็สอดคล้องกับกรอบความคิดในการกำหนดลักษณะสินน้ำใจและสินบน ที่ประมวลไว้ในบทที่ 2 อาทิ การมองการให้เงินตามงานประเพณีต่าง ๆ เป็นของขวัญ หรือเพื่อเป็นสินน้ำใจ ผูกสัมพันธ์ต่อกันตามที่พระยาอนุภาพไตรภพได้ให้ความหมายไว้ และการพิจารณาเจตนาของผู้ให้ และผู้รับในแนวคิดเรื่องเส้นแบ่งระหว่างสินน้ำใจและคอร์รัปชันของผาสุก พงษ์ไพจิตร และสังคิต พิริยะรังสรรค์ที่เห็นว่าทำให้สินน้ำใจต้องทำโดยเปิดเผยโดยที่ผู้รับไม่ได้เป็นฝ่ายเรียกร้อง และไม่คาดคิดมาก่อน ตลอดจนการให้ความหมายสินบนของนักวิชาชีพอย่างสุทธิชัย หนุ่น ที่บอกว่าสินบนคืออะไรก็ตามที่ทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามมาตรฐานที่สังคมคาดหวังไว้ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ก็มีเกณฑ์ในการตีความหมายเชิงประจักษ์ที่คล้ายคลึงกับเกณฑ์เหล่านี้แทบทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม ในผลประโยชน์ชนิดเดียวกันอาจมีการตีความหมายที่ต่างกันออกไปได้ อาทิ พัฒนจากการจับสลาก ที่มีทั้งผู้ที่เป็นสินน้ำใจ และผู้ที่เป็นสินบน เหตุผลประการสำคัญที่นำมาอ้างอิงคือมูลค่า ถ้าผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์มองว่าพัฒนามีค่ามากเกินไปก็จะเป็นสินบน แต่ถ้าเห็นว่ามีมูลค่าน้อยก็จะเป็นสินน้ำใจ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า แม้จะมีเกณฑ์ในการกำหนดเส้นแบ่งระหว่างสินน้ำใจและสินบนที่รับรู้กันและดูเหมือนจะเข้าใจได้ง่ายอยู่ทั่วไป แต่เกณฑ์เหล่านี้ก็หลากหลายและไม่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ที่นำไปใช้ที่จะวินิจฉัยเคราะห์ด้วยตนเอง จึงเป็นเรื่องยากที่จะตีความหมายผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งด้วยหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนได้

รวมไปถึงการไม่สามารถตีความหมายเชิงประจักษ์ได้ เนื่องจากไม่แน่ใจในเจตนาของผู้ให้ จำนวนของผู้ที่ไม่แน่ใจในสถานการณ์สมมุติต่าง ๆ นั้นมีอยู่ไม่ใช่น้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าวิตกอย่างยิ่งสำหรับการที่ต้องเผชิญกับตัดสินใจเชิงจริยธรรมในสภาพความเป็นจริง โดยเฉพาะผู้ที่ไม่แน่ใจในเจตนาของผู้เสนอผลประโยชน์ แต่เลือกที่จะรับไว้ อันแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจที่ขาดความชัดเจน เป็นการตัดสินใจอย่างขาดสติและขาดความเข้าใจในสถานการณ์อย่างถ่องแท้

3. การให้คุณค่า

การให้คุณค่ามีส่วนสำคัญที่จะสะท้อนแนวคิดค่านิยมในความเป็นตัวตนของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์แต่ละคน ค่านิยมที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์นำมาอ้างอิงมากที่สุด โดยเฉพาะการอ้างประกอบประกอบการปฏิเสธผลประโยชน์คือ ค่านิยมทางวิชาชีพของการปฏิบัติงานตาม

หน้าที่อย่างเต็มกำลังสูงสุดความสามารถ เสนอข่าวอย่างเป็นทางการ บริสุทธิ์ ยุติธรรม และถูกต้อง เพื่อรักษาศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของวิชาชีพรวมทั้งชื่อเสียงขององค์กร อย่างไรก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์บางคนมีการอ้างถึงการทำงานตามจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานข่าวที่ดี แต่ก็ไม่มีการให้รายละเอียดที่ชัดเจนว่าจรรยาบรรณที่อ้างถึงนั้นกล่าวอย่างไร และเป็นจรรยาบรรณของหน่วยงานไหน จึงทำให้เกิดข้อสังเกตว่าผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์มีความเข้าใจในหลักจรรยาบรรณทางวิชาชีพมากนักน้อยเพียงใด

ส่วนค่านิยมที่กล่าวถึงเมื่อตัดสินใจรับผลประโยชน์ก็คือ ค่านิยมทางตราบะ และค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งค่านิยมทางตราบะก็คือการคำนึงความสอดคล้องของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อาทิ การแจกสมุดจดข่าวกับปากกาในตอนี่ 1 ซึ่งต่างก็มองว่าเป็นสิ่งที่มีมูลค่าไม่สูง สามารถนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำงาน และเป็นของที่ระลึกในช่วงเทศกาล ส่วนค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมากในสถานการณ์งานแต่งงาน ที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์เลือกรับเงินชว่งงานแต่งงาน เพราะเห็นว่าเป็นของขวัญที่ถูกต้องตามธรรมเนียมปฏิบัติและประเพณีนิยมของคนไทย

นอกจากนี้ ค่านิยมที่มีการกล่าวถึงน้อยมากคือค่านิยมทางศีลธรรม ความไม่ละโมภโลกมาก การมีมโนธรรมและเป็นอิสระจากความชั่วร้ายตามหลักคำสอนทางศาสนา มิให้เห็นไม่มากนัก

อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้อาจเป็นปัญหาตามมาก็คือ ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ควรเลือกใช้ค่านิยมแบบใดในโอกาสอย่างไรมาประกอบการตัดสินใจเชิงจริยธรรม เพราะจากการประมวลผลพบว่า มีการเลือกใช้ค่านิยมที่หลากหลายในแต่ละสถานการณ์ อาทิ ในตอนที่ 2 ที่มีการเสนอเงิน 400 บาทเป็นของขวัญปีใหม่ ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกปฏิเสธตามค่านิยมวิชาชีพ แต่ก็ยังมีผู้ที่เลือกรับไว้เพราะใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคม

4. หลักการทางจริยธรรม

หลักการทางจริยธรรมเป็นหลักการส่วนบุคคลที่นักข่าวควรยึดถือไม่ให้หลงไปในทางที่ผิดหลักการสำคัญที่มีการอ้างถึงในการวิจัยครั้งนี้คือหลักหน้าที่นิยม และสัมพัทธนิยม

หลักหน้าที่นิยมหรือการอุทิศตัวเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องอย่างเต็มที่และตั้งใจได้รับความนิยมนมากที่สุด สถานการณ์คุณสมรักับเทศกาลปีใหม่ เพราะเหตุการณ์ในทุกตอนย่อยของสถานการณ์สมมุติดังกล่าวล้วนเกิดขึ้นขณะออกไปปฏิบัติหน้าที่ทั้งสิ้น ส่วนหลักสัมพัทธนิยมที่ไม่มีลักษณะเด็ดขาดแน่นอนภายในตัวเอง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามตัวบุคคลและสังคม ได้รับการยอมรับมากที่สุด สถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมรั ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัวของนักข่าวสูง

อย่างไรก็ตาม หลักการทางสายกลางที่คำนึงถึงการสร้างให้เกิดสิ่งที่ดีที่สุดในทุกสภาวะและทุกฝ่าย กับหลักการประโยชน์นิยมที่คำนึงถึงผลที่จะเกิดต่อคนส่วนรวมในการนำความสุขสูงสุดมาสู่คนจำนวนมากที่สุด ที่ให้ความสำคัญกับคุณธรรมและคนส่วนมากกลับไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

5. การเลือกภักดี

การเลือกภักดีจะแสดงให้เห็นว่านักข่าวจะให้ประโยชน์หรือสนับสนุนใครมากที่สุด ผู้ที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์เลือกภักดีมากที่สุดในทั้ง 2 สถานการณ์คือ ตนเอง เพราะเป็นผู้ที่ทราบเรื่องราวและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ดีที่สุดในสถานการณ์นั้น ๆ และทราบว่าตนเองกำลังทำอะไร อีกทั้งจะเป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการตัดสินใจ โดยในสถานการณ์คุณแสนดีกับเทศกาลปีใหม่ มีการเลือกภักดีกับองค์กรที่สังกัด และเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นลำดับรองลงมา เพราะเห็นว่าต้องระวังชื่อเสียงและภาพลักษณ์โดยรวมด้วย ส่วนในสถานการณ์งานแต่งงานของคุณสมรักกลับเลือกภักดีต่อผู้ให้มากเป็นอันดับ 2 เพราะความเกรงใจที่มีต่อแหล่งข่าวที่เป็นผู้ใหญ่ มีชื่อเสียงและหน้าที่การทำงานที่สำคัญ

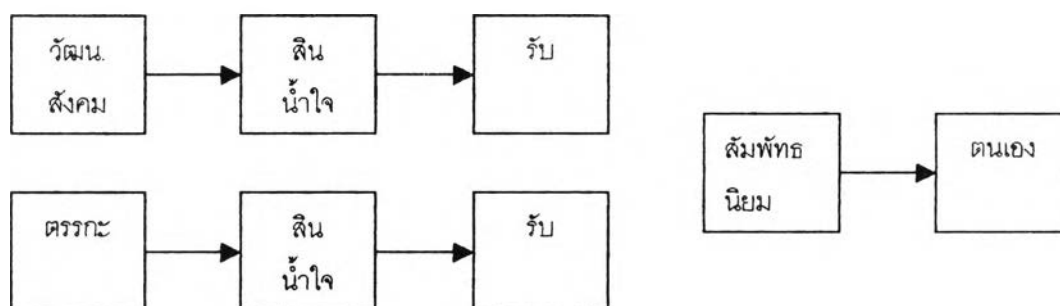
บุคคลที่มีการคำนึงถึงในระดับน้อยในทั้ง 2 สถานการณ์คือ สังคม ซึ่งผิดไปจากแนวคิดที่ระบุไว้ในบทที่ 2 ในสังคมตะวันตกมองว่าบุคคลที่นักข่าวควรคำนึงถึงมากที่สุดคือสังคม เพราะสิทธิแห่งการรับรู้ของสาธารณะทำให้นักข่าวต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมทั้งหลักบรรทัดฐานของสื่อมวลชน ก็มีการเรียกร้องให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมให้มากเช่นเดียวกัน แต่ผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ในการวิจัยครั้งนี้กลับเลือกภักดีต่อสังคมในจำนวนที่ไม่มากนัก

อย่างไรก็ตาม มีข้อบ่งชี้บางประการที่แสดงให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนของการตัดสินใจขาดความกลมกลืนในภาพรวมทั้งหมดของผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์บางคน เนื่องจากมีการตัดสินใจที่ขัดแย้งกันในบางขั้นตอน เช่น การให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจในตอนที่ 2 และ 3 เรื่องเงิน 400 บาท ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งระบุว่า ไม่ควรรับเงินจากแหล่งข่าวในทุกกรณีไม่ว่าในสถานการณ์ใดก็ตาม แต่คำตอบที่ได้ในส่วนหลังกลับขัดแย้งกัน เมื่อผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์กลุ่มเดียวกันนี้ยื่นได้รับเงิน 5,000 บาทที่ข้าราชการใหญ่นำมามอบให้ในงานแต่งงานในตอนที่ 7 และ 8

นอกจากนี้ เมื่อนำลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่จัดแบ่งตามสายงานและตำแหน่งงานมาร่วมวิเคราะห์การตัดสินใจเชิงทางจริยธรรมโดยรวมแล้ว จะไม่พบความแตกต่างที่ชัดเจนในระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ว่ากลุ่มใดมีการตัดสินใจในภาพรวมทั้งหมดที่ต่างออกไปยกเว้นเพียงการตัดสินใจในตอนที่ 5 เรื่องการเลือกกู้เงินจากนักธุรกิจของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ในสายข่าวราชสำนักทั้งกลุ่มผู้สื่อข่าว และกลุ่มผู้ช่วยหรือบรรณาธิการ

พร้อมกันนี้ จากการประมวลผลการตัดสินใจทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมทั้งหมดพบว่า การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานชาวไทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล โดยสามารถจัดแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานชาวไทรทัศน์ส่วนใหญ่เลือกใช้ออกเป็น 2 ลักษณะคือ

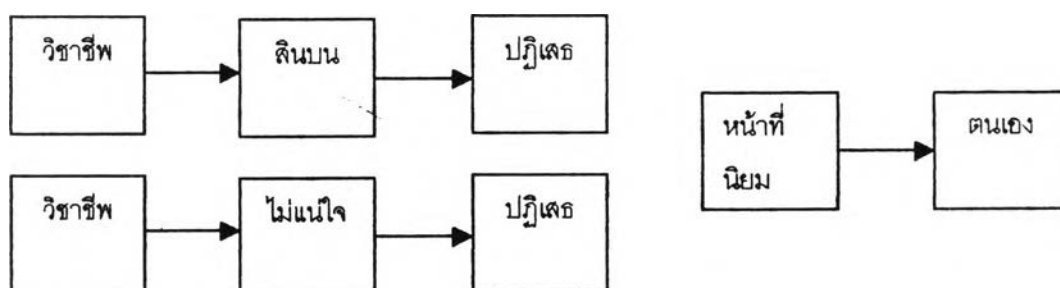
1. การมีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์

ภาพที่ 14 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมเมื่อมีทัศนคติในด้านบวกต่อผลประโยชน์

เมื่อผู้ปฏิบัติงานชาวไทรทัศน์มีความรู้สึกที่ดีต่อผลประโยชน์มักจะใช้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมตามประเพณีนิยม หรือค่านิยมทางตรรกะตามความสอดคล้องของเหตุการณ์ โดยตีความหมายเชิงประจักษ์ว่าเป็นสินน้ำใจ และตัดสินใจรับผลประโยชน์นั้น ๆ ไว้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการยึดถือหลักการสัมพัทธนิยมหรือใช้ความเหมาะสมของเหตุการณ์เฉพาะหน้า ไม่ใช่เกณฑ์ที่ชัดเจนตายตัว ขึ้นอยู่กับบุคคลหรือสังคม และเลือกภักดีต่อตนเองในฐานะที่เป็นผู้ที่ทราบดีที่สุดว่าควรจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไรกับเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญ

2. การมีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์

ภาพที่ 15 แสดงแบบแผนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมเมื่อมีทัศนคติในด้านลบต่อผลประโยชน์

หากผู้ปฏิบัติงานชาวโทรทัศน์มีความรู้สึกไม่ดีต่อผลประโยชน์ก็จะใช้ค่านิยมทางวิชาชีพในการทำหน้าที่ตามหลักส่อมวลชนที่ดี โดยตีความหมายเชิงประจักษ์ผลประโยชน์นั้น ๆ เป็นสินบน หรืออาจจะไม่แน่ใจในเจตนาของแหล่งข่าว แต่เลือกที่จะปฏิเสธผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการยึดถือหลักการหน้าที่นิยม และเลือกภักดีต่อตนเองในฐานะผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการตัดสินใจ และเป็นภาพที่ติดตัวไปตลอด